

VUOSIKERTOMUS

L&T 2005

LASSILA & TIKANOJA OYJ

Sisältö

2	Toimitusjohtajan puheenvuoro
4	Lassila & Tikanoja lyhyesti
5	Vuosi 2005 lyhyesti
6	Strategia
7	Tavoitteet
8	Ympäristöpalvelut
10	Kiinteistöpalvelut
12	Teollisuuspalvelut
14	Laatu, ympäristö ja työturvallisuus
16	Asiakkaan asialla
17	Tuotekehitys
18	Henkilöstö
19	Tilinpäätös
20	Hallituksen toimintakertomus
27	Konsernituloslaskelma
28	Konsernitase
30	Konsernin rahavirtalaskelma
31	Konsernin oman pääoman muutoslaskelma
32	Konsernitalinpäätöksen liitetiedot
59	Emoyhtiön tilinpäätös
63	Osakkeet ja osakkeenomistajat
66	Osakekohtaiset tunnusluvut
67	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
68	Voitonjakoehdotus
69	Tilintarkastuskertomus
70	Hallinnointi
72	Hallintoelimet
73	Johto
74	Riskienhallinta
75	Sijoittajasuhteet
76	Tietoja osakkeenomistajille

Toimitusjohtajan puheenvuoro

Lassila & Tikanojan strategiset tavoitteet ovat selkeitä ja niiden saavuttamiseksi työskennellään määrätietoisesti. Pitäydymme nykyisillä kasvavilla ympäristöhuollon sekä kiinteistöjen ja laitosten tukipalveluiden markkinoilla ja laajennamme toimintaa hallitusti Itämeren alueen maissa. Haluamme kasvaa Suomessa markkinakasvua nopeammin. Pitkän aikavälin kasvutavoitteemme on yli 10 prosenttia vuodessa, ja kasvun tulee olla kannattavaa. Siten varmistamme, että yhtiö on osakkeenomistajalle hyvä ja kilpailukykyinen sijoitus. Markkinat kasvavat ja muuttuvat, ja meidän on pystyttävä vastaamaan näihin muutoksiin.

Vuoden 2005 liikevaihto ja tulos

Vuonna 2005 Lassila & Tikanojan liikevaihto kasvoi lähes 12 prosenttia 377 miljoonaan euroon. Orgaaninen kasvu vahvistui ja oli 5,3 prosenttia. Hyvä orgaaninen kasvu on ensi sijassa ammattitaitoisen myyntityön ansiota. Toiminta laajeni myös uusiin maihin: Venäjälle ja vuoden 2006 alussa Ruotsiin. Liikevaihdon kasvuun voimme olla varsin tyytyväisiä.

Tilikauden voitto oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Kiinteistöpalvelut paransi toimintaansa kaikilla mittareilla mitattuna ja sen tulos oli hyvä. Tuloksen parannus johtui vahvasta liikevaihdon kasvusta ja kustannusten hyvästä hallinnasta sekä edelliseen vuoteen verrattuna selvästi alhaisemmista työeläkekustannuksista.

Vaikka tulos ei ollut huono muillakaan toimialoilla, ei siihen voida olla täysin tyytyväisiä. Ympäristöpalvelut ja Teollisuuspalvelut eivät saavuttaneet tavoitteitaan. Niiden tulosta rasittivat ulkoiset tekijät kuten metsäteollisuuden työriidan aiheuttamat menetykset ja polttoaineiden hintojen poikkeuksellisen voimakas nousu. Koko yhtiön tulosta rasitti lisäksi kansainvälisen toiminnan laajentaminen.

Ulkoista maailmaa ei voi juuri muuttaa, joten on keskityttävä omaan toimintaan ja haettava parantamisen mahdollisuuksia yhtiön sisältä. Vaikka panostamme merkittävästi kasvuun investoimalla kierrätyslaitoksiin ja laajentamalla toimintaa maantieteellisesti, tulee meidän samanaikaisesti parantaa tulosta.

Markkinakehitys vaatii meiltä aikaisempaa enemmän

Lassila & Tikanoja toimii ympäristöhuollon sekä kiinteistöjen ja laitosten tukipalveluiden markkinoilla. Nämä markkinat kasvavat pitkälle tulevaisuuteen kansantalouden kasvua nopeammin kaikissa Itämeren alueen maissa. Lainsäädäntö asettaa jatkuvasti uusia, tiukkenevia vaatimuksia jätteiden hyödyntä-

miselle. Kuntasektori ja teollisuus, erityisesti metsäteollisuus, ulkoistavat kiihtyvällä vauhdilla tukipalvelujaan alan ammattilaisten hoidettaviksi. Näillä markkinoilla haluamme edelleen vahvistaa asemaamme ja laajentaa toimintaamme maantieteellisesti.

Markkinakehitykseen liittyy muitakin ilmiöitä kuin kasvu. Keskittyessään ydinliiketoimintaansa asiakkaat haluavat ostaa yhä laajempia palvelukokonaisuuksia ja edellyttävät, että palveluntoimittaja huolehtii myös näiden palveluiden kehittämisestä heidän puolestaan. Tämä on haastavaa, mutta Lassila & Tikanojan kannalta myönteistä, koska sen palvelutarjoama on laaja ja sillä on pitkä kokemus kokonaisvaltaisista palveluratkaisuista.

Edellä kuvatun kehityksen toinen puoli on se, että asiakkaat edellyttävät kustannustason tiukkaa hallintaa. Usein ajatellaan, että palvelut tuotetaan ja kulutetaan paikallisesti eikä niitä voi tuoda ja viedä sanan perinteisessä mielessä. Tämä on osittain suojannut palvelualoja kansainväliseltä kilpailulta. Vaikka kilpailu palvelualoilla on kovaa, palvelujen tuottavuus ei ole kasvanut samaa tahtia teollisuuden tuottavuuden kanssa. Nousevat kustannukset on suurelta osin siirretty hintoihin tai on tingitty katteista, mikä lopulta aina näkyy palvelun laadussa. Tässä suhteessa ajat ovat selvästi muuttumassa. Asiakkaamme toimivat joko suoraan tai välillisesti kovassa kansainvälisessä kilpailussa, mikä heijastuu meihin vaatimuksena parantaa tuottavuutta ja kustannustehokkuutta. Kilpailukykyyn ylläpitäminen edellyttää myös vahvaa panostusta tuotekehitykseen.

Tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen keskeistä

Aito tuottavuuden paraneminen voi perustua vain oivallukseen, joka syntyy innostavassa ilmapiirissä. Työtyytyväisyys ja pitkäjänteinen sitoutuminen ovat Lassila & Tikanojalla varsin hyvässä kunnossa. Henkilöstön vastuuttamista omasta työstään ja sen tuottavuudesta on Kiinteistöpalveluissa menestyksellisesti toteutettu tiimimäisellä työskentelytavalla. Lassila & Tikanoja haluaa olla haasteellinen ja turvallinen työpaikka, jossa ihmisiin luotetaan organisaation kaikilla tasoilla. Tähän ympäristöön tiimimäinen vastuunotto sopii hyvin, ja tiimimäistä työskentelyä tullaan määrätietoisesti lisäämään.

Yksi merkittävä tuottavuuden parantamiseen tähtäävä hanke on hajautetun asiakaspalvelun muuttaminen asiakkuusprosessin keskitetyksi johtamiseksi. Asiakkuusprosessin muuttoksista keskeinen on hajallaan olevan asiakaspalvelun kes-

kittäminen teleteknisin ratkaisuin muutamiin yhteyskeskuksiin. Asiakaspalvelu muuttuu monikanavaiseksi ja kaksisuuntaiseksi, ja yhteydenpito asiakkaaseen lisääntyy tuntuvasti.

Tietojärjestelmillä on merkittävä rooli tuottavuuden parantamisessa. Vuoden 2005 lopulla alkoi uusien palkkasidonnaisten järjestelmien vaiheittainen käyttöönotto. Uusi järjestelmäkokonaisuus tehostaa palkanlaskentaa ja sen tiedonkeruuprosesseja. Ympäristönhuollon palveluiden tuotannonohjausjärjestelmän uusimiseen liittyy olennaisesti siirtyminen tehokkaampaan toimintatapaan. Uusi järjestelmä tehostaa reittisuunnittelua, nopeuttaa laskutusta ja automatisoi asiakasraportteja. Sen käyttöönotto aloitetaan ensi syksynä.

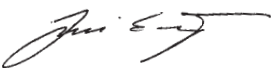
Palvelualalla tuloksellisuuteen ei voi vaikuttaa vain muutamalla isolla asialla vaan kustannustehokkuuskin on kiinni monista pienistä seikoista. Vaaditaan sitkeää pienten asioiden arkista johtamista. Tässä on onnistuttu parhaiten Kiinteistöpalveluissa, joissa kustannusrakenne on purettu erittäin tarkkaan auki ja pientenkin kustannuserien kehittymistä seurataan ajantasaisesti. Toimenpiteet ovat proaktiivisia. Kustannusten johtamiseen kiinnitetään enemmän huomiota koko yhtiössä.

Tuottavuuden parantamisesta on kysymys myös palveluiden tuotekehityksessä. Lassila & Tikanoja on jo vuosia tehnyt järjestelmällistä tuotekehitystyötä, jossa konseptioimalla palvelutuotteita valituille asiakassegmenteille saadaan palvelutarjooma vastaamaan mahdollisimman hyvin kyseisen asiakassegmentin tarpeita. Palvelun toteutus on tarkan suunnittelun ja seurannan johdosta kustannustehokasta. Olemme lisänneet ja tulemme edelleen lisäämään resursseja tuotekehitykseen. Pitkän aikavälin tavoitteena on, että liikevaihdosta yli 60 prosenttia tulee konseptoiduista palvelutuotteista. Tällä hetkellä niiden osuus on selvästi alle 20 prosenttia.

Johtamisen painopiste tulee siis alkaneena vuonna olemaan tuottavuuden parantamisessa ja kustannusten johtamisessa. Vuoden 2005 lopulla aloitettua kustannussäästöohjelmaa toteutetaan johdonmukaisesti. Lassila & Tikanojalla on sitouduttu vahvasti tuloksen parantamiseen.

Haluan kiittää yhtiön osakkeenomistajia ja asiakkaita luottamuksesta sekä koko henkilöstöä yhtiön hyväksi tehdystä työstä.

Helmikuussa 2006

JARI SARJO

Lassila & Tikanoja lyhyesti

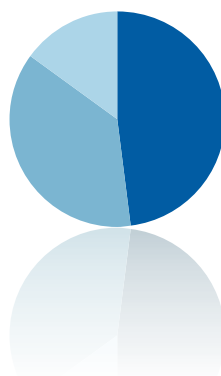
Lassila & Tikanoja on suomalainen pörssiyhtiö, joka on erikoistunut ympäristöhuoltoon sekä kiinteistöjen ja laitosten ylläpitoon. L&T:n palvelut on jaettu kolmeen toimialaan: Ympäristöpalvelut, Kiinteistöpalvelut ja Teollisuuspalvelut. Lisäksi L&T myy ympäristöhuoltoalan tuotteita. L&T toimii Suomessa sekä kasvavassa määrin myös muissa Itämeren alueen maissa.

Lassila & Tikanoja Oyj:n osake noteerataan Helsingin Pörssin päälistalla toimialaluokassa Teollisuustuotteet ja -palvelut alatoimialana ympäristö- ja tilapalvelut.

	Ympäristöpalvelut	Kiinteistöpalvelut	Teollisuuspalvelut
Toimiala	Ympäristöpalvelut kattaa jätteen ja hyötymateriaalien keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn sekä jalostettujen kierrätysmateriaalien toimittamisen hyötykäyttöön.	Kiinteistöpalvelut tarjoaa siivous-, kiinteistönhoito- ja toimitilapalveluja.	Teollisuuspalvelut on erikoistunut raskaisiin ja erikoisosaamista vaativiin puhtaanapito- ja saneeraus- töihin teollisuudelle ja erityyppisille kiinteistöille.
Tuotelinjat	Jätehuolto Kierrätyspalvelut Lisäksi L&T myy ympäristöhuoltoalan tuotteita.	Siivouspalvelut Kiinteistönhoito , joka jakautuu kiinteistöhuoltoon ja kiinteistötekniikkaan	Ongelmajätepalvelut Teollisuuden puhtaanapito Vahinkosaneeraus Jätevesipalvelut
Liikevaihto 2005	180,7 miljoonaa euroa	142,9 miljoonaa euroa	57,6 miljoonaa euroa
Liikevoitto 2005	24,0 miljoonaa euroa	11,9 miljoonaa euroa	4,7 miljoonaa euroa
EVA 2005	10,2 miljoonaa euroa	9,5 miljoonaa euroa	0,2 miljoonaa euroa

Liikevaihto toimialoittain

Yhteensä 377,4 milj. €

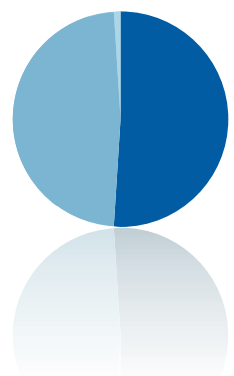
Liikevoitto toimialoittain

Yhteensä 39,3 milj. €

EVA toimialoittain

Yhteensä 18,3 milj. €

● Ympäristöpalvelut
● Kiinteistöpalvelut
● Teollisuuspalvelut

Vuosi 2005 lyhyesti

Vuonna 2005 Lassila & Tikanojan liikevaihto kasvoi lähes 12 prosenttia 377 miljoonaan euroon. Orgaaninen kasvu vahvistui ensi sijassa ammattitaitoisien myyntityön ansiosta. Tilikauden voitto oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Kiinteistöpalveluiden tulos oli erittäin hyvä. Ympäristöpalveluiden ja Teollisuuspalveluiden tulosta rasittivat metsäteollisuuden työriidan aiheuttamat menetykset ja polttoaineiden hintojen poikkeuksellisen voimakas nousu. Koko yhtiön tulosta rasitti lisäksi kansainvälisen toiminnan laajentaminen.

Lassila & Tikanoja aloitti toiminnan Venäjällä perustamalla yhteisyrityksen hoitamaan Dubnan kaupungin ympäristöhuoltoa ja ostamalla siivousyrityksen Moskovasta. Myös Latviassa vahvistettiin Kiinteistöpalveluiden toimintaa. Ulkomaan toiminnan liikevaihto oli 19,2 miljoonaa euroa, joka oli 5,1 prosenttia kokonaisliikevaihdosta.

Turun kierrätyslaitos valmistui ja otettiin koekäyttöön joulukuussa. Riiassa rakenteilla oleva kierrätyslaitos valmistuu kuluvan vuoden keväällä.

Avainluvut 2005 ja 2004	2005	2004	Muutos %
Liikevaihto, milj. €	377,4	337,2	11,9
Liikevoitto, milj. €	39,3	40,8	-3,8
Voitto ennen veroja, milj. €	37,5	37,9	-1,1
Oman pääoman tuotto, %	18,8	25,2	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	17,9	22,5	
Gearing, %	49,3	45,6	
Omavaraisuusaste, %	49,5	48,1	
Bruttoinvestoinnit, milj. €	60,9	48,1	26,6
Henkilöstö kokopäiväiseksi muutettuna keskimäärin	5 918	5 409	9,4
EVA, milj. €	18,3	22,7	-19,4
Osakekohtainen tulos, € (EPS)	0,70	0,79	-11,4
Liiketoiminnan rahavirta/osake, €	1,28	1,40	-8,6
Osinko/osake, €	0,40*	0,25	60,0

* Hallituksen ehdotus

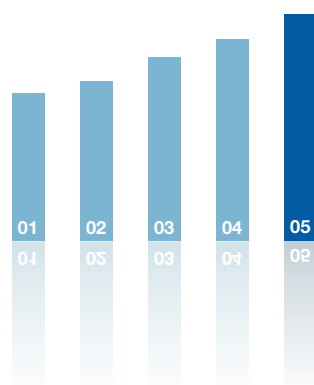
Tunnuslukujen laskentaperusteet ovat sivuilla 66 ja 67.

Vuoden 2004 tunnusluvut esitetään ilman eläkevastuun tuloutusta.

Liikevaihto, milj. €

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

245,8 267,2 306,3 337,2 377,4

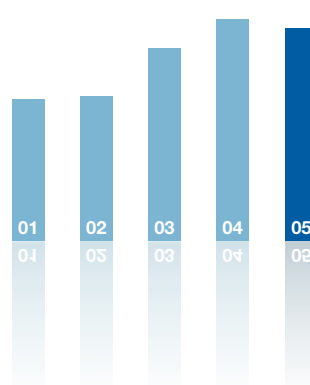

Liikevoitto, milj. €

2004 ilman eläkevastuun tuloutusta

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

26,3 26,8 35,7 40,8 39,3

Lassila & Tikanojan strategian ydinkohdat:

- markkina-aseman edelleen vahvistaminen Suomessa
- investoiminen kierrätyslaitoksiin ja panostaminen tuotekehitykseen
- hallittu laajentuminen Itämeren alueen maissa
- kasvu orgaanisesti ja yritysostoin

L&T:n tavoitteena on, että sen osake on yhtiön kasvun ja hyvän kannattavuuden kautta pitkällä aikavälillä hyvä ja kilpailukyinen sijoitus.

L&T pitää nykyisillä toimialoillaan ja laajentaa toimintaansa hallitusti. Kasvua tavoitellaan pääasiassa orgaanisesti, minkä lisäksi tehdään yritysostoja. Suomessa tavoitteena on kasvaa markkinoiden kasvua nopeammin. Pitkän aikavälin liikevaihdon kasvutavoite on yli kymmenen prosenttia vuodessa. Muualla kuin Suomessa kasvutavoite on korkeampi, ja kasvu perustuu orgaaniseen kasvuun, uusien yksiköiden perustamiseen ja yritysostoihin. Kasvua haetaan erityisesti Ruotsista ja Baltian maista sekä valituilta alueilta Venäjällä.

Lähiuosien aikana L&T investoi merkittävästi sekä Suomessa että muissa maissa, mikä osaltaan kiihdyttää liikevaihdon kasvua. Panostamista tuotekehitykseen lisätään.

L&T:n menestyksellisyysmittarina pidetään ensi sijassa kannattavuutta. Tärkein kannattavuuden mittari on EVA-tulos (Economic Value Added eli taloudellinen lisäarvo), jota pyritään parantamaan vuosittain. Nykyisen kaltaisilla kasvavilla markkinoilla tästä tavoitteesta voidaan joustaa vain tilapäisesti esimerkiksi korkotason noustessa voimakkaasti, poikkeuksellisten suurten investointien rasittaessa toimintaa käynnistysvaiheessaan tai kansainvälisen toiminnan laajentamisen rasittaessa tulosta tilapäisesti.

Toimialastrategiat

Ympäristöpalvelut on alansa markkinajohtaja Suomessa. Tavoitteena on olla merkittävä toimija myös Suomen ulkopuolella valituissa ympäristöhuollon liiketoiminnoissa.

Ympäristöpalveluiden tavoitteena on toimia logistisen ketjun kaikissa osissa mahdollisimman kattavasti ja pyrkiä saavuttamaan Suomessa valtakunnallinen markkinajohtajuus yhä useammassa materiaaleissa. Toiminta perustuu pää-

osin omaan keräykseen, millä pyritään varmistamaan riittävän suuret volyymit omiin tuotantolaitoksiin. Tämän lisäksi L&T:llä on strategisia yhteistyökumppaneita, joiden kanssa toimintaa voidaan laajentaa yhtiön omia liiketoimintoja sivuaville markkinoille.

Kierrätysliiketoiminnassa on viime vuosina toteutettu merkittäviä laitosinvestointeja, joilla pyritään nostamaan kerätyn jättemateriaalin hyödyntämistä ja vahvistamaan entisestäään L&T:n asemaa logistisen ketjun loppupäässä. Näitä investointeja jatketaan. Kattava laitosverkosto tuo yhtiölle kilpailuetua.

Ympäristöpalvelut pyrkii hyödyntämään osaamistaan erityisesti Baltian maissa ja valituilla alueilta Venäjällä, joissa markkinoiden kehitys on huomattavasti Suomea jäljessä. Liiketoiminta pyritään ulottamaan koko logistiseen ketjuun, vaikkakin investointien pääpaino tulee olemaan jättemateriaalin jalostuslaitoksissa.

Kiinteistöpalvelut on alallaan toiseksi suurin toimija Suomessa. Tulevaisuudessa Kiinteistöpalvelut tavoittelee merkittävää asemaa Ruotsissa, Baltian maissa sekä valituilla alueilta Venäjällä. L&T pyrkii erottumaan kilpailijoista laadukkaalla työllä ja korkeatasoisilla tuotannonohjausjärjestelmillä. Tärkeänä keinona saavuttaa tämä tavoite on palvelujen tuotteistaminen valituille asiakasryhmille. L&T tarjoaa lisäksi toimitilapalveluita, kuten postitus-, vahtimestari- ja ruokapalveluita, joko itse tai yhteistyössä muiden alan yritysten kanssa.

Teollisuuspalvelut: L&T on Suomen monipuolisin teollisuuspalveluiden tarjoaja ja tuotelinjoittain tarkasteltuna suurin tai toiseksi suurin toimija Suomessa. Teollisuuspalveluissa L&T on asiakaslähtöinen kokonaisratkaisujen toimittaja. Painopiste on sellaisten toimintamallien rakentamisessa, joilla pystytään mitoittamaan kapasiteetti oikein vastaamaan kysynnän vaihteluja.

Tavoitteet

Lassila & Tikanojan tavoitteena on olla

- kannattava ja kilpailukykyinen sijoituskohde
- haastava ja turvallinen työpaikka
- luotettava yhteistyökumppani
- hyvä yrityskansalainen.

Kannattava ja kilpailukykyinen sijoituskohde

L&T:n tavoitteena on, että yhtiön osake on pitkällä aikavälillä hyvä ja kilpailukykyinen sijoitus. Edellytykset sille luodaan kasvamalla kannattavasti.

Henkilöstömme

L&T:n johtaminen perustuu luottamukseen organisaation kaikilla tasoilla. Käytännössä tämä tarkoittaa vastuun aitoa jakamista laajalle organisaatioon, mikä lisää työn mielekkyyttä ja haastavuutta. Vastuuseen liittyvät aina riittävät valtuudet. L&T haluaa olla turvallinen työpaikka, joka kannustaa itsensä kehittämiseen ja rohkeuteen toiminnassa.

Kiinnitämme henkilöstövalinnoissamme huomiota pätevyyteen, vastuunottokykyyn ja haluun kehittyä itse sekä haluun kehittää toimintaamme. Tuemme palveluksessamme jo olevien siirtymistä uusiin työtehtäviin yhtiössämme. Edellytämme soveltuvien toimintatapojen noudattamista. Esimiestyön keskeisenä tavoitteena on taata henkilöstölle parhaat mahdolliset edellytykset menestyä omassa työssään.

Asiakkaidemme tarpeet

Tavoitteenamme on yhteistyökumppanuus. Haluamme olla kiinteä osa asiakkaidemme liiketoimintaprosessia, mikä edellyttää kykyä oivaltaa asiakkaidemme todelliset tarpeet sekä taitoa integroida palvelumme heidän toimintaansa ja tavoitteisiinsa. Pyrimme kehittämään toimintaamme siten, että palvelumme ovat sekä laadultaan että hinnaltaan kilpailukykyisiä.

Hyvä yrityskansalaisuus

L&T on Suomen suurin ympäristöhuoltoalan yritys, ja siksi sen vastuu ympäristöasioissa on erityisen suuri. Ympäristönäkökohdat kytkeytyvät kiinteästi jokapäiväiseen toimintaamme, jossa lähtökohtana on pitkälle viety ympäristömyötisyys. L&T antaa oman ympäristöosaamisensa asiakkaidensa käyttöön ja kehittää toimintaansa siten, että sen asiakkailla on mahdollisimman hyvät edellytykset täyttää omat ympäristötavoitteenensa. Pyrimme myös ennakoimaan ympäristönormien ja arvojen muutokset sekä vaikuttamaan niiden muodostumiseen kehittämällä menetelmiämme ja teknologiaamme.

Saavutamme tavoitteemme

- tuottamalla lisäarvoa asiakkaillemme
- jakamalla valtaa ja vastuuta organisaatiossa
- huolehtimalla kannattavan kasvun jatkumisesta.

Noudatamme meitä sitovia säädöksiä ja määräyksiä sekä toimimme hyvien liiketapojen mukaisesti. Olemme myös sitoutuneet toimintamme jatkuvaan parantamiseen.

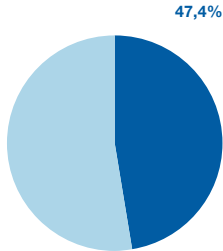
Toimintaperiaatteet

L&T:n toimintaperiaatteet muodostavat yhteiset pelisäännöt, joiden avulla toimintapolitiikan määrittelemiin tavoitteisiin pyritään. Toimintaperiaatteet toteutuvat L&T:läisten toiminnan kautta. Niiden toteutumista arvioidaan muun muassa kehityskeskusteluissa sekä työtyytyväisyystutkimusten, sisäisten arviointien ja asiakastyytyväisyystutkimusten avulla.

Ympäristöpalvelut

Osuus liikevaihdosta

Palvelut

L&T:n Ympäristöpalvelut kattaa jätteen ja hyötymateriaalien keräyksen, kuljetuksen ja jalostamisen uusi-oraaka-aineiksi ja kierrätyspolttoaineeksi (REF) sekä jalostettujen materiaalien toimittamisen hyötykäyttöön.

Keräyspalvelut kiinteistöille pitävät sisällään noutopalvelun lisäksi keräysvälineiden suunnittelun, mitoituksen, merkinnän, ylläpidon ja vuokrauksen. Myös kiinteistön sisäiset jätesierrot, henkilökunnan koulutus ja raportointi sisältyvät usein palveluun. Erilliskerättäviä materiaaleja ovat paperi, pahvi, kartonki, metalli, muovi, lasi, biojäte, energijäte, puu, sähkö- ja elektroniikkaromu (SER), tietosuojamateriaali ja renkaat.

Kerätyt jättemateriaalit L&T vie jalostettaviksi omiin tai yhteistyökumppaniensa laitoksiin. L&T pyrkii jatkuvasti pienentämään jätteiden kaatopaikalle päätyvää osuutta kasvattamalla jalostuskapasiteettiaan. Jalostetut uusi-oraaka-aineet ja kierrätyspolttoaine myydään lopullisille hyödyntäjille yleensä pitkäaikaisilla sopimuksilla.

L&T hoitaa muun muassa renkaiden, keräyspaperin, pakkausten ja sähkö- ja elektroniikkaromun tuottajavastuuseen perustuvia palveluja. Laajin palvelukokonaisuus on käytöstä poistetuilla renkailla, joiden koko materiaaliketju keräyksestä prosessointiin ja hyötykäyttöön on L&T:n hoidossa koko Suomessa.

Bajamaja-palvelu tarjoaa tapahtumien järjestäjille kattavan ja yksilöllisesti suunnitellun tapahtumien palvelukokonaisuuden WC-palveluista siivoukseen.

L&T:n ja Tielikelaitoksen puoleksi omistama yhteisyritys Salvor Oy on keskittynyt teollisuuden sivutuotteiden käsittelypalveluihin, pilaantuneiden maiden puhdistus- ja käsittelypalveluihin sekä kaatopaikkojen eristerakentamiseen.

Latviassa toiminnan pääpaino on vielä jättemateriaalien keräyksessä ja kuljetuksessa. Erilliskerättävien ja hyödynnettävien materiaalien määrä kasvaa kuitenkin jatkuvasti oman jalostuskapasiteetin kasvaessa. Venäjällä Dubnassa L&T Ecosystem hoitaa jätteiden keräyksen ja kuljetuksen sekä kaatopaikkojen hoidon koko kaupungissa.

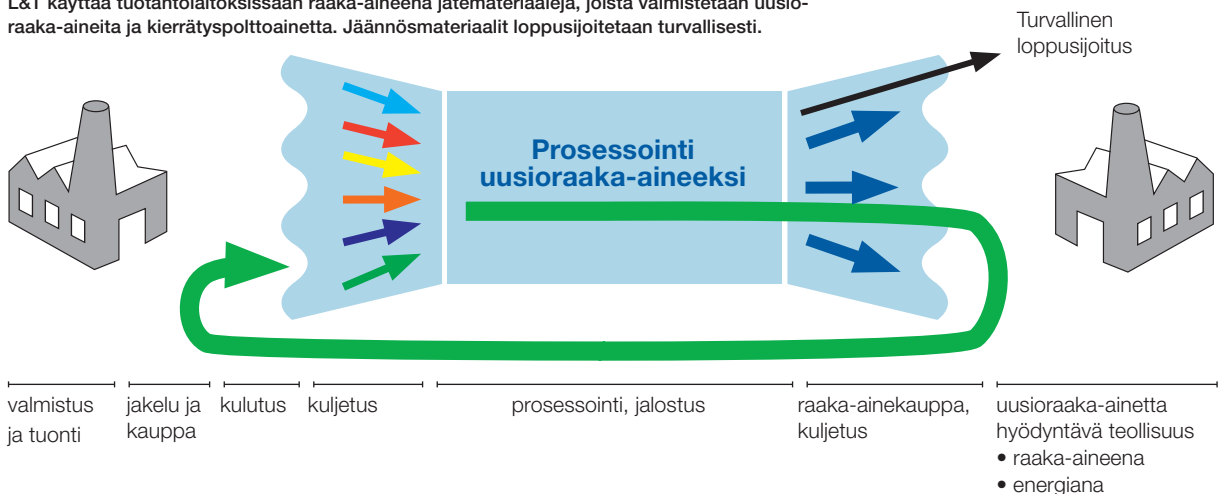
Ympäristötuotteet harjoittaa ympäristöhuoltoalan tuotteiden tukkukauppaa ja vientiä sekä toimii näiden tuotteiden osto-organisaationa palvelutoimialoille. Ympäristötuotteet vastaa myös ympäristöhuollon keräysvälineiden tuotekehityksestä.

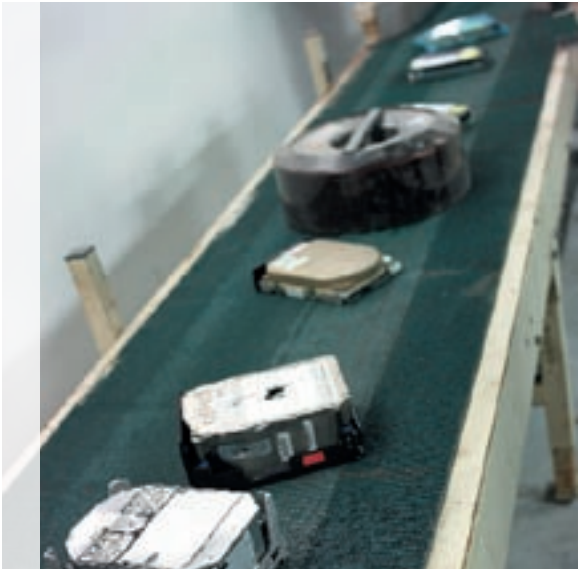
Markkinat kasvavat edelleen kansantalouden kasvua nopeammin

Suomen valtakunnallisen jätesuunnitelman mukaan jätteiden hyödyntämistasen olisi pitänyt nousta nykyisestä alle 50 prosentista 70 prosenttiin katsausvuoden aikana, mutta tavoitetta ei saavutettu. Kiristyvät jätteiden hyödyntämisvelvoitteet ja kansantalouden kasvu

Peilikuvateollisuus ja kestävä kehitys

L&T käyttää tuotantolaitoksissaan raaka-aineena jättemateriaaleja, joista valmistetaan uusi-oraaka-aineita ja kierrätyspolttoainetta. Jäännösmateriaalit loppusijoitetaan turvallisesti.

Sähkö- ja elektroniikkaromun keräys ja käsittely lisääntyivät SER-tuottajavastuun astuttua voimaan elokuussa.

kasvattivat kuitenkin markkinoita, ja L&T vahvisti markkinaosuuttaan. Uuden valtakunnallisen jättesuunnitelman laadinta on aloitettu, ja samalla linjataan myös jätelain kokonaisuudistuksen tarpeet. Jo voimassa oleva lainsäädäntö, kiristyneet pakkausten hyödyntämisveloitteet sekä EU:n jättestratégia ja jättepuitedirektiivi kasvattavat jatkossakin ympäristöhuollon markkinoita kansantalouden kasvua nopeammin.

Baltian maat uusina EU-maina eivät ole yhtä pitkällä ympäristölainsäädännön käytännön soveltamisessa kuin Suomi, mutta sekä siellä että Venäjällä jätteiden hyödyntämisvaatimukset kasvavat jatkuvasti. Varsinkin Venäjällä potentiaaliset markkinat ovat erittäin suuret.

Sähkö- ja elektroniikkaromun tuottajavastuu astui voimaan elokuussa, ja SER-materiaalin keräys ja käsittely lisääntyivät merkittävästi. L&T tarjoaa palvelujaan sekä tuottajayhteisöille että yrityksille. L&T on erikoistunut SER-materiaalien tieturvalliseen käsittelyyn ja toimittamiseen hyötykäyttöön.

EU:n jätteenpolttodirektiivi tuli voimaan vuoden lopussa. Sen tiukentuneet vaatimukset johtavat jätteen energiahöydyntämisen tilapäiseen vähenemiseen Suomessa, mutta monet energia-alan yritykset ovat suunnittelemassa uusia kierrätyspolttoaineita hyödyntäviä laitoksia. L&T on solminut kattavat kierrätyspolttoaineiden toimitussopimukset vuodelle 2006.

Suomessa L&T on ympäristöhuollon markkinajohtaja lähes 20 prosentin markkinaosuudella, ja sillä on myös maan laajin toimipisteverkosto. Latviassa L&T on suurin ympäristöpalveluita tuottava yritys. Ympäristötuotteet on alansa vahva markkinajohtaja Suomessa ja se on onnistunut myös vientitoiminnassa. Toimiminen koko ketjussa yhdessä kattavan tuo-

tantolaitosverkoston kanssa mahdollistaa mittakaavaetujen hyödyntämisen ja luo merkittävää kilpailuetua.

Vuosi 2005

Ympäristöpalveluiden liikevaihto oli 180,7 miljoonaa euroa (159,2 milj. €) ja se kasvoi 13,5 %. Liikevoitto oli 24,0 miljoonaa euroa (26,1 milj. €).

Toimiala kasvoi sekä yritystojen kautta että organisaatiosta. Vuoden suurin yrityskauppa oli pääkaupunkiseudulla toiminut Jäteässä Oy, jonka integrointi toteutui aikataulussa ja suunnitellut synergiaedut saavutettiin. Myynnissä onnistuttiin hyvin. Kesällä toteutettiin ensimmäinen laaja logistiikkaterminaalin kierrätyspalvelujen ulkoistaminen.

Tulosta rasittivat polttoaineiden erittäin voimakas hinnannousu, kierrätyspolttoaineen myyntihintojen lasku, metsäteollisuuden työtaistelu sekä yhteisyritys Salvor Oy:n tappio. Nopeaa kustannusten nousua ei saatu siirrettyä riittävässä määrin hintoihin.

Dubnassa Venäjällä toukokuussa toimintansa aloittanut yhteisyritys, josta L&T omistaa 74 %, on toiminut suunnitelmien mukaan. Toimintaa laajennetaan kuluvan vuoden aikana hallitusti lähikaupunkeihin. Latvian yksikön tulosta rasitti kustannusten nousu, jota ei hintasäännöstelyn takia saatu siirrettyä hintoihin. Sekä Venäjällä että Latviassa hintoja nostetaan kuluvana vuonna.

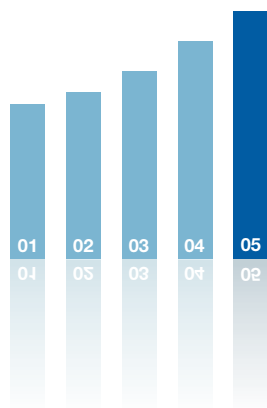
Turun kierrätyslaitos valmistui ja otettiin koekäyttöön joulukuussa. Riian laitoksen rakentaminen on aikataulussa ja se valmistuu kuluvan vuoden keväällä. Investointien toteutusta hidastivat ympäristöluvista tehdyt valitukset. Lupia on kuitenkin saatu siten, että kuluvana vuonna voidaan toteuttaa kahdesta kolmeen keskikokoista laitos- ja terminaalihanketta Suomessa.

Öljypohjaisten tuotteiden hintojen nousu rasitti myös Ympäristötuotteiden tulosta. Nousseet kustannukset saatiin siirrettyä myyntihintoihin vasta vuoden lopulla, ja Ympäristötuotteet jäi tavoitteistaan selvästi.

Liikevaihto, milj. €

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

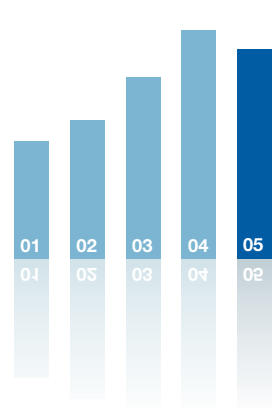
113,1 122,3 137,2 159,2 180,7

Liikevoitto, milj. €

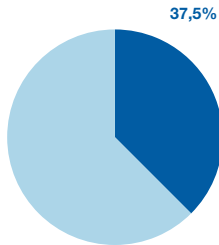
2004 ilman eläkevastuun tuloutusta
2001-2003 FAS, 2001 pro forma

13,5 15,9 20,8 26,1 24,0

Kiinteistöpalvelut

Osuus liikevaihdosta

Palvelut

L&T:n Kiinteistöpalvelut tarjoaa siivous- ja toimitilapalveluja sekä kiinteistöhuolto- ja kiinteistötekniikan palveluja.

Siivouspalvelut tarjoaa asiakkailleen kokonaisratkaisuja, joihin voi sisältyä siivouksen lisäksi muita toimitila- ja käyttäjäpalveluita, esimerkiksi aula-, postitus-, vahtimestari-, turva- ja ruokapalveluita. Nämä laajat palvelukokonaisuudet L&T toteuttaa joko itse tai verkottamalla kunkin alan eturivin yrityksen kanssa. Palveluiden hallinnoinnin lisäksi sopimuksiin voidaan sisällyttää myös toimitilojen hallinnointi.

Kuntasektoria ja erityisesti niitä kunta-asiakkaita, jotka haluavat ostaa kiinteistöjen hoito- ja ylläpitopalvelut ja ruokahuollon yhtenä kokonaisuutena, palvelee Blue Service Partners Oy, keväällä toimintansa aloittanut yhteisyritys Fazer Amican kanssa.

Kiinteistöhuolto käsittää kiinteistöjen yleisvalvonnan, talotekniikan käytön ja ylläpidon, ulkoalueiden hoidon, yleisten tilojen siivouksen, huoneisto- ja käyttäjäpalvelut sekä monipuoliset kertaluonteiset erikoispalvelut. Kiinteistötekniikka tuottaa LVISKA-palveluita sekä teknistä manageerausta. L&T:n Internet-pohjainen tuotannonohjausjärjestelmä Kiinteistönetti® muodostaa kanavan reaaliaikaiselle yhteydenpidolle ja mahdollistaa laajan asiakasraportoinnin.

L&T on kehittänyt konseptoituja palvelutuotteita muun muassa suurille kauppaliikkeille ja -keskuksille, korkeaa hygieniatasoa vaativalle elintarviketeollisuudelle ja huoltoasemaketjuille. Toimistoille suunniteltu Reilu-siivous® -konsepti sisältää myös työtiloissa tapahtuvan jätteiden kierrätyksen. Syksyllä konseptiin lisättiin yhdessä Allergia- ja Astmalitton kanssa kehitetty allergiatason siivous, ja L&T sai ensimmäisenä siivouspalveluyrityksenä Allergiatunnuksen käyttöikeuden. Blue Service Partnersille rakennettiin molempien emoyhtiöiden palveluihin pohjautuvaa palvelukonseptia kunnille.

L&T tuottaa siivouspalveluja myös Moskovassa, Latviassa ja vuoden 2006 alusta Ruotsissa.

Kiinteistönhoidon tehtävät monipuolistuvat ja työvälineet kehittyvät jatkuvasti.

Vuoden 2005 aikana L&T aloitti siivoustoiminnan myös Moskovassa.

Ulkoistaminen kasvattaa markkinoita

Siivouspalveluiden suurimmat asiakasryhmät ovat toimisto- ja liikekiinteistöt sekä teollisuus. Kiinteistönhoidon suurimpia asiakkaita ovat institutionaaliset kiinteistönomistajat sekä kiinteistöjen isännöitsijät ja hallinnoijat. Kaupallisten markkinoiden osuus Suomen siivouspalveluiden kokonaismarkkinoista on noin kolmannes ja kiinteistönhoidon jonkin verran yli 20 prosenttia. Kummatkin markkinat ovat keskittyneet viime vuosina nopeasti, ja yli puolet kaupallisten markkinoiden liikevaihdosta on kolmen suurimman toimijan hallussa.

Suomessa kaupallisten markkinoiden arvioidaan kasvavan useamman vuoden ajan kansantalouden kasvua nopeammin, koska teollisuus ja merkittävä osa julkista sektoria on luopumassa omista kiinteistöjen hoidon ja ylläpidon organisaatioistaan. Esimerkiksi kuntasektorilla kiinteistöpalveluiden ulkoistamisaste on nyt Suomessa alle 20 prosenttia, mutta se nousee nopeasti lähivuosina suurten ikäluokkien eläköitymisen vuoksi. Metsäteollisuuden tukipalveluiden avautuminen kilpailulle kevään työmarkkinataistelun tuloksena kasvattaa myös markkinoita.

Moskovan ja Latviassa erityisesti Riian siivousmarkkinat kasvavat nopeasti. Ruotsissakin siivousmarkkinat kasvavat ulkoistamisen johdosta kansantalouden kasvua nopeammin.

L&T:n kilpailuedut ovat asiakaslähtöisyys, hyvä laatu, kustannustehokkuus ja monipuolinen palveluvalikoima. Kilpailijoista erotutaan myös valituille asiakasryhmille kehitetyillä palvelutuotteilla. Erityistä huomiota kiinnitetään tehokkaa-

seen tuotannon suunnitteluun ja ohjaukseen, jossa sähköisillä työkaluilla on merkittävä rooli. Verkottamalla L&T pystyy laajentamaan toimintaansa nykyisiä liiketoimintojaan sivuaville markkinoille ja tarjoamaan asiakkailleen monipuolisempia palvelukokonaisuuksia. Kokonaispalveluiden kysyntä lisääntyi vuoden 2005 aikana, ja verkostoyhteistyö käynnistyi hyvin.

L&T on kasvanut markkinakasvua nopeammin ja vahvistanut markkinaosuuttaan Suomessa noin 13 prosenttiin. L&T on Suomen toiseksi suurin toimija sekä siivouspalveluissa että kiinteistönhoidossa. Latviassa L&T on siivousalan johtavia yrityksiä.

Vuosi 2005

Kiinteistöpalveluiden liikevaihto oli 142,9 miljoonaa euroa (124,8 milj. €), kasvua oli 14,5 %. Liikevoitto kasvoi 28,0 % ja oli 11,9 miljoonaa euroa (9,3 milj. €).

Liikevaihdon kasvusta merkittävä osa oli orgaanista. Pitkälle kehitetyt palvelutuotteet menivät hyvin kaupaksi ja uusia kokonaispalvelusopimuksia solmittiin. Markkina-asema vahvistui. Myynnin ja tuotannon yhteistyö sujui hyvin.

Molempien tuotelinjojen tulos parani sekä absoluuttisesti että suhteellisesti. Tuloksen paranemiseen vaikuttivat poikkeuksellisen alhaiset sosiaalikulut, erityisesti työeläkekustannukset. Moskovasta ostetun siivousliiketoiminnan organisointi- ja integrointikulut rasittivat siivouspalveluiden tulosta. Kiinteistönhoidon tuloksen tasaiseen paranemiseen vaikuttivat tuotannon uudelleenorganisointi ja uusien ohjaus- ja seurantajärjestelmien suunnitelmallinen käyttö sekä loppuvuoden vähälumisuus.

Kolmannella vuosineljänneksellä vahvistettiin Latvian siivousliiketoimintaa ostamalla Riassa toimiva siivousalan yritys SIA 99Perfekts. Vuoden 2006 alussa aloitettiin siivoustoiminta Ruotsissa ostamalla Tukholmassa ja Göteborgissa toimiva Allied Service Partners AB. Toimintaa Ruotsissa laajennetaan kuluvan vuoden aikana.

Liikevaihto, milj. €

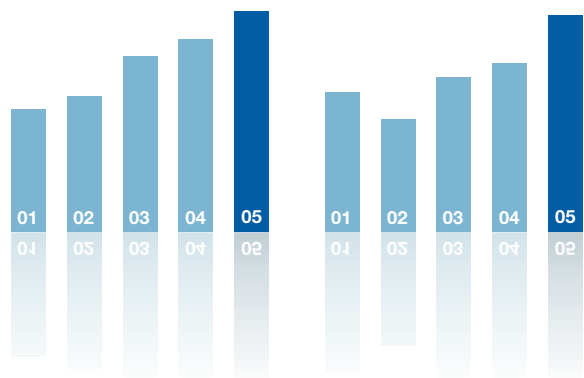
2001-2003 FAS, 2001 pro forma

79,8 87,8 113,8 124,8 142,9

Liikevoitto, milj. €

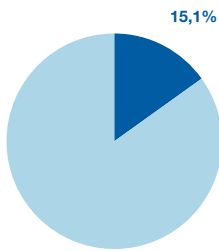
2004 ilman eläkevastuun tuloutusta
2001-2003 FAS, 2001 pro forma

7,7 6,2 8,5 9,3 11,9

Teollisuuspalvelut

Osuus liikevaihdosta

Palvelut

L&T:n Teollisuuspalvelut on erikoistunut raskaisiin ja erikoisosaamista vaativiin puhtaanapito- ja saneeraustöihin. L&T on edustamissaan palveluissa johtava toimija Suomessa.

Ongelmajättepalvelut tarjoaa räätälöityjä keräys-, lajittelu- ja käsittelypalveluita. Keräämistään jätteistä L&T valmistaa omissa tuotantolaitoksissaan uusiuraaka-aineita ja kierrätys-polttoaineita teollisuudelle.

Teollisuuden puhtaanapito on erikoistunut teollisuuden prosessilaitteiden (putkistot, kattilat, lämmönvaihtimet) puhdistuksiin. Puhdistuksiin käytetään korkeapainevesilaitteita, imu- ja yhdistelmäkalustoa sekä suurtehoimureita. Asiakkaita ovat esimerkiksi metsä-, metalli- ja kemianteollisuus, voimalaitokset ja öljynjalostamot.

Vahinkosaneeraus minimoi omaisuusvahinkoja erilaisissa vahinkotilanteissa kuten tulipaloissa, onnettomuuksissa, vesivahingoissa ja kosteusvaurioissa.

Jätevesipalvelut tarjoaa viemäriverkoston ylläpitoon liittyviä palveluita kiinteistöille, kunnille ja teollisuudelle. L&T huoltaa viemäreitä, putkistoja, kaivoja, säiliöitä, erottimia sekä kunnallistekniikan ja haja-asutusalueen jätevesijärjestelmiä.

Hajautetusta ostamisesta kumppanuuteen

Teollisuuspalveluiden markkinoilla ostokulttuuri on muuttumassa: asiakkaat pyrkivät hyödyntämään ostovolymiaan ostamalla palveluita valtakunnallisesti ja vähentämään toimitajien määrää. Samanaikaisesti tehdastasolla pyritään löytämään kehittyneempiä yhteistointamuuotoja, joissa lisäarvoa saadaan yhteisen strategian ja mittariston avulla. L&T:n on pystyttävä toimimaan molemmissa olosuhteissa. Peruspalvelun toimittajana L&T:n kilpailukykyä mitataan yksikköhinnoin, kun taas kumppanuuksissa korostuu kokonaiskustannusten johtaminen sekä vastuunotto asiakkaan tukitoiminnoista ja niiden kehittämisestä.

Teollisuuden puhtaanapidon erikoisosaamista vaativiin palveluihin kuuluu myös prosessiputkistojen pesu korkeapainevesilaitteella.

L&T on edelläkävijä ongelmajätteiden hyötykäyttöratkaisuissa; sen käsittelylaitosten hyötykäyttöaste on jo yli 80 %.

Ongelmajätepalveluiden markkinat kasvavat Suomessa mallillisesti, koska ongelmajättemäärät eivät juuri kasva ja keräysaste on korkea. Suurin kasvupotentiaali on lähialueilla Venäjällä ja Baltian maissa, joissa ongelmajätehuolto on vasta kehitymässä. Käsittelyteknologian kehittyessä ja kierrätysvaatimusten kiristytessä ollaan siirtymässä ongelmajätteen turvallisesta loppusijoittamisesta ja hävittämisestä sen hyötykäyttöön ja kierrätykseen. L&T pyrkii löytämään koko Itämeren alueen kattavia kierrätys- ja hyötykäyttöratkaisuja laajentamalla toimintaansa lähialueille ja verkottamalla ulkomaisten toimijoiden kanssa. EU:n jätteenpolttodirektiivin vaatimusten kiristyminen vähentää ongelmajättepohjaisten kierrätyspoltoaineiden kysyntää tilapäisesti ja lisää tarvetta kehittää ongelmajätteiden materiaalihyötykäyttöä.

Teollisuuden puhtaanapidossa valtakunnallisten toimijoiden merkitys korostuu asiakkuuksien koon kasvaessa. Muutos edellyttää L&T:ltä keskitettympää tuotannonohjausta ja asiakkuuksien hoitoa. Samanaikaisesti pitää pystyä toimimaan valtakunnallisesti ja palvelemaan paikallisesti. L&T:llä on tähän markkinajohtajana parhaat edellytykset. Metsäteollisuuden kevään työtaistelujen seurauksena kesän ja joulun ajan suuret seisokkityöt jakaantuvat jatkossa pidemmälle aikavälille, mikä vähentää kausivaihteluita ja kalustotarvetta.

Vahinkosaneerauksessa tietoisuus kosteuden, homeen ja sisäilman epäpuhtauksien aiheuttamista terveysriskeistä kasvaa, mikä lisää kuivauspalveluiden kysyntää jatkuvasti. Lisäksi on syntynyt tarvetta uuden tyyppisten uhkien torjuntaan: eläintautien torjunnassa L&T:n rooli on saastuneiden tilojen puhdistuksessa ja desinfiointissa, ja ympäristövahingoissa L&T kykenee hallitsemaan laajoja palvelukokonaisuuksia yhdistämällä vahinkosaneerausosaaminen monipuoliseen ympäristöhuoltotoimintaan.

Jätevesipalveluiden markkinoiden odotetaan kasvavan ja kehittyvän seuraavien vuosien aikana Teollisuuspalveluiden tuotelinjosta voimakkaimmin. Jätevesijärjestelmien ennakoivan huollon merkitys kasvaa jatkuvasti, ja Suomen ikääntyvä viemäriverkosto vaatii perusteellista saneerausta. Jätevesien puhdistuslaitosten toiminta ja lietehuolto ovat siirtymässä kunnilta ja teollisuudelta palveluyrityksille, mikä tarjoaa L&T:lle entistä monipuolisempaa roolia jätevesihuollossa. Viemäriverkoston ylläpitoon ja saneeraukseen liittyvien palveluiden kysyntä on kasvussa myös Suomen lähialueilla, jonne L&T pyrkii laajentamaan toimintaansa. Suomen lisäksi L&T tarjoaa jätevesipalveluja myös Latviassa.

Vuosi 2005

Teollisuuspalveluiden liikevaihto oli 57,6 miljoonaa euroa (56,2 milj. €), kasvua oli 2,5 %. Liikevoitto oli 4,7 miljoonaa euroa (6,9 milj. €). Toimialan tulos jäi selvästi tavoitteista.

Ongelmajätepalvelut kasvattivat liikevaihtoaan, vaikka Suomessa kertyneen ongelmajätteen määrä ei kasvanut. Ongelmajätteiden jalostamista kierrätystuotteiksi omilla laitoksilla lisättiin, mikä paransi kannattavuutta. Kierrätyspoltoaineiden menekki vaikeudet rasittivat jossain määrin tulosta. Jätteiden hyödyntämistä nostamista jatketaan.

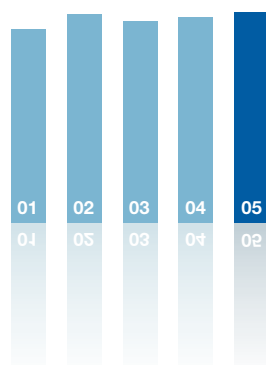
Vuosi oli Teollisuuden puhtaanapidolle raskas, ja sen tulos heikkeni. Metsäteollisuuden työtaistelujen ja säästöohjelmien takia liikevaihto jäi selvästi edellisvuotisesta. Työtaistelujen vaikutukset näkyivät vielä viimeiselläkin vuosineljänneksellä kun metsäteollisuuden jouluseisokit vähenivät. Tuotelinjalla on vuoden aikana toteutettu johdonmukaista uudelleenorganisointi- ja sopeuttamisohjelmaa, jonka vaikutukset ovat jo havaittavissa. Metsäteollisuuden työehtosopimus johtaa tassisempaan kysyntään, mikä mahdollistaa toimimisen selvästi pienemmällä kalustomäärällä.

Vahinkosaneerauksen ja jätevesipalvelujen liikevaihto ja tulos jäivät tavoitteista heikon kysynnän vuoksi. Ns. suurvahinkoja ei vuoden 2005 aikana ollut kuten edellisenä vuonna. Jätevesipalveluilta puuttui myyntiresursseja, jotka nyt on hankittu.

Liikevaihto, milj. €

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

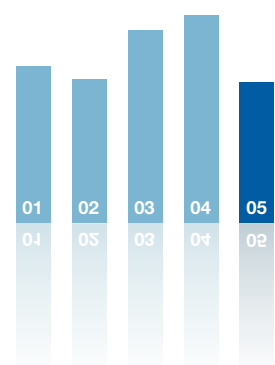
52,9 57,0 55,2 56,2 57,6

Liikevoitto, milj. €

2004 ilman eläkevastuun tuloutusta
2001-2003 FAS, 2001 pro forma

5,2 4,8 6,4 6,9 4,7

Laatu, ympäristö ja työturvallisuus

Järjestelmällistä kehittämistä ”parannan jatkuvasti”-periaatteella

L&T:llä toimintatapoja parannetaan tunnistamalla ja kehittämällä parhaita käytäntöjä. Toimintapolitiikka, toiminta-periaatteet ja toimintajärjestelmä luovat perustan kehitystyölle. Toimintajärjestelmässä on otettu huomioon myös laatu-, ympäristö- ja työturvallisuusnäkökohdat. Järjestelmällisellä toimintatapojen parantamisella varmistetaan, että L&T:n asiakkaat saavat korkealaatuisia palveluita, jotka on tuotettu mahdollisimman turvallisesti ja tehokkaasti. Lähtökohdana on jatkuva parantaminen.

Toiminnan parantamiskohteita ja parhaita käytäntöjä kartoitetaan sisäisten ja ulkoisten arviointien avulla. Arviointeja tehdään palvelutuotannossa asiakaspinnassa sekä tutkimalla sovitujen menettelytapojen ja prosessien toimintaa käytännössä. Arviointikäytäntöjä uudistettiin ja parannettiin vuoden 2005 aikana.

Uusia sertifiointeja myös ulkomaan toiminnalle

L&T:n konsernitason toimintajärjestelmälle ja keskitetyille toiminnoille myönnettiin keväällä ISO 9001:n (laatu), ISO 14001:n (ympäristö) ja OHSAS 18001:n (työterveys ja turvallisuus) mukaiset sertifiointit. Lisäksi laajennettiin palvelutuotannon sertifiointeja. Ympäristötuotteet, Oulun tietosuojapalvelut, Jyväskylän ympäristöpalvelut sekä Keravan laitoksen pienkierrätysasema sertifioitiin yhtiön toimintajärjestelmän mukaisesti. Imatran teollisuuspalveluiden laatu- ja ympäristösertifiointia jatkettiin.

L&T:n ulkomaisissa yhtiöissä aloitettiin järjestelmälliseen laadunparantamiseen ja -hallintaan liittyvä toiminta. Ensimmäinen L&T:n toimintajärjestelmän mukainen sertifiointi ulkomailla myönnettiin Latviassa siivouspalveluyhtiö SIA L&T Serviss:lle, jossa sertifiointi saatiin ISO 9001:2000:n mukaiselle laatu- ja ympäristöjärjestelmäosuudelle.

Ympäristöluvut ohjaavat toimintaa

L&T:n toimipaikoilla on useita kymmeniä ympäristölupia, jotka koskevat jätteiden käsittelyä sekä vaarallisten aineiden ja ongelmajätteiden kuljetusta. Vuoden 2005 aikana haettiin kymmenen uutta ympäristölupaa. Lupien saanti ja ylläpito edellyttää viranomaisten valvonnan lisäksi toimivaa sisäistä arviointijärjestelmää.

Käytännön työtä ympäristön hyväksi

Raskaan kaluston hankinnoissa otetaan huomioon moottorien uudet euronormit ja kulutusarvot. L&T:n kuorma-autojen moottoreista 70 prosenttia on vähemmän ympäristöä kuormittavia Euro3- ja Euro4-luokan mukaisia moottoreita.

Kaluston kunnossapito ja huolto vaikuttavat merkittävästi ympäristöpäästöihin sekä työ- ja liikenneturvallisuuteen. Ympäristöpalvelut-toimialalla tehostettiin kaluston huolto- ja kunnossapitotoimintaa. Ohjeistus uudistettiin ja henkilökunta koulutettiin uuteen toimintatapaan.

Jätehuollon kuljetusreittien optimoinnin keskeisenä tavoitteena on reittitehokkuuden lisääminen. Tehokkuutta lisäämällä lyhennetään käytettyä aikaa ja vähennetään kuljetuksen ympäristövaikutuksia. Vuoden 2005 aikana tehtiin yli 60 kuljetusreitin optimointia.

Siivouspalveluiden merkittävin ympäristövaikutus syntyy siitä, miten ja millaisia aineita ja välineitä hankitaan. Henkilö-

kuntaa on koulutettu aineiden oikeaan annosteluun ja välineiden ja koneiden oikeaan käyttöön. Hankintaa tehostettiin keskittämällä logistiikka yhdelle sopimustoimittajalle ja päivitettiin hankintojen ympäristökriteerit. Toimittajan kanssa sovittiin vanhojen pakkausten ja välineiden kierrätyksestä ja hyötykäytöstä.

Työturvallisuuden edistäminen on aktiivista yhteistyötä

L&T:n tavoitteena on tunnistaa ennalta erilaisiin työtehtäviin liittyvät riskit ja vaaratekijät sekä vähentää ja poistaa niitä aktiivisesti. Työturvallisuuden parantamisessa toimitaan yhteistyössä henkilökunnan, asiakkaiden, turvallisuusalan asiantuntijoiden sekä vakuutusyhtiöiden kanssa.

Henkilökunnan turvallisuuskoulutusta ja riskitietoisuutta lisättiin jatkamalla ja laajentamalla työturvallisuuskorttikoulutusta. Korttikoulutus on tarkoitettu työturvallisuuden kehittämissä yhteisillä työpaikoilla eli juuri siinä toimintaympäristössä, missä L&T palveluitaan tuottaa. Koulutuksen on saanut yhteensä jo 1 500 L&T:n työntekijää ja palveluntoimittajaa.

Jokaisella toimialalla pidettiin vuoden 2005 aikana työturvallisuuspäivät työsuojeluhenkilöstölle ja liiketoimintayksiköiden päälliköille. Lisäksi käynnistettiin työturvallisuuskampanja, jonka tavoitteena on lisätä henkilöstön aktiivisuutta vaara- ja läheltä piti -tapahtumien havaitsemisessa ja kirjaamisessa ja vähentää näin työtaturmia. Kampanjan yhteydessä tehostettiin viestintää työturvallisuusasioista esimerkiksi aloittamalla työturvallisuustuokioiden pitäminen. Myös työturvallisuutta käsittelevää ohjeistusta parannettiin ja lisättiin.

Työturvallisuusorganisaatiota uudistettiin lisäämällä toimialojen vastuuta ja osaamisen hyödyntämistä. Jokaiselle toimialalle nimettiin oma työturvallisuuskoordinaattori sekä perustettiin konsernitason työturvallisuuden ohjausryhmä.

Ympäristö-, terveys- ja työturvallisuusriskien hallinta

Ympäristö-, terveys- ja työturvallisuusriskien hallinta on osa L&T:n toimintajärjestelmää. Järjestelmän mukaiset YTT-riskien kartoitukset tehdään vuosittain ja niiden pohjalta laaditaan YTT-päämäärät. Vuoden 2005 aikana tehtiin 26 laajaa ympäristö-, terveys- ja työturvallisuusarviointia (YTT) tai ympäristöriskikartoitusta. YTT-näkökohtia arvioitiin myös sekä yksiköissä sisäisesti että toimintajärjestelmäarviointien yhteydessä.

L&T:n liiketoiminnassa noudatetaan olennaisilta osin kaikkia sovellettavia EU-tasoisia ja kansallisia ympäristölakeja, -asetuksia, -lupaehtoja ja -ohjeita. Riskialteimmat ongelmajättekäsittely- ja varastointikohteet on vakuutettu erityisellä vakuutuksella, johon liittyy vakuutusyhtiön suorittama ympäristövastuiden kartoitus ja valvonta.

Asiakkaan asialla

Yhteyskeskus - monikanavaista palvelua asiakkaan ehdoilla

Vuoden 2005 aikana käynnistettiin yhteyskeskustoiminto, jonka avulla noin 40 palvelupistettä ympäri Suomea keskittää yhdeksi yhtenäiseksi toiminnoksi niin teknisesti kuin prosessienkin osalta. Tulevaisuudessa Yhteyskeskus koostuu useasta eri paikkakunnalla toimivasta palvelupisteestä, joissa työskentelevät henkilöt liitetään toisiinsa puhelintekniikkaa ja puhelunohjausjärjestelmää hyödyntäen.

Yhteyskeskustoiminto sisältää L&T:n asiakaspalvelun ja lasituksen sekä erinäisiä back office -tehtäviä, kuten verkkopalveluiden kautta tulleiden palautteiden ja tilausten hallinnoinnin ja asiakasraportoinnin. Yhteyskeskus osallistuu myös L&T:n muiden toimintamallien tehostamiseen ja sisäisen yhteistyön kehittämiseen.

Ensimmäinen Yhteyskeskuksen toimipiste aloitti toimintansa toukokuussa pääkaupunkiseudulla. Se kattaa jätehuolto- ja kierrätyspalvelut, ympäristötuotteet sekä siivous-, kiinteistöhoito- ja jätevesipalvelut. Lisäksi keskuksesta hoidetaan kaikki koko Suomea koskevat L&T:n Verkkopalveluiden kautta tulevat yhteydenotot. Syksyllä keskus vastaanotti puhelimen, faksin ja sähköpostin kautta kuukausittain yli 10 000 yhteydenottoa asiakkailta. Vuoden lopulla Yhteyskeskus laajentui kattamaan Lounais-Suomen.

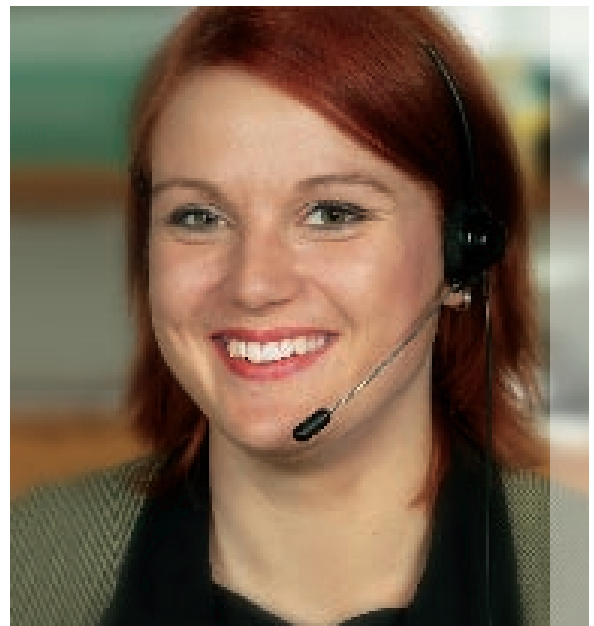
Asiakaspalvelun vaatimukset kasvavat jatkuvasti ja sen tulee toimia entistä asiakaslähtöisemmin. L&T:n asiakkaalle näkyy vain yksi Yhteyskeskus riippumatta siitä, mistä päin Suomea hän ottaa yhteyttä, onko hän yksityis- vai yritysasiakas tai käyttääkö hän verkkopalvelua vai puhelinta. Tavoitteena on, että yhteydenpito L&T:n kanssa on helppoa ja nopeaa. Yhteyskeskuksessa asiakasyhteyksiä hoidetaan monikanavaisesti - asiakkaan ehdoilla.

Myynti ja asiakashallinta

Asiakkaiden tarpeet ja odotukset kohdistuvat entistä kokonaisvaltaisempiin ympäristönhuolto-, kiinteistö- ja toimitilapalveluihin. L&T:n myynti ja asiakashallinta organisoitiin uudelleen loppuvuodesta 2004 vastaamaan paremmin asiakkaiden odotuksia. Vuoden 2005 aikana alettiin toimia kokonaisratkaisumallin ja -organisaation mukaisesti. Suurimmille asiakkaille nimitettiin omia avainasiakaspäälliköitä, joiden tehtävänä on ottaa kokonaisvastuu nimettyjen asiakassuhteiden hoidosta. Kokonaisratkaisut-yksikön myyntipäälliköt vastaavat uusien, laajojen palvelukokonaisuuksien myynnistä.

L&T:n yritysmyyntiorganisaatioita kehitettiin pitkäjänteisellä valmennusohjelmalla. Resursseja lisättiin ja panostuksia kohdistettiin entistä tarkemmin. Lisäksi perustettiin uusi telemyyntiyksikkö, jonka tehtävänä on kartoittaa potentiaalisten asiakkaiden tarpeita, hoitaa jälkimarkkinointia ja toimia muun myynnin tukena. Suomessa myynti onnistui kokonaisuudessaan erinomaisesti ylittäen kaikilla osa-alueilla sille asetetut tavoitteet.

L&T:n kansainvälistymisen myötä uusilla toiminta-alueilla rakennettiin paikallisia myyntiorganisaatioita ja perehdytettiin myyntihenkilöstöä L&T:n myynnin toimintatapoihin.

Tuotekehitys

Tuotekehityksen tehtävänä on parantaa L&T:n kilpailukykyä ja edesauttaa näin kasvutavoitteiden saavuttamisessa. Tämä tapahtuu yhdistämällä valittujen asiakassegmenttien tarpeet ja palveluiden käytännön toteutus konseptointimallin avulla palvelutuotteiksi. Näin syntyneet palvelutuotteet vastaavat erityisen hyvin kyseisen asiakassegmentin tarpeita, niitä pystytään tuottamaan kustannustehokkaasti ja niitä on vaikea jäljitellä. Tuotekehitys keskittyy palvelutuotteisiin, jotka rakentuvat useiden tuotelinjojen palveluista. Keskitetyn tuotekehityksen lisäksi palveluja kehitetään tuotelinjoilla.

L&T:n tavoitteena on tuoda markkinoille kahdesta neljään uutta palvelutuotetta vuosittain. Tavoitteena on nostaa pitkällä aikavälillä niiden osuus yli 60 prosenttiin liikevaihdosta. Vuonna 2005 konseptoitujen palvelutuotteiden osuus liikevaihdosta oli selvästi alle 20 prosenttia.

Vuoden 2005 alussa otettiin laajamittaiseen käyttöön miehittämättömien polttoaineiden jakeluasemien palvelutuote, jonka ansiosta L&T:stä on lyhyessä ajassa tullut näiden palveluiden markkinajohtaja.

Vuoden aikana uudistettiin Reilu-toimistosivouspalvelu. Osana uudistettua Reilu+-palvelutuotetta L&T tarjoaa toimistoasiakkailleen työtilojen allergiakartoituksia sekä Suomen Allergialiitto ry:n suosituksia vastaavaa puhtaustasoa. Reilu+ sisältää myös ratkaisut toimistotiloissa tapahtuvan kierrätyksen ja tietosuojaa vaativien materiaalien asianmukaisen keräyksen järjestämiseksi.

Suomessa käytössä olevien palvelukonseptien muokkaaminen Baltian ja Venäjän markkinoiden tarpeita vastaavaksi aloitettiin. L&T:n hygieniapalvelut elintarviketeollisuudelle -palvelumallia on jo hyödynnetty Latviassa.

L&T:n ja Fazer Amican yhteisyritys Blue Service Partners Oy aloitti toimintansa keväällä. L&T:n ja Fazer Amican yhteistyönä kehitettiin Blue-palvelutuotetta kunta-asiakkaille. Sen keskeisiä tavoitteita ovat laadukkaiden ruokailu- ja siivouspalveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti.

L&T:n konseptointimallia kehitettiin kattamaan paremmin asiakkuuden eri vaiheet. Myös tuotekehitysprosessia itsessään uudistettiin ja tuotekehitysorganisaatiota vahvistettiin uusilla henkilöresursseilla.

L&T:n Reilu+-siivouspalvelu sisältää myös toimistotiloissa tapahtuvan kierrätyksen.

Henkilöstö

Sekä L&T:n liiketoiminta että kilpailuetu perustuvat ennen muuta osaavaan henkilöstöön. Liiketoiminnan voimakas kasvu ja kansainvälistyminen näkyvät henkilöstömäärän kasvuna. Henkilöstömäärä oli kokopäiväiseksi muutettuna keskimäärin 5 918 (2004: 5 409). Vuoden 2005 lopussa L&T:n palveluksessa oli 7 512 henkilöä (6 456). Ulkomailla työskenteli 1 256 henkilöä.

Vuoden 2005 aikana L&T:n henkilöstönkehitystoimintaan liittyvät perusprosessit määriteltiin uudelleen ja rakennettiin työkaluja ja mittareita, joiden avulla henkilöstönäkökulma voidaan ottaa paremmin huomioon päivittäisessä johtamisessa.

Uusi näkökulma työkyvyn hallintaan

L&T on vastuullisena työnantajana jo vuosia panostanut työkykyä ylläpitävään toimintaan. Vuoden 2005 aikana tehtiin laaja esiselvitys L&T:n työkyvyhallintaprosessin nykytilasta. Sen perusteella laadittiin toimintasuunnitelma, jonka avulla pyritään tehokkaammin edistämään henkilöstön työkykyä ja sitoutumista sekä entistä paremmin saamaan hallintaan työkyvyttömyydestä aiheutuvat kustannukset. Toimenpideohjelma käynnistyi vuoden 2006 alussa, ja se näkyy yksilötasolla kasvavina panostuksina työkyvyn ylläpitoon työuran eri vaiheissa.

HUPO 2005 kytkee toisiinsa työyhteisön toimivuuden ja tuloksetekokyvyn

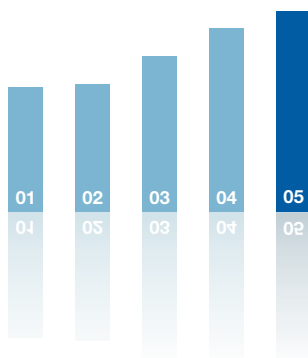
Syksyllä toteutettiin koko Suomen henkilöstöä koskeva työyhteisön toimivuustutkimus HUPO 2005. Mieliopidekyselyn avulla mitattiin henkilöstön suorituspotentiaalia, joka perustuu kolmeen osatekijään: osaaminen, edellytykset ja motivaatio. HUPOn avulla saatiin kattava kuva nykytilasta ja kehittämiseistä, joihin pureudutaan vuoden 2006 toimintasuunnitelmissa.

Tiimiyttämisellä kannustetaan henkilöstöä vastuunottoon

Kahden viime vuoden ajan L&T:llä on otettu käyttöön tiimimäistä toimintaa. Lähes 600 esimiestä ja työntekijää on koulutettu uuteen näkökulmaan, jossa kannustetaan henkilöstöä organisaation eri tasoilla osallistumaan työn suunnitteluun, seurantaan ja kehittämiseen. Tavoitteena on parantaa tiimimäisen toiminnan avulla asiakastytyväisyyttä ja työn tuottavuutta. Hanke käynnistettiin Kiinteistöpalveluissa ja se etenee vuoden 2006 aikana myös muille toimialoille.

Henkilöstö kokopäiväiseksi muutettuna keskimäärin

3676 3763 4595 5409 5918

L&T:n satavuotisjuhlien yhteydessä järjestettyyn henkilökunnan nurmisählyturnaukseen osallistui runsaasti innokkaita joukkueita.

Lassila & Tikanoja Oyj:n tilinpäätös vuodelta 2005

20	Hallituksen toimintakertomus	45	18. Rahoitusleasingsaamiset
27	IFRS-konsernitilinpäätös	45	19. Vaihto-omaisuus
27	Konsernituloslaskelma	45	20. Myyntisaamiset ja muut saamiset
28	Konsernitase	46	21. Myytävissä olevat lyhytaikaiset sijoitukset
30	Konsernin rahavirtalaskelma	46	22. Rahavarat
31	Konsernin oman pääoman muutoslaskelma	46	23. Oma pääoma
	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	46	24. Osakeperusteiset maksut
32	Laatimisperiaatteet	47	25. Eläkevelvoitteet
35	Rahoitusriskien hallinta	48	26. Varaukset
36	1. Segmentti-informaatio	49	27. Korolliset velat
38	2. Hankitut liiketoiminnot	49	28. Muut pitkäaikaiset velat
39	3. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	50	29. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat
39	4. Toimintokohtaiset poistot	50	30. Johdannaissopimukset
39	5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	51	31. Muut vuokrasopimukset
39	6. Tutkimus- ja kehitykseen menot	51	32. Rahavirtalaskelman oikaisut
39	7. Rahoitustuotot ja -kulut	51	33. Lähipiiritapahtumat
40	8. Tuloverot	52	34. Vastuusitoumukset
41	9. Osakekohtainen tulos	52	35. Siirtyminen IFRS-raportointiin
41	10. Osakekohtainen osinko	59	Emoyhtiön tilinpäätös, FAS
42	11. Aineettomat hyödykkeet	63	Osakkeet ja osakkeenomistajat
42	12. Liiketoiminnan arvonalentumistestit	66	Osakekohtaiset tunnusluvut
43	13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	67	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
44	14. Yhteisyritykset	68	Voitonjakoehdotus
44	15. Osuudet osakkuusyhteisöissä	69	Tilintarkastuskertomus
45	16. Konserniyritykset		
45	17. Myytävissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset		

Kaikki vuosikertomuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Hallituksen toimintakertomus

Liikevaihto ja tulos

Lassila & Tikanojan liikevaihto kasvoi 11,9 % 377,4 miljoonaa euroon (337,2 milj. €). Kasvusta 6,3 prosenttiyksikköä tuli yritysostoista. Liikevoitto oli 39,3 miljoonaa euroa (40,8 milj. €). Osakekohtainen tulos oli 0,70 euroa (0,79 €).

Orgaaninen kasvu vahvistui selvästi. Toimintaa laajennettiin Venäjälle ja vuoden 2006 alussa Ruotsiin. Tulosta rasittivat metsäteollisuuden työtaistelu, polttoaineiden voimakas hinnannousu, ulkomaille laajentuminen ja yhteisyritysten huono tulos. Kustannusnousuja ei saatu siirrettyä hintoihin riittävässä määrin. Kiinteistöpalvelut ylitti kuitenkin selvästi tavoitteensa. Siihen vaikutti sosiaalikulujen poikkeuksellisen alhainen taso.

Vuoden viimeisestä neljänneksestä lähtien on kiinnitetty erityistä huomiota kustannusten johtamiseen ja tuottavuuden parantamiseen. Toimenpiteet ovat vaikuttaneet vuoden 2006 alusta lähtien. Kaikilla toimialoilla on vuoden 2006 alussa toteutettu hinnankorotukset, joiden tulisi kattaa tapahtuneet kustannusnousut.

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalveluiden liikevaihto oli 180,7 miljoonaa euroa (159,2 milj. €) ja se kasvoi 13,5 %. Liikevoitto oli 24,0 miljoonaa euroa (26,1 milj. €).

Toimiala kasvoi sekä yritysostojen kautta että orgaanisesti. Vuoden suurin yrityskauppa oli pääkaupunkiseudulla toiminut Jäteässä Oy, jonka integrointi toteutui aikataulussa ja suunnitellut synergiaedut saavutettiin. Myynnissä onnistuttiin hyvin. Kesällä toteutettiin ensimmäinen laaja logistiikkaterminaalin kierrätyspalvelujen ulkoistaminen.

Tulosta rasittivat polttoaineiden erittäin voimakas hinnannousu, kierrätyspolttoaineen myyntihintojen lasku, metsäteollisuuden työtaistelu sekä yhteisyritys Salvor Oy:n tappio. Nopeaa kustannusten nousua ei saatu siirrettyä riittävässä määrin hintoihin.

Liikevaihto

1000 €	2005	2004	Muutos %
Ympäristöpalvelut	180 679	159 152	13,5
Kiinteistöpalvelut	142 890	124 820	14,5
Teollisuuspalvelut	57 584	56 195	2,5
Konsernihallinto ja muut	366	377	
Toimialojen välinen liikevaihto	-4 071	-3 303	
Yhteensä	377 448	337 241	11,9

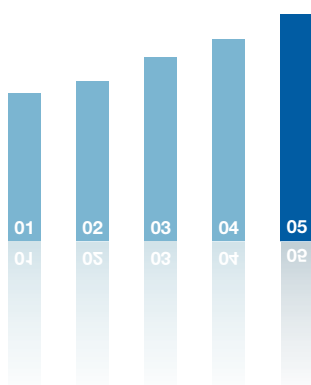
Liikevoitto

	2005		2004		
	1000 €	%	1000 €	%	Muutos %
Ympäristöpalvelut	23 986	13,3	26 097	16,4	-8,1
Kiinteistöpalvelut	11 947	8,4	9 336	7,5	28,0
Teollisuuspalvelut	4 746	8,2	6 907	12,3	-31,3
Konsernihallinto ja muut	-1 425		-1 553		
Yhteensä	39 254	10,4	40 787	12,1	-3,8

Liikevaihto, milj. €

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

245,8 267,2 306,3 337,2 377,4

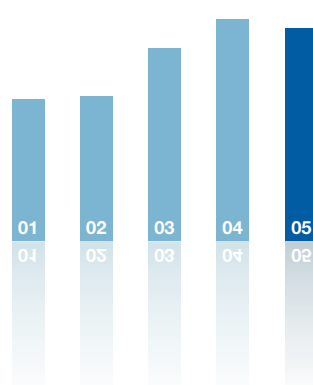

Liikevoitto, milj. €

2004 ilman eläkevastuun tuloutusta

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

26,3 26,8 35,7 40,8 39,3

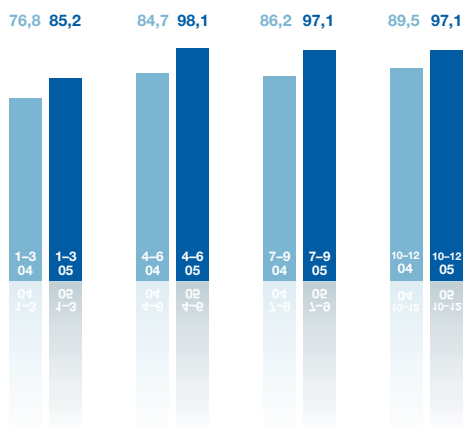
Dubnassa Venäjällä toukokuussa toimintansa aloittanut yhteisyritys, josta L&T omistaa 74 %, on toiminut suunnitelmien mukaan. Toimintaa laajennetaan kuluvan vuoden aikana hallitusti lähikaupunkeihin. Latvian yksikön tulosta rasitti kustannusten nousu, jota ei hintasäännöstelyn takia saatu siirrettyä hintoihin. Sekä Venäjällä että Latviassa hintoja nostetaan kuluvana vuonna.

Turun kierrätyslaitos valmistui ja otettiin koekäyttöön jouluukuussa. Riian laitoksen rakentaminen on aikataulussa, ja se valmistuu kuluvan vuoden keväällä. Investointien toteutusta hidastivat ympäristöluvista tehdyt valitukset. Lupia on kuitenkin saatu siten, että kuluvana vuonna voidaan toteuttaa kahdesta kolmeen keskikokoista laitos- ja terminaalihanketta Suomessa.

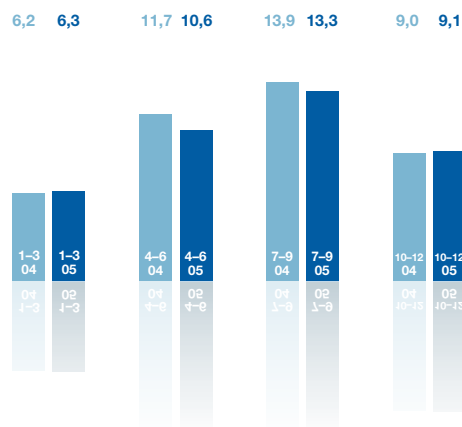
Tulos vuosineljänneksittäin

1000 €	IV/2005	III/2005	II/2005	I/2005	IV/2004	III/2004	II/2004	I/2004
Liikevaihto								
Ympäristöpalvelut	47 333	46 588	47 234	39 524	42 387	39 950	40 679	36 136
Kiinteistöpalvelut	36 545	35 645	35 955	34 745	33 610	31 051	29 750	30 409
Teollisuuspalvelut	14 362	15 838	15 746	11 638	14 325	15 865	14 938	11 067
Konsernihallinto ja muut	92	91	92	91	91	92	94	100
Toimialojen välinen liikevaihto	-1 235	-1 064	-966	-806	-904	-752	-775	-872
Lassila & Tikanoja	97 097	97 098	98 061	85 192	89 509	86 206	84 686	76 840
Liikevoitto								
Ympäristöpalvelut	5 862	7 017	6 390	4 717	5 968	7 161	7 484	5 484
Kiinteistöpalvelut	2 393	4 462	2 868	2 224	2 133	3 985	2 014	1 204
Teollisuuspalvelut	909	2 260	1 820	-243	1 306	3 067	2 604	-70
Konsernihallinto ja muut	-110	-439	-524	-352	-367	-318	-449	-419
Lassila & Tikanoja	9 054	13 300	10 554	6 346	9 040	13 895	11 653	6 199
Liikevoittoprosentti								
Ympäristöpalvelut	12,4	15,1	13,5	11,9	14,1	17,9	18,4	15,2
Kiinteistöpalvelut	6,5	12,5	8,0	6,4	6,3	12,8	6,8	4,0
Teollisuuspalvelut	6,3	14,3	11,6	-2,1	9,1	19,3	17,4	-0,6
Lassila & Tikanoja	9,3	13,7	10,8	7,4	10,1	16,1	13,8	8,1
Rahoituskulut, netto	-120	-263	-1 010	-408	-665	-861	-253	-1 190
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	27				64			
Kertyneen eläkevastuun tuloutus					10 535			
Voitto ennen veroja	8 961	13 037	9 544	5 938	18 974	13 034	11 400	5 009

Liikevaihto vuosineljänneksittäin, milj. €

Liikevoitto vuosineljänneksittäin, milj. €

Öljypohjaisten tuotteiden hintojen nousu rasitti myös Ympäristötuotteiden tulosta. Nousseet kustannukset saatiin siirrettyä myyntihintoihin vasta vuoden lopulla, ja Ympäristötuotteet jäi tavoitteistaan selvästi.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluiden liikevaihto oli 142,9 miljoonaa euroa (124,8 milj. €), kasvua oli 14,5 %. Liikevoitto kasvoi 28,0 % ja oli 11,9 miljoonaa euroa (9,3 milj. €).

Liikevaihdon kasvusta merkittävä osa oli orgaanista. Pitkälle kehitetyt palvelutuotteet menivät hyvin kaupaksi ja uusia kokonaispalvelusopimuksia solmittiin. Markkina-asema vahvistui. Myynnin ja tuotannon yhteistyö sujui hyvin.

Molempien tuotelinjojen tulos parani sekä absoluuttisesti että suhteellisesti. Tuloksen paranemiseen vaikuttivat poikkeuksellisen alhaiset sosiaalikulut, erityisesti työeläkekustannukset. Moskovasta ostetun siivousliiketoiminnan organisointi- ja integrointikulut rasittivat siivouspalveluiden tulosta. Kiinteistönhoidon tuloksen tasaiseen paranemiseen vaikuttivat tuotannon uudelleenorganisointi ja uusien ohjaus- ja seurantajärjestelmien suunnitelmallinen käyttö sekä loppuvuoden vähäluisuus.

Kolmannella vuosineljänneksellä vahvistettiin Latvian siivousliiketoimintaa ostamalla Riiassa toimiva siivousalan yritys SIA 99 Perfekts. Vuoden 2006 alussa aloitettiin siivoustoiminta Ruotsissa ostamalla Tukholmassa ja Göteborgissa toimiva Allied Service Partners AB. Toimintaa Ruotsissa vahvistetaan kuluvan vuoden aikana.

Teollisuuspalvelut

Teollisuuspalveluiden liikevaihto oli 57,6 miljoonaa euroa (56,2 milj. €), kasvua oli 2,5 %. Liikevoitto oli 4,7 miljoonaa euroa (6,9 milj. €). Toimialan tulos jäi selvästi tavoitteista.

Ongelmajätepalvelut kasvattivat liikevaihtoaan, vaikka Suomessa kertyneen ongelmajätteen määrä ei kasvanut. Ongelmajätteiden jalostamista kierrätystuotteiksi omilla laitoksilla lisättiin, mikä paransi kannattavuutta. Kierrätyspoltoainneiden menekkivaikkeudet rasittivat jossain määrin tulosta. Jätteiden hyödyntämistason nostamista jatketaan.

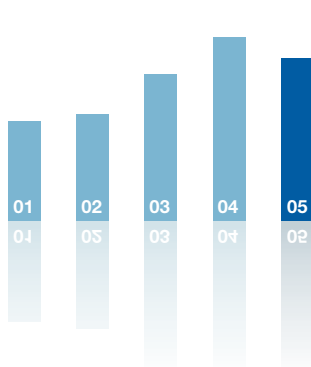
Vuosi oli teollisuuden puhtaanapidolle raskas, ja sen tulos heikkeni. Metsäteollisuuden työtaistelujen ja säästöohjelmien takia liikevaihto jäi selvästi edellisvuotisesta. Työtaistelujen vaikutukset näkyivät vielä viimeiselläkin vuosineljänneksellä kun metsäteollisuuden jouluseisokit vähenivät. Tuotelinjalla on vuoden aikana toteutettu johdonmukaista uudelleenorganisointi- ja sopeuttamisohjelmaa, jonka vaikutukset ovat jo havaittavissa. Metsäteollisuuden työehtosopimus johtaa tassisempaan kysyntään, mikä mahdollistaa toimimisen selvästi pienemmällä kalustomäärällä.

Vahinkosaneerauksen ja jätevesipalvelujen liikevaihto ja tulos jäivät tavoitteista heikon kysynnän vuoksi. Ns. suurvahinkoja ei vuoden 2005 aikana ollut kuten edellisellä vuonna. Jätevesipalveluilta puuttui myyntiresursseja, jotka nyt on hankittu.

Tulos/osake, €

2004 ilman eläkevastuun tuloutusta
2001-2003 FAS, 2001 pro forma

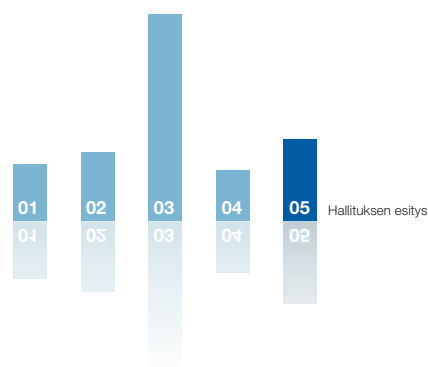
0,43 0,46 0,63 0,79 0,70

Osinko/osake, €

2001 pro forma

0,28 0,34 1,01 0,25 0,40

Bruttoinvestoinnit

Bruttoinvestoinnit olivat 60,9 miljoonaa euroa (48,1 milj. €). Yritystostoihin käytettiin 19,6 miljoonaa euroa. Suurin ostetuista yrityksistä oli pääkaupunkiseudulla toimiva Jäteässä Oy, jonka liikevaihto vuonna 2004 oli noin 10 miljoonaa euroa ja jonka palveluksessa oli 65 henkilöä. Latviasta hankittiin siivousyritys SIA 99 Perfekts ja Venäjältä moskovalaisen Alfa Cleaning LLC:n siivousliiketoiminta. Yhteensä ostettiin 12 yritystä, joiden yhteenlaskettu vuosiliikevaihto oli 18,5 miljoonaa euroa.

Kalustoa uusittiin sekä laajennettiin tuotannollisia toimitiloja. Poistot olivat 24,8 miljoonaa euroa (21,4 milj. €).

Investoinnit taseryhmittäin

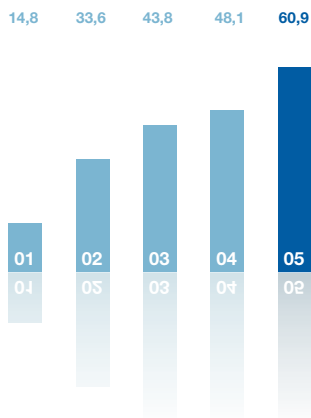
Milj. €	2005	2004
Kiinteistöt	5,8	4,8
Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	38,6	28,1
Liikearvot ja aineettomat oikeudet yrityskaupoista	14,1	13,9
Muut aineettomat hyödykkeet	2,4	1,3
Yhteensä	60,9	48,1

Investoinnit toimialoittain

Milj. €	2005	2004
Ympäristöpalvelut	40,5	26,9
Kiinteistöpalvelut	11,4	12,6
Teollisuuspalvelut	8,8	8,6
Yhteensä	60,9	48,1

Investoinnit, milj. €

2001-2003 FAS, 2001 proforma

Sijoitettu pääoma

1000 €	31.12.2005	31.12.2004
Pitkäaikaiset varat	256 952	221 767
Vaihto-omaisuus ja saamiset	50 642	41 458
Likvidit varat	7 252	19 759
Laskennalliset verovelat	-15 768	-10 628
Ostovelat ja muut velat	-58 956	-54 154
Varaukset	-984	-821
Muut korottomat velat	-400	-1 407
Sijoitettu pääoma	238 738	215 974

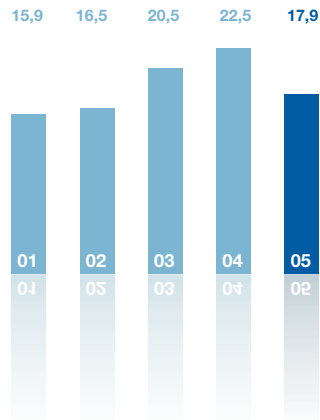
Pitkäaikaisten varojen kasvu johtuu siitä, että investoinnit olivat 36,1 miljoonaa euroa poistoja suuremmat. Myyntisaamiset kasvoivat liikevaihtoa enemmän siksi, että suuressa osassa vuoden aikana ostetuista liiketoiminnoista maksuajat ovat Lassila & Tikanojan keskimääräisiä maksuaikoja pidemmät. Sijoitetun pääoman kiertonopeus oli 1,6 (1,6).

Tuotekehitys

Tuotekehityksen tehtävänä on uusien palvelutuotteiden kehittäminen ja vanhojen tuotteiden uudistaminen. Keskitetysti ohjattujen kehitysprojektien kustannukset olivat 1,4 miljoonaa euroa, joka oli 0,4 % liikevaihdosta (1,0 milj. €, 0,3 %). Merkittäviä projekteja olivat Reilu-toimistosivouspalvelun uudistaminen ja yhteisyritys Blue Service Partnersin palvelutuotteen kehittäminen. Palveluiden kehitystyötä tehdään myös tuotelinjoilla.

Sijoitetun pääoman tuotto, %

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

Rahoitus

Korollista vierasta pääomaa oli 2,5 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisen tilikauden päättyessä. Korolliset nettovelat 76,5 miljoonaa euroa (61,4 milj. €) kasvoivat 15,1 miljoonaa euroa. Korkokulut pienenevät 1,3 miljoonaa euroa, koska yhtiön lainasalkun keskikorko, jossa on huomioitu koronvaihtosopimukset, laski merkittävästi. Lisäksi vuoden 2004 lopulla toteutettu osakeanti paransi yhtiön rahoitusasemaa. Koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutoksista syntyi tuottoja 0,8 miljoonaa euroa (1,0 milj. €). Nettorahoituskulut laskivat 39,3 % ja olivat 0,5 % (0,9 %) liikevaihdosta ja 4,6 % (7,3 %) liikevoitosta.

Omaraisausaste oli 49,5 % (48,1 %) ja gearing-prosentti 49,3 (45,6). Liiketoiminnan rahavirta oli 48,9 miljoonaa euroa (48,4 milj. €). Käyttöpääomaan sitoutui kaudella 3,3 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella vapautui 0,1 miljoonaa euroa. Maksuvalmius säilyi hyvänä koko vuoden. Pääosa vuoden investoinneista rahoitettiin liiketoiminnan rahavirralla.

Rahoitusriskit ja niiden hallinta esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 35.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuonna 2005 kokopäiväiseksi muutetuna keskimäärin 5 918 (5 409). Vuoden lopussa Lassila & Tikanojan palveluksessa oli kokopäiväisiä ja osa-aikaisia yhteensä 7 512 henkilöä (6 456). Heistä työskenteli ulkomailla 1 256 henkilöä.

Merkittävimmät liiketoimintariskit ja epävarmuustekijät

Lassila & Tikanojalla noudatetaan yhtiön hallituksen vahvistamaa riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, vastualueet ja raportointimenettely. Yhtiö on kartoittanut merkittävimmät liiketoimintariskit, jotka toteutues-

saan voivat vaarantaa tai estää liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen.

Palvelinten tuhoutuminen, tietomurrot ja haittaohjelmat voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä tietojärjestelmien käytölle. Vanhentuuessaan tietojärjestelmät saattavat aiheuttaa katkoksia toimintaan. Järjestelmien uusimiseksi ja tietoturvallisuusriskien pienentämiseksi yhtiössä on meneillään mittavia tietojärjestelmien uudistamisprojekteja.

Uusien kilpailijoiden tulo markkinoille, lainsäädännön muutokset tai jätehuollon kunnallistaminen voivat muuttaa markkinatilannetta. Riskiä vähentää riippumattomuus yksittäisistä suurista asiakkaista, palveluntarjonnan monipuolisuus sekä omien palvelutuotteiden kehittäminen.

Liiketoiminta kehittyvissä maissa asettaa yhtiön alttiiksi poliittisten, taloudellisten ja yhteiskunnallisten olosuhteiden muutoksiin liittyville riskeille. Riskiä minimoidaan panostamalla kansainvälisen markkinatilanteen ja liiketoimintakulttuurin tuntemiseen.

Yhtiön kasvua saattavat hidastaa erilaiset epävarmuustekijät, esimerkiksi ympäristölupiin liittyvät valitukset ja yritysosoihin liittyvät riskit.

Yhtiön kilpailukyky riippuu sen kyvystä saada palvelukseensa riittävästi tarvitsemaansa henkilöstöä. Työvoiman saatavuuden varmistamiseksi yhtiössä työskennellään määrätietoisesti työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden parantamiseksi.

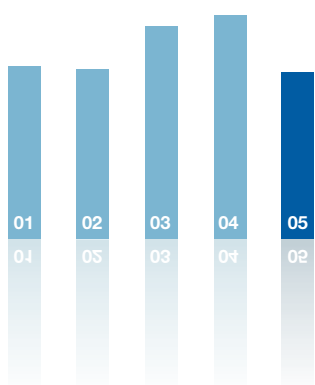
Ympäristö ja työturvallisuus

Lassila & Tikanojan konsernitason toimintajärjestelmälle ja keskitetyille toiminnoille myönnettiin ISO 9001:n (laatu), ISO 14001:n (ympäristö) ja OHSAS 18001:n (työterveys ja turvallisuus) mukaiset sertifiointit. Lisäksi laajennettiin palveluntutannon sertifiointeja. Lassila & Tikanojan toimintajärjestelmän

Oman pääoman tuotto %

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

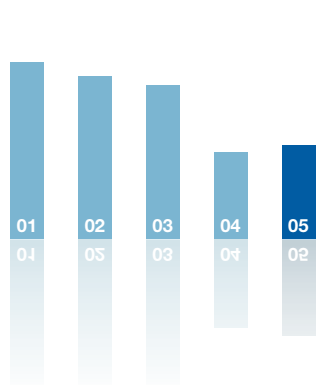
19,5 19,2 24,0 25,2 18,8

Gearing, %

2001-2003 FAS, 2001 pro forma

91,9 84,4 80,1 45,6 49,3

mukainen sertifiointi myönnettiin Latviassa SIA L&T Serviss:lle, jossa sertifiointi saatiin ISO 9001:2000:n mukaiselle laatujärjestelmäosuudelle.

Ympäristö-, terveys- ja työturvallisuusriskien hallinta on osa toimintajärjestelmää. Järjestelmän mukaiset YTT-riskien kartoitukset tehdään vuosittain ja niiden pohjalta laaditaan YTT-päämäärät. Vuoden 2005 aikana tehtiin 26 laajaa ympäristö-, terveys- ja työturvallisuusarviointia (YTT) tai ympäristöriskikartoitusta. YTT-näkökohtia arvioitiin myös sekä yksiköissä sisäisesti että toimintajärjestelmäarviointien yhteydessä.

Muutokset konsernirakenteessa

Konserniin ostettiin Jäteässä Oy:n, Kaakon Teollisuuspalvelu Oy:n, Puhtaanapoliike K Kervinen Oy:n, Tammelan Huolto Oy:n ja Latviasta siivousyhtiö SIA 99 Perfektsin osakekannat.

Ympäristöpalveluihin ostettiin Lahden Autokunnan konekuor-
mausliiketoiminta, Raahen Romu Oy:n paperinkeräysliiketoiminta, Recall Finland Oy:n arkistontuhousliiketoiminta ja Toijalan Jätehuolto Tmi:n jätehuoltoliiketoiminta. Kiinteistöpalveluihin ostettiin SiivousRusila Tmi:n siivousliiketoiminta sekä Moskovasta Alfa Cleaning LLC:n siivousliiketoiminta. Teollisuuspalveluihin ostettiin Säiliö Cistern Puts Ab Oy:n ongelmajätehuoltoliiketoiminta.

Perustettiin L&T Hankinta Ky, Lassila & Tikanoja Services OÜ Viroon ja Lassila & Tikanoja Service AB Ruotsiin.

Keski-Suomen Pesutech Oy sulautettiin Lassila & Tikanoja Oyj:öön ja Sil-Va Clean Oy, Tampereen Aluesiivous Oy, Kaakon Teollisuuspalvelu Oy ja Ympäristöhuolto Mäkeläinen Oy L&T Toimi Oy:öön.

Purettiin Puhdas Uusimaa Oy, Aluehuolto Tiptop Oy ja Kaakkoisen Roskaton Oy.

Hallitus ja tilintarkastaja

4.4.2005 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi viisi. Hallitukseen valittiin uudelleen seuraavan yhtiökokouksen loppuun saakka Heikki Hakala, Lasse Kurkilahti, Juhani Lassila, Juhani Maijala ja Soili Suonoja. Hallitus valitsi uudelleen puheenjohtajaksi Juhani Maijalan ja varapuheenjohtajaksi Heikki Hakalan.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö. Päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Heikki Lassila.

IFRS:ään siirtyminen

Lassila & Tikanoja otti 1.1.2005 alkaen raportoinnissaan käyttöön kansainväliset tilinpäätösstandardit (IFRS; International Financial Reporting Standards). Lassila & Tikanojan siirtymispäivä IFRS:ään on 1.1.2004. Sitä ennen yhtiön taloudellinen raportointi perustui suomalaisen tilinpäätöskäytäntöön (FAS, Finnish Accounting Standards).

IFRS:ään siirtyminen paransi Lassila & Tikanojan tulosta suomalaisen tilinpäätöskäytäntöön verrattuna pääasiassa liikearvojen vuosipoistojen loppumisen takia. Taseen loppusummaa kasvattivat edellisen lisäksi liiketoimintojen yhdistämisessä käytetyt erilaiset laskentaperiaatteet, vuokralle annetut ja vuokralle otetut rahoitusleasinghyödykkeet sekä laskennallisten verovelkojen kasvu.

Vuoden 2004 viimeisen neljänneksen IFRS-tulokseen kirjattiin Suomen työeläkejärjestelmän työkyvyttömyyseläkevastuiden laskentaperusteiden muutosten takia kertaluonteinen 10,5 miljoonan euron eläkevastuun tuloutus (7,8 milj. € laskennallisella verosäämisellä vähennettynä). Tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2004 ja vuoden 2004 tunnusluvut esitetään vuosikertomuksessa sekä sisältäen tuloutuksen että ilman tuloutusta. Hallituksen toimintakertomuksessa vuoden 2004 luvut esitetään ilman eläkevastuun tuloutusta.

Osakkeet ja osakepääoma

Yhtiön osakkeen vaihto vuoden 2005 aikana Helsingin Pörssissä oli 15 263 446 kappaletta, mikä on 40,0 % (49,8 %) osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Vaihdon arvo oli 224,1 miljoonaa euroa. Korkein hinta oli 16,67 euroa ja alin 13,10 euroa. Viimeisen päivän päätöskurssi oli 14,90 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.2005 oli 571,8 miljoonaa euroa (500,7 milj. €).

Vuoden 2005 alussa yhtiön rekisteröity osakepääoma oli 19 068 117 euroa. Vuoden 2005 aikana 2002A- ja 2002B-optio-oikeuksilla merkittiin yhteensä 241 540 osaketta. Merkintöjen jälkeen yhtiön osakepääoma on 19 188 887 euroa ja osakkeiden lukumäärä 38 377 774 osaketta.

7.2.2006 hallitus hyväksyi 9 700 uuden osakkeen merkinnän 2002B-optio-oikeuksilla. Näiden merkintöjen seurauksena yhtiön rekisteröity osakepääoma nousee 4 850 eurolla 19 193 737 euroon ja yhtiön osakkeiden lukumäärä nousee 38 387 474 osakkeeseen osakepääoman korotuksen tultua merkityksi kauppakisteriin.

Optio-ohjelmat

Vuoden 2002 varsinainen yhtiökokous päätti optio-oikeuksien antamisesta Lassila & Tikanoja -konsernin avainhenkilöille ja Lassila & Tikanoja Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle. Optio-oikeuksia on saanut merkitä 28 henkilöä. Kaikki liikkeelle lasketut 2002A-optio-oikeudet on käytetty osakemerkintöihin. 27.1.2006 mennessä 2002B-optio-oikeuksilla on merkitty 132 800 osaketta. Vielä ulkona olevilla 2002B-optio-oikeuksilla voidaan merkitä enintään 123 200 osaketta. Kaikilla lopuilla ulkona olevilla vuoden 2002 optio-oikeuksilla voidaan merkitä yhteensä enintään 397 200 osaketta, mikä on 1,0 % yhtiön osakemäärästä. Merkintahinta 2002B-optio-oikeuksilla on 7,02 euroa ja 2002C-optio-oikeuksilla 11,46 euroa.

Vuoden 2005 varsinainen yhtiökokous päätti 600 000 optio-oikeuden antamisesta. Kukin optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään yhden Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeen. 27 yhtiön avainhenkilöä on merkinnyt kaikki 170 000 2005A-optio-oikeutta. Lassila & Tikanoja Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö L&T Advance Oy on merkinnyt kaikki 200 000 2005B-optio-oikeutta ja kaikki 230 000 2005C-optio-oikeutta annettavaksi myöhemmin Lassila & Tikanoja -konsernin nykyisille tai tuleville avainhenkilöille. Optio-oikeuksien 2005 perusteella merkittävien osakkeiden osuus on 1,6 % yhtiön tämänhetkisestä osakemäärästä.

Liputusilmoitukset

10.3.2005 yhtiö sai Keskinäiseltä työeläkevakuutusyhtiö Varmalta ilmoituksen, jonka mukaan sen osuus Lassila & Tikanoja Oyj:n äänimäärästä ja osakepääomasta oli noussut 5,08 prosenttiin.

Yhteenveto muista AML 2:7:n mukaisista pörssitiedotteista

4.4.2005 julkistetussa pörssitiedotteessa esitettiin IFRS-standardien mukaiset vertailuluvut vuodelle 2004 ja selostettiin IFRS-standardeihin siirtymisen aiheuttamia muutoksia Lassila & Tikanojan laskentaperiaatteisiin ja vuoden 2004 raportoituihin lukuihin.

4.4.2005 tiedotettiin, että yhtiön hallitus on päättänyt hakea 2002-optio-ohjelman 2002B-optio-oikeuksien ottamista Helsingin Pörssin päälistalle 2.5.2005 alkaen.

Voitonjako

Yhtiön osakekohtainen tulos oli 0,70 euroa (0,79 €) ja liiketoiminnan rahavirta/osake 1,28 euroa (1,40 €). Yhtiön hallitus esittää 23.3.2006 pidettävälle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,40 euroa osakkeelta (0,25 €). Jaettavan osingon määrä on 15 354 989,60 euroa. Ehdotettu osinko on 57,0 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Hallinnointi

Lassila & Tikanoja Oyj noudattaa 1.7.2004 voimaan tullutta Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (Corporate Governance –suositus). Vuoden 2005 aikana yhtiön hallinnointiperiaatteita muutettiin siten, että hallituksen puheenjohtajan tehtävä ei ole enää päätoiminen. Sisäpiiriohjetta muutettiin vastaamaan vuonna 2005 muuttunutta sisäpiirisääntelyä ja Helsingin Pörssin sisäpiiriohjetta, joka astui voimaan 1.1.2006.

Näkymät vuodelle 2006

Näkymät Lassila & Tikanojan markkinoilla ovat hyvät. Ympäristöpalveluiden kysyntä kasvaa Suomessa edelleen, mutta ympäristölupaprosessit hidastavat sekä Lassila & Tikanojan että asiakkaiden investointeja jätteiden kierrätys- ja hyödyntämislaitoksiin. Ulkoistaminen pitää yllä vahvaa kysyntää Suomen tukipalveluiden markkinoilla. Siivousmarkkinat kasvavat selvästi myös muissa maissa, joissa Lassila & Tikanoja toimii. Teollisuuspalveluiden näkymät ovat viimevuotista positiivisemmat, joskin vuoden 2004 tasoon kysynnän ei uskota nousevan. Hintakilpailun arvioidaan jatkuvan tiukana kaikilla markkinoilla.

Orgaanisen kasvun arvioidaan jatkuvan vahvana. Uusia kierrätyslaitoksia ja -terminaaleja rakennetaan kahdesta kolmeen. Toimintaa Ruotsissa ja Venäjällä laajennetaan. Investoinnit saattavat jäädä viimevuotista pienemmiksi, koska kasvu kohdistuu aikaisempaa suuremmassa määrin vähemmän pääomavaltaisille liiketoiminnan alueille.

Vuoden 2006 aikana keskeistä on tuottavuuden parantaminen ja kustannusten aikaisempaa tehokkaampi johtaminen. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan yli 10 prosenttia eli pitkän aikavälin tavoitteen mukaisesti. Tuloksen arvioidaan paranevan.

Konsernituloslaskelma

1.1. - 31.12. 1 000 €	2005	%	2004	%	Liitetieto
Liikevaihto	377 448	100,0	337 241	100,0	1
Myytjä suoritteita vastaavat kulut	-320 536	-84,9	-271 031	-80,4	
Bruttokate	56 912	15,1	66 210	19,6	
Liiketoiminnan muut tuotot	1 830	0,5	1 279	0,4	5
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-11 508	-3,0	-9 223	-2,7	
Hallinnon kulut	-7 304	-1,9	-6 026	-1,8	
Liiketoiminnan muut kulut	-676	-0,2	-918	-0,3	5
Liikevoitto	39 254	10,4	51 322	15,2	3,4
Rahoitustuotot	1 431	0,4	1 420	0,4	7
Rahoituskulut	-3 232	-0,9	-4 389	-1,3	7
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	27		64		15
Voitto ennen veroja	37 480	9,9	48 417	14,4	
Tuloverot	-10 250	-2,7	-12 905	-3,8	8
Tilikauden voitto	27 230	7,2	35 512	10,5	
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	26 822		35 129		
Vähemmistölle	408		383		
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, €	0,70		1,01		9
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,70		1,01		

Vuoden 2004 tuloslaskelma ilman eläkevastuun tuloutusta (10,5 milj. €) on esitetty liitetiedossa 35.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

31.12. 1 000 €	2005	%	2004	%	Liitetieto
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet					11
Liikearvo	99 120		92 005		
Aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	9 859		4 224		
Muut aineettomat hyödykkeet	5 893		3 905		
	114 872	36,5	100 134	35,4	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet					13
Maa-alueet	4 824		4 719		
Rakennukset ja rakennelmat	37 741		34 367		
Koneet ja kalusto	89 946		72 408		
Muut aineelliset hyödykkeet	44		48		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 849		3 868		
	135 404	43,0	115 410	40,8	
Muut pitkäaikaiset varat					
Osuudet osakkuusyhteisöissä	338		322		15
Myytavissä olevat sijoitukset	3 029		3 121		17
Rahoitusleasingsaamiset	2 822		2 535		18
Laskennalliset verosaamiset	312		94		8
Muut saamiset	175		151		
	6 676	2,1	6 223	2,2	
Pitkäaikaiset varat yhteensä	256 952	81,6	221 767	78,4	
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	4 744		4 261		19
Myyntisaamiset ja muut saamiset	45 788		37 197		20
Ennakkomaksut	110				
Myytavissä olevat sijoitukset	3 696		15 973		21
Rahavarat	3 556		3 786		22
Lyhytaikaiset varat yhteensä	57 894	18,4	61 217	21,6	
Varat yhteensä	314 846	100,0	282 984	100,0	

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

31.12. 1 000 €	2005	%	2004	%	Liitetieto
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Oma pääoma					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					23
Osakepääoma	19 189		19 068		
Ylikurssirahasto	46 606		44 932		
Muut rahastot	-179		-276		
Kertyneet voittovarot	60 428		34 386		
Tilikauden voitto	26 822		35 129		
	152 866	48,5	133 239	47,1	
Vähemmistön osuus	2 166	0,7	1 550	0,5	
Oma pääoma yhteensä	155 032	49,2	134 789	47,6	
Velat					
Pitkäaikaiset velat					
Laskennalliset verovelat	15 768		10 628		8
Eläkeveloitteet	176		1 162		25
Varaukset	684		821		26
Korolliset velat	59 629		67 704		27
Muut velat	224		245		28
	76 481	24,3	80 560	28,5	
Lyhytaikaiset velat					
Korolliset velat	24 077		13 481		27
Ostovelat ja muut velat	58 956		53 912		29
Verovelat			242		
Varaukset	300				
	83 333	26,5	67 635	23,9	
Velat yhteensä	159 814	50,8	148 195	52,4	
Oma pääoma ja velat yhteensä	314 846	100,0	282 984	100,0	

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

1000 €	2005	2004	Liitetieto
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto	27 230	35 512	
Oikaisut	35 260	26 809	32
Tulorahoitus ennen käyttö pääoman muutosta	62 490	62 321	
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-4 368	-2 395	
Vaihto-omaisuuden muutos	-461	-312	
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	1 495	2 775	
Käyttöpääoman muutos	-3 334	68	
Maksetut korot	-2 902	-4 414	
Saadut korot	142	390	
Maksetut verot	-7 455	-9 990	
Liiketoiminnan nettorahavirta	48 941	48 375	
Investointien rahavirta			
Ostetut konserniyritykset vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-15 801	-15 492	2
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-40 151	-30 119	
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	1 685	2 198	
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	-43		
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	15	-30	
Myytävissä olevien pitkäaikaisten sijoitusten myynnit	83		
Saadut osingot investoinneista	7	2	
Investointien nettorahavirta	-54 205	-43 441	
Rahoituksen rahavirta			
Osakeannista saadut maksut	1 795	48 569	23
Lyhytaikaisten lainojen nostot	15 407	35 314	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	2 055	30 771	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-16 983	-75 660	
Maksetut osingot	-9 525	-34 845	
Rahoituksen nettorahavirta	-7 251	4 149	
Likvidien varojen nettomuutos			
Likvidit varat tilikauden alussa	19 759	10 710	
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	25	-30	
Myytävissä olevien lyhytaikaisten sijoitusten käyvän arvon muutos	-17	-4	
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa	7 252	19 759	
Likvidit varat			
1000 €	2005	2004	
Rahavarat	3 556	3 786	
Myytävissä olevat lyhytaikaiset sijoitukset	3 696	15 973	
Yhteensä	7 252	19 759	

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin oman pääoman muutoslaskelma

1 000 €	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muuntoero- rahasto	Arvon- muutos- rahastot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Vähem- mistön osuus	Oma pääoma yhteensä
FAS 31.12.2003	7 913	7 518			80 355	95 786		95 786
IFRS:ään siirtymisen vaikutus			-124	3	-11 412	-11 533	1 167	-10 366
Oma pääoma IFRS 1.1.2004	7 913	7 518	-124	3	68 943	84 253	1 167	85 420
Osingonjako					-34 889	-34 889		-34 889
Merkintä 2002-optioilla	35	1 319				1 354		1 354
Rahastoanti	7 949	-7 949				0		0
Osakeanti	3 171	44 044				47 215		47 215
Muuntoerot			-165			-165		-165
Optiopalkitseminen					332	332		332
Myytävissä olevat lyhytaikaiset sijoitukset, käyvän arvon muutos				10		10		10
Tilikauden voitto					35 129	35 129	383	35 512
Oma pääoma 31.12.2004	19 068	44 932	-289	13	69 515	133 239	1 550	134 789
Oma pääoma 1.1.2005	19 068	44 932	-289	13	69 515	133 239	1 550	134 789
Osingonjako					-9 535	-9 535		-9 535
Merkintä 2002-optioilla	121	1 674				1 795		1 795
Muuntoerot			109			109		109
Optiopalkitseminen					448	448		448
Myytävissä olevat lyhytaikaiset sijoitukset, käyvän arvon muutos				-12		-12		-12
Vähemmistön sijoitus							208	208
Tilikauden voitto					26 822	26 822	408	27 230
Oma pääoma 31.12.2005	19 189	46 606	-180	1	87 250	152 866	2 166	155 032

IFRS-standardien käyttöönoton vaikutukset omaan pääomaan on selostettu liitetiedossa 35.

Lisätietoja omasta pääomasta on liitetiedossa 23 ja omaan pääomaan kirjatuihin veroista liitetiedossa 8.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Perustiedot

Lassila & Tikanoja Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rekisteröity osoite on Hopeatie 2, 00440 Helsinki. Konserni, jonka muodostavat emoyhtiö Lassila & Tikanoja Oyj ja sen tytäryritykset (L&T), on erikoistunut ympäristönhuoltoon sekä kiinteistöjen ja laitosten ylläpitoon. Konsernilla on toimintaa Suomessa, Latviassa, Venäjällä ja vuoden 2006 alusta Ruotsissa.

Lassila & Tikanoja Oyj:n osake noteerataan Helsingin Pörssin päälistalla.

Tämän tilinpäätöksen on Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus hyväksynyt julkistettavaksi 7. päivänä helmikuuta 2006.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2005 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardia sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön mukaiset.

Vuoden 2005 aikana L&T siirtyi kansainväliseen IFRS-tilinpäätös-käytäntöön. Siirtymispäivä oli 1.1.2004. L&T käytti siirtymästandardin IFRS 1 mahdollistamia helpotuksia, jotka koskevat IFRS 3:a (Liiketoimintojen yhdistäminen), IAS 16:tta (Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet) sekä IAS 19:ää (Työsuhde-etuudet).

IFRS-standardien käyttöön otosta johtuvat erot on esitetty täsmäytyslaskelmissa, jotka sisältyvät liitetietoon 35. Vuoden 2004 vertailutiedot on muutettu IFRS-standardien mukaisiksi.

Konsernitilinpäätös on laadittu euroissa ja se esitetään tuhansina euroina. Tilinpäätös perustuu alkuperäisiin hankintamenoihin ellei seuraavissa laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Lassila & Tikanoja Oyj:n sekä kaikki tytäryritykset, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 %:n osuus äänimäärästä. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, jolloin L&T on saanut määräysvallan, siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Hankitut tytäryritykset sisällytetään tilinpäätökseen käyttäen hankintameno menetelmää, jonka mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Ennen vuotta 2004 tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisen osalta liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa. Näiden hankintojen tilinpäätöskäsittelyä ei ole oikaistu konsernin avaavaa tasetta laadittaessa.

Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa L&T käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä määräysvaltaa. Yhteisyritykset yhdistellään suhteellista yhdistelytapaa käyttäen rivi riviltä. Konsernitilinpäätös sisältää L&T:n osuuden yhteisyritysten varoista, veloista, tuotoista ja kuluista.

Osakkuusyritykset, joissa osuus äänivallasta on 20-50 %, on yhdistetty pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos L&T:n osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön omistajille ja vähemmistölle. Vähemmistön osuus esitetään omana eränä konsernin omassa pääomassa.

Ulkomaan rahan määraisten erien muuntaminen

Konserniin kuuluvien tytäryritysten tilinpäätökseen sisältyvät erät mitataan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kukin tytäryritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on emoyhtiön toimintavaluutta.

Niiden konserniyritysten, joiden toimintavaluutta ei ole euro, tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi tilikauden keskikursseihin ja taseet

tilinpäätöspäivän valuuttakursseihin.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan euroiksi tapahtumapäivän valuuttakursseihin. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja niistä syntyvät kurssierot merkitään tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle ja rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitus-tuottoihin ja -kuluihin.

Hankintameno menetelmän soveltamisesta aiheutuvat muuntoerot ja muuntoero, joka syntyy tuloslaskelman ja taseen muuntamisesta eri kurssiin, kirjataan omaan pääomaan omaksi eräkseen. Kun tytäryritys myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Tuloutusperiaatteet

Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Esimerkiksi rengaskierrätyksessä renkaat tuloutetaan siinä vaiheessa, kun vastaanotetut renkaat on leikattu. Mikäli laitoksilla valmistetaan myytäviä materiaaleja, kirjataan materiaalien hankintameno vaihto-omaisuuteen. Mikäli käsiteltävällä materiaalilla ei ole myyntihintaa, kirjataan kustannusvaraukset siirtovelkoihin.

Tuotot myydyistä tavaroista kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle ja tuoton määrä on määritettävissä luotettavasti.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, alennuksilla ja kurssieroilla.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimuskustannukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uusien palvelukonseptien antamat hyödyt ovat todennettavissa vasta niin myöhäisessä vaiheessa, että aktivoitavaksi jäävä osuus on epäolennainen ja näin ollen aktivoitua ei tehdä.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Ennen vuotta 2004 tehtyihin yrityskauppojen hankintameno laskelmiin sovelletaan siirtymästandardia eikä hankintameno laskelmia ole laadittu uudelleen IFRS 3:n mukaisiksi.

Liikearvo on se osa hankintamenoista, joka ylittää L&T:n osuuden hankittujen yritysten nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankintahetkellä. Liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan se testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon. Aineettomien hyödykkeiden taloudellisen vaikutusajan arvioidaan olevan joko rajallinen tai rajoittamaton. L&T:llä liiketoimintojen yhdistämisissä kirjatut aineettomat hyödykkeet ovat mm. asiakassuhteita, kilpailukielto sopimuksia ja ympäristö lupia. Niillä on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, joka vaihtelee yhdestä kolmeentoista vuoteen.

Aineettomat oikeudet, joita ovat ohjelmistot ja ohjelmistolisenssit sekä kiinteistöjen liittämämaksut, arvostetaan alkuperäiseen hankintameno.

Ohjelmistoprojektien kehittämisvaiheen kustannukset aktivoidaan muihin aineettomiin hyödykkeisiin silloin kun projektit ovat siirtyneet tutkimusvaiheesta kehittämisvaiheeseen, ja projektin tulos on yksilöitävissä oleva aineeton hyödyke. Tällaisen aineettoman hyödykkeen tulee tuottaa L&T:lle vastaista taloudellista hyötyä, joka ylittää sen kehittämisestä syntyneet menot. Hankintameno käsittää kaikki menot, jotka johtuvat välittömästi omaisuuserän saattamisesta valmiiksi toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla. Suurimmat menoerät ovat ulkopuolisille maksetut konsulttipalkkiot.

Ohjelmistojen poistoaika on 5 vuotta.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyritysten hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintameno. Yhden kiinteistön oletushankintameno on siirtymästandardin perusteella käytetty aiemman tilinpäätösnormiston mukaista uudelleenarvostukseen perustuvaa arvoa. Liike-

toimintojen yhdistämisissä aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Taseessa aineellinen käyttöomaisuus esitetään vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalennustappioilla.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajokoja muutetaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Tilinpäätöksen poistot perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusajoihin:

Rakennukset ja rakennelmat	5 – 25 vuotta
Kuljetusvälineet	6 – 8 vuotta
Koneet ja kalusto	4 – 10 vuotta

Yhteisyritys Salvor Oy:n pilaantuneiden maiden vastaanotto- ja käsitteilyalueen pohjaeristeinvestoinnit poistetaan substanssipoistoin arviotuna taloudellisen vaikutusajana.

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitokustannukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksesta ja käytöstä poistamisesta johdettavat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvojen erotuksena ja kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

L&T:llä ei ole sijoituskiinteistöjä.

Arvon alentumiset

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä arvonalentumistestausta varten. Liiketoimintojen ja keskeisten aineettomien hyödykkeiden arvonalennustestit tehdään kuitenkin vuosittain.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla kustannuksilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvon alentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Aikaisemmin kirjattu arvonalennustappio peruutetaan, mikäli olosuhteissa on tapahtunut muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut.

Liiketoimintojen arvonalentumistestit tehdään vuosittain tai aina, kun viitteitä arvon alenemisesta ilmenee. Kerrytettävissä olevista rahamääristä tehdään sekä käyttöarvoon että nettomyyntihintaan perustuvat laskelmat niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joille liiketoimintatapahtumat kirjattua arvonalennustappiota ei peruuteta.

Vuokrasopimukset

Ympäristöpalvelu-toimiala vuokraa asiakkaille laitteita, esimerkiksi jätteenkäsittelylaitteita, pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla, joiden mukaan olennainen osa omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista siirtyy vuokralleottajalle. Tällaiset sopimukset luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi ja niihin tehty nettosijoitus kirjataan sopimuksen alkamishetkellä myyntisaamiseksi. Kukin vuokraaja jaetaan rahoitustuotoksi ja myyntisaamisen lyhennykseksi. Rahoitustuotot kohdistetaan vuokra-ajalle siten, että jäljellä olevalle saamiselle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen tuotoprosentti.

Rahoitusleasingisopimuksilla vuokralle otetut hyödykkeet kirjataan aineelliseen käyttöomaisuuteen. Ne merkitään taseeseen määrään, joka on hyödykkeen käypä arvo tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo, ja poistetaan vuokrasopimuksen voimassaoloaikana tai sitä lyhyempänä taloudellisen vaikutusajana. Sopimuksista johtuvat velvoitteet kirjataan korollisiin velkoihin. Kukin vuokraaja jaetaan rahoituskuluksi ja velan lyhennykseksi. Rahoituskulut kohdistetaan vuokra-ajalle siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti.

Sellaiset hyödykkeiden ja toimitilojen vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut säilyvät olennaisilta osin vuokranantajalla, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niihin liittyvät vuokrat kirjataan tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa tuotoiksi tai kuluiksi

riippuen siitä, onko L&T vuokralle antajana vai ottajana. Muilla vuokrasopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet kirjataan aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja poistetaan taloudellisen vaikutusajana kuten vastaavat omassa käytössä olevat käyttöomaisuushyödykkeet.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumentit luokitellaan lainoihin ja muihin saamiin, myytävissä oleviin sijoituksiin, käypään arvoon tulosaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja –velkoihin sekä muihin velkoihin. Luokittelu tehdään hankinnan yhteydessä hankinnan tarkoituksen perusteella.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta silloin, kun oikeudet omaisuuserän rahavirtoihin lakkaavat tai kun siihen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin L&T:n ulkopuolelle.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaismuotoisia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määrättyinä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Myyntisaamiset ja muut saamiset sisältyvät tähän ryhmään ja ne merkitään taseeseen alkueraisen arvon mukaisina vähennettynä arvokorjauksilla ja arvonalentumistappioilla. Epävarmat saamiset arvioidaan kuukausittain suoritettavan tarkastelun perusteella. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että saamisten kirjanpitoarvo on suurempi kuin niistä kerrytettävissä oleva rahamäärä, erotus kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin. Mikäli erotus myöhemmin pienenee, arvonalentumistappiota peruutetaan.

Myytavissä olevat sijoitukset sisältävät osakkeita sekä sijoitus- ja yritystodistuksia. Ryhmään kuuluvat rahoitusinstrumentit arvostetaan käypään arvoon, paitsi osakkeet, jotka ovat noteeraamattomia. Niiden käypää arvoa ei voida määrittellä luotettavasti, joten ne kirjataan hankintamenuun tai tätä alempaan arvoon, mikäli niistä on kirjattu arvonalentumistappio. Silloin kun ne on tarkoitus pitää yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivästä lukien, ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Sijoitus- ja yritystodistuksia myydään tarvittaessa liiketoiminnassa tarvittavan käyttöä pääoman hankkimiseksi. Kaikki myytävissä olevien sijoitusten ostot ja myynnit kirjataan selvityspäivänä. Mahdollinen sijoitus- ja yritystodistusten käyvän arvon muutos kaupantekopäivän ja selvityspäivän välisenä aikana kirjataan omaan pääomaan. Tilinpäätöksissä ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Käyvän arvon muutokset merkitään arvomuutosrahastoon omaan pääomaan ja kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan, kun sijoitus myydään tai se erääntyy.

Rahavarat sisältävät rahat ja pankkisaamiset sekä lyhytaikaiset eräpäivään asti pidettävät alle 3 kuukauden pituiset talletukset. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan alkueraiseen hankintamenuun.

L&T:n tekemät johdannaissopimukset ovat koronvaihtosopimuksia, jotka on tehty rahavirran suojaamiseksi korkoriskiltä, ja ne arvostetaan käypään arvoon. Niihin ei sovelleta tällä hetkellä IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, vaan käypien arvojen muutokset kirjataan kokonaisuudessaan tulosaikutteisesti. Koronvaihtosopimusten negatiiviset käyvät arvot kirjataan vastaavasti ryhmään ostovelat ja muut velat. Positiiviset käyvät arvot kirjataan ryhmään myyntisaamiset ja muut saamiset. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

L&T:n ottamat lainat kirjataan taseeseen selvityspäivänä alun perin saadun vastikkeiden perusteella käypään arvoon, johon lisätään hankinnasta tai liikkeellelaskusta välittömästi johtuvat transaktiokustannukset. Myöhemmin lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuun.

Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat lukuun ottamatta ei-suojaaviin johdannaisiin perustuvia velkoja kirjataan taseeseen alkueraiseen arvoonsa. Niiden käypä arvo on sama tai lähellä sitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuun tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatu arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot. Ympäristötuotteiden vaihto-omaisuus arvostetaan painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Muut varastot määritetään fifo-periaatteella.

Kierrätyslaitoksilla valmistetaan kierrätysmateriaaleista myytäviä materiaaleja. Näiden materiaalien varastojen hankintameno muodostuu materiaalikustannuksista, välittömistä palkoista, muista välittömistä valmistusmenoista sekä osuudesta muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaalilla toiminta-asteella.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

L&T:n eläkejärjestelyt noudattavat kunkin maan paikallisia säädöksiä ja käytäntöjä ja ovat pääosin maksupohjaisia. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Suomen TEL-järjestelmän työkyvyttömyyskorvauksia koskeva osa käsiteltiin etuus pohjaisena järjestelmänä avaavassa IFRS-taseessa (1.1.2004). Suomen Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymien laskentaperusteiden muutosten seurauksena 1.1.2006 jälkeen TEL:n työkyvyttömyysosaa käsitellään maksuperusteisena järjestelyinä. Sääntömuutoksen seurauksena koko eläkevastuuksi kirjattu määrä tuloutui tilikausien 2004-2005 aikana.

L&T:llä on pieniä, pääosin yritys kauppajen mukana tulleita, etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella.

IFRS-standardeihin siirtymispäivänä 1.1.2004 kaikki kertyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu omaan pääomaan IFRS 1:n salliman helputuksen mukaisesti. Tämän jälkeen syntyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan järjestelmään kuuluvien henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkeveloitteista tai 10 % varojen käyvästä arvosta.

Osakeperusteiset maksut

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardia on sovellettu sellaisiin optiojärjestelyihin, jotka on myönnetty 7.11.2002 jälkeen ja joihin ei ole syntynyt oikeutta ennen 1.1.2005. Optiot arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Optioiden myöntämishetkellä määritelty kulu perustuu yhtiön arvioon siitä optioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Käypä arvo määritetään Black-Scholes -hinnoittelumallin perusteella. Oletus lopullisesta optioiden määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Kun optioita toteutetaan, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset kirjataan osakepääomaan ja ylikurssirahastoon.

Varaukset

Aikaisemman tapahtuman seurauksena syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, jonka toteutuminen on todennäköistä ja jonka suuruus on arvioitavissa luotettavasti, kirjataan tuloslaskelmaan asianomaisen kuluerään. Mikäli erän täsmällistä määrää tai tapahtumisajan kohtaa ei tiedetä, se kirjataan varaukseksi. Muussa tapauksessa erä kirjataan siirtovelkoihin. Taseessa kooltaan suurimmat varaukset ovat kaatopaikan ja Salvorin käsittelyalueiden peittokustannusvaraukset.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet lukuun ottamatta lainojen hankinnasta välittömästi johtuvia transaktiomenoja. Ne sisällytetään lainan alkuperäiseen hankintamenoon ja jaksotetaan laina-aikana korkokulukuksi efektiivisen koron menetelmällä.

Julkiset avustukset

Saadut julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan samaan aikaan kulujen kirjauksen kanssa. Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan alkuperäisten hankintamenojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana.

Tuloverot

Konsernin verot muodostuvat kauden verotettavaan tuloon perustuvista veroista ja laskennallisista veroista. Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroja oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät FAS:ssa tehdyistä liikearvon poistoista, käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannaissopimusten uudelleenarvostuksesta, hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostamisesta sekä vuonna 2004 etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Veroasiamies vaati Säckiväline Ympäristöpalvelut Oy:n purkamisen yhteydessä syntyneen purkutappion vähennyskelpoisuuden uudelleen tarkastelua ja vuoden 2000 verotuksen kumoamista. Konserniverokeskus hylkäsi veroasiamiehen oikaisuvaatimuksen, Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi veroasiamiehen valituksen eikä korkein hallinto-oikeus myöntänyt veroasiamiehelle valituslupaa asiassa.

Arvioiden käyttö tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää L&T:n johdolta sellaisten arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen sekä tilikauden tuottojen ja kulujen määriin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden soveltamisessa. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Tärkeimmät alueet, joissa arvioita ja harkintaa on erityisesti käytetty on kuvattu alla.

Hankintameno kohdistaminen

Liiketoimintojen yhdistymisissä hankitut varat ja velat arvostetaan IFRS 3:n mukaan käypään arvoon. Johto on mahdollisuuksien mukaan käyttänyt hankintameno kohdistamisen perusteena saatavilla olevia markkina-arvoja käypien arvojen määrittämisessä. Kun tämä ei ole mahdollista, arvostaminen perustuu omaisuuserän historialliseen tuottoon ja sen aiotuun käyttöön tulevassa liiketoiminnassa. Erityisesti aineettomien hyödykkeiden arvostaminen perustuu diskontattuihin kassavirtoihin ja edellyttää johdon arvioita tulevasta kassavirroista sekä oletuksia omaisuuserien tulevasta käytöstä ja niiden vaikutuksesta L&T:n taloudelliseen asemaan. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista että toteumat poikkeavat käytetyistä arvioista (liitetieto 2).

Liikearvojen arvonalentumistestaus

Liikearvojen arvonalentumistesteissä kerrytettävissä olevista rahamääristä tehdään käyttöarvoon perustuvat laskelmat niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joille liikearvot kuuluvat. Nämä laskelmat edellyttävät johdon arvioiden käyttämistä. Vaikka johdon käsityksen mukaan käytetyt oletukset ovat asianmukaisia, saattavat arviot tulevasta rahavirroista erota olennaisesti tulevaisuudessa toteutuvista (liitetieto 12).

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien soveltaminen

Vuonna 2006 L&T ottaa käyttöön seuraavat IASB:n julkistamat uudet tai muutetut standardit ja tulkinnat. Niiden käyttöönotolla ei ole olennaista vaikutusta L&T:n tilinpäätöksiin.

Standardi tai tulkinta	Astuu voimaan
IAS 19 Työsuhde-etuudet, muutos annettu joulukuussa 2004	1.1.2006
IFRS 6 Mineraalivarojen etsintä ja arviointi	1.1.2006
IFRIC 4 Miten määritetään sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen	1.1.2006
IFRIC 5 Oikeudet osuuksiin rahastoista, jotka on tarkoitettu käytöstä poistamiseen, alkuperäiseen tilaan palauttamiseen ja ympäristön kunnostamiseen	1.1.2006
IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen, 31.3.2005 jälkeen tehdyt muutokset	1.1.2006
IFRS 4 Vakuutus sopimukset	1.1.2006
IFRIC 6 Liabilities arising from participating in a specific market – Waste electrical and electronic equipment	voimassa, EU:n hyväksyntä puuttuu
IFRIC 7 Applying the restatement approach under IAS 29, Financial reporting in hyperinflationary economies	1.3.2006
IAS 21, joulukuussa 2005 annetut muutokset, Net investment in a foreign operation	1.1.2006
IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto ja IFRS 6 Mineraalivarojen etsintä ja arviointi, muutokset annettu kesäkuussa 2005	voimassa, EU:n hyväksyntä puuttuu
IFRIC 8 Scope of IFRS 2	1.5.2006

L&T ottaa käyttöön seuraavat uudet ja muutetut standardit aikaisintaan vuonna 2006. Ne laajentavat tilinpäätöksen liitetietoja.

Standardi	Astuu voimaan
IFRS 7 Financial instruments: Disclosures	1.1.2007
IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen, elokuussa 2005 annetut muutokset, Capital disclosures	1.1.2007

RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet määritellään hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa. Rahoitusriskien hallinnasta vastaa talousjohtaja. Rahoitus ja rahoitusriskien hallintaan liittyvät toimenpiteet hoidetaan keskitetysti. Rahoitusriskien hallinnan tarkoituksena on suojautua merkittäviltä rahoitusriskeiltä ja pyrkiä minimoimaan rahoitusmarkkinoiden muutosten epäedullisia vaikutuksia konsernin tulokseen.

Valuuttariski

Kaikki L&T:n lainat ovat euromääräisiä lukuun ottamatta yhtä latvialaisen tytäryhtiön nimissä olevaa lainaa. Yhtiön laskutusvaluuttana on pääasiassa euro. Vuonna 2005 noin 3 % liikevaihdosta laskutettiin muissa valuutoissa kuin eurossa. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyt nettosijoitukset ovat pienet eikä niitä ole suojattu. Kokonaisuudessaan valuuttakurssimuutoksilla on nykyisin vain vähäinen vaikutus konsernin taseeseen ja tulokseen. Tulevaisuudessa valuuttakurssiriski tulee olemaan suurempi toiminnan laajentuessa edelleen Ruotsissa, Baltian maissa ja Venäjällä.

Hintariski

L&T ei ole sijoittanut varoja noteerattuihin osakkeisiin, joiden arvo vaihtelee markkinahintojen muutosten vuoksi, joten se ei altistu arvopaperimarkkinoihin liittyvälle hintariskille. L&T:n omistamien noteeramattomien osakkeiden arvo on vähäinen, eikä niihin liity olennaista hintariskia.

Ympäristöpalvelut-toimialan kannattavuuteen vaikuttaa öljyn maailmanmarkkinahinta, jonka vaihtelut heijastuvat sekä jätehuollon kuljetuksissa käytettävien polttoaineiden hintoihin että ympäristöhuoltoalan tuotteiden hankintahintoihin öljypohjaisten raaka-aineiden kautta. Osassa jätehuollon asiakassopimuksia laskutusjaksot ja sopimusehdot ovat sellaiset, että hintoja ei pystytä korottamaan kuukausittain. Tämän vuoksi polttoaineiden hintojen kohoaminen saadaan siirrettyä palveluhintoihin viiveellä. Dieselöljyn litrahinnan 0,10 euron hinnannousu lisää kustannuksia vuositasolla noin miljoona euroa. Ympäristötuotteiden raaka-ainehintariskiä pyritään hallitsemaan siten, että myyntihinnat sovitetaan yleensä kiinteiksi enintään toimittajien vahvistamien ostohintojen voimassaoloajaksi. Raaka-ainehintariskiä ei ole suojattu johdannaisilla.

Korkoriski

L&T:n korkoriski liittyy pääasiassa lainoihin, jotka on sidottu vaihtuviin korkoihin. Koska L&T:n palveluiden kysyntä tai niiden hinnat eivät ole merkittävästi riippuvaisia taloussuhdanteiden vaihteluista, korkokustannukset pyritään pitämään mahdollisimman vakaina. Tämän vuoksi suuri osa vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvästä rahavirrasta on suojattu korkoriskiltä koronvaihtosopimuksin. Siten korkotason muutokset eivät vaikuta korkokustannuksiin täysimääräisesti. Kaikki korkosuojaukset on toteutettu konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti suojaaviksi, mutta L&T ei sovelle tällä hetkellä IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

Rahoitusvaroihin liittyvä käyvän arvon korkoriski on vähäinen, koska korkoa tuottavat varat pyritään pitämään pieninä ja sijoitettuina suhteellisen lyhytaikaisiin instrumentteihin.

Luottoriski

Rahoitusinstrumenttien luottoriskiä hallitaan tekemällä rahoitus- ja johdannaisopimuksia vain suurimpien pohjoismaisten pankkien kanssa sekä sijoittamalla ylijäämiä vain korkean luottokelpoisuuden omaavien liikkeellelaskijoiden sijoitus- ja yritystodistuksiin.

L&T:llä on laaja asiakaskunta eikä sillä ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä. L&T:llä on luotonvalvontaohjeet, joilla pyritään varmistamaan se, että palveluita ja tuotteita myydään vain luottokelpoisille asiakkaille. Liikevaihdosta 94,9 % tuli Suomesta vuonna 2005. Myyntisaamisten arvonalennusten nettomäärä suhteessa liikevaihtoon on ollut viime vuosina alhainen (alle 0,2 % liikevaihdosta). Myyntisaamisten luottoriski tulee kuitenkin kasvamaan, kun toiminta ulkomaila laajenee. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä tilinpäätöshetkellä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2005.

Likviditeettiriski

L&T pyrkii säilyttämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa tehokkaalla kassanhallinnalla ja sijoittamalla sellaisiin rahamarkkina-instrumentteihin, jotka voidaan realisoida nopeasti. Rahoituksen saatuutta pyritään varmistamaan käyttämällä rahoitustoiminnassa useita pankkeja. Lyhytaikaisia, kassavirran heilahteluista johtuvia rahantarpeita varten L&T:llä on käytössä lyhytaikaisten luottojen limiitit (yhteensä 18 milj. euroa) ja yritystodistusohjelmat (yhteensä 25 milj. euroa). Näistä oli 31.12.2005 käyttämättöminä 27,5 milj. euroa.

1. Segmentti-informaatio

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen ja maantieteellisen segmenttijaon mukaisesti. Konsernin ensisijainen segmenttiraportoinnin muoto on liiketoimintasegmenttien mukainen.

Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatiokenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Segmentin varat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan, ja jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmentille. Segmentin velat ovat sellaisia liiketoiminnan velkoja, jotka aiheutuvat segmentin liiketoiminnasta, ja jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmentille. Segmentin varat sisältävät aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, rahoitusleasingsaamiset, osuudet osakkuusyrityksissä, vaihto-omaisuuden sekä myyntisaamiset ja muut saamiset lukuun ottamatta siirtosaamisia koroista ja verosaamisia. Segmentin velat sisältävät varaukset ja eläkevelvoitteet sekä pitkäaikaisista veloista ennakoitavat, siirtovelat ja kauppahintavelat ja lyhytaikaisista veloista ostovelat ja muut velat lukuun ottamatta siirtovelkoja koroista ja verovelkoja.

Konsernin liiketoimintasegmentit ovat:

Ympäristöpalvelut: Jätteen ja hyötymateriaalien keräys, kuljetus ja käsittely sekä jalostettujen kierrätysmateriaalien toimittaminen hyötykäyttöön. Lisäksi toimiala myy ympäristöhuoltoalan tuotteita.

Kiinteistöpalvelut: Kiinteistöjen ylläpitopalvelut, kiinteistötekniiset palvelut ja toimitilapalvelut

Teollisuuspalvelut: Raskaat ja erikoisosaamista vaativat puhtaanapito- ja saneeraustyöt teollisuudelle ja erityyppisille kiinteistöille.

Konsernihallinto ja muut käsittää kiinteistöjen vuokraamisesta ulkopuolisille saadut tuotot, konsernijohdon ja liiketoiminnan kehittämisen kulut sekä kulut, jotka aiheutuvat pörssiyhtiönä toimimisesta, ja näitä tuottoja ja kuluja vastaavat varat ja velat. Lisäksi konsernihallinnon varoihin kuuluvat myytävissä olevat sijoitukset.

Kohdistamattomat varat sisältävät likvidit varat sekä siirtosaamiset koroista ja muista rahoituseristä ja verosaamiset. Verosaamiset olivat vuonna 2005 1 820 tuhatta euroa (1 424 tuhatta euroa). Kohdistamattomat velat sisältävät korollisen vieraan pääoman sekä siirtovelat koroista ja muista rahoituseristä ja verovelat. Verovelat olivat vuonna 2005 15 768 tuhatta euroa. (10 868 tuhatta euroa).

Konsernin maantieteelliset segmentit ovat Suomi ja muut maat. Maantieteellisten segmenttien liikevaihto esitetään asiakkaan sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

1.1. Liiketoimintasegmentit

2005

1 000 €	Ympäristö- palvelut	Kiinteistö- palvelut	Teollisuus- palvelut	Konserni- hallinto ja muut	Eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto						
Liikevaihto, ulkoinen	178 879	141 374	56 829	366		377 448
Toimialojen välinen liikevaihto	1 800	1 516	755		-4 071	0
Liikevaihto yhteensä	180 679	142 890	57 584	366	-4 071	377 448
Liikevoitto	23 986	11 947	4 746	-1 425		39 254
Liikevoitto, %	13,3	8,4	8,2			10,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	27					27
Rahoitustuotot ja -kulut						-1 801
Voitto ennen veroja						37 480
Tuloverot						-10 250
Tilikauden voitto						27 230
Varat						
Toimialan varat	189 844	50 330	59 997	5 211		305 382
Kohdistamattomat varat						9 464
Varat yhteensä						314 846
Osuudet osakkuusyrityksissä	338					338
Velat						
Toimialan velat	29 947	20 910	8 787	269		59 913
Kohdistamattomat velat						99 901
Velat yhteensä						159 814
Investoinnit	40 542	11 471	8 785	54		60 852
Poistot	13 567	5 674	5 422	111		24 774
Muut kulut, joihin ei liity maksutapahtumaa *						
Osakepalkitseminen				448		448
Eläkevelvoitteet	64	-18	33	48		127
Varaukset	170			-60		110
Yhteensä	234	-18	33	436		685

2004

1 000 €	Ympäristö- palvelut	Kiinteistö- palvelut	Teollisuus- palvelut	Konserni- hallinto ja muut	Eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto						
Liikevaihto, ulkoinen	157 788	123 641	55 435	377		337 241
Toimialojen välinen liikevaihto	1 364	1 179	760		-3 303	0
Liikevaihto yhteensä	159 152	124 820	56 195	377	-3 303	337 241
Liikevoitto	28 824	15 576	8 475	-1 553		51 322
Liikevoitto, %	18,1	12,5	15,1			15,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	64					64
Rahoitustuotot ja -kulut						-2 969
Voitto ennen veroja						48 417
Tuloverot						-12 905
Tilikauden voitto						35 512
Varat						
Toimialan varat	159 659	41 638	55 797	5 241		262 335
Kohdistamattomat varat						20 649
Varat yhteensä						282 984
Osuudet osakkuusyrityksissä	322					322
Velat						
Toimialan velat	25 462	20 105	8 889	265		54 721
Kohdistamattomat velat						93 474
Velat yhteensä						148 195
Investoinnit	26 928	12 609	8 580	7		48 124
Poistot	11 727	4 888	4 706	80		21 401
Muut kulut, joihin ei liity maksutapahtumaa *						
Osakepalkitseminen				332		332
Eläkevelvoitteet	365	836	210			1 411
Varaukset	155	8				163
Yhteensä	520	844	210	332		1 906

* Ei sisällä eläkevastuun tuloutusta.

Vuoden 2004 tuloslaskelma ja segmenttiedot ilman eläkevastuun tuloutusta on esitetty liitetiedossa 35.

1.2. Maantieteelliset segmentit

1 000 €	2005	2004
Liikevaihto		
Suomi	358 296	321 988
Muut maat	19 152	15 253
Yhteensä	377 448	337 241
Varat		
Suomi	291 862	252 148
Muut maat	13 520	10 187
Kohdistamattomat varat	9 464	20 649
Yhteensä	314 846	282 984
Investoinnit		
Suomi	56 416	46 481
Muut maat	4 436	1 643
Yhteensä	60 852	48 124

2. Hankitut liiketoiminnot

2005	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
1 000 €		
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	4 842	4 143
Asiakassopimukset	5 636	
Kilpailukieltosopimukset	1 226	
Muut aineettomat hyödykkeet		
yrittäjäkaupoista	115	
Muut aineettomat hyödykkeet		7
Vaihto-omaisuus	15	15
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2 991	2 991
Rahavarat	1 015	1 015
Varat yhteensä	15 840	8 171
Laskennalliset verovelat	-1 711	
Pitkäaikaiset korolliset velat	-1 670	-1 670
Ostovelat ja muut velat	-2 757	-2 809
Velat yhteensä	-6 138	-4 479
Nettovarat	9 702	3 692
Hankinnasta syntynyt liikearvo	7 115	
Hankintameno	16 816	
Hankintameno	16 816	
Hankintahetken rahavarat	-1 015	
Rahavirtavaikutus rahavirta- laskelmalla	15 801	

Vuonna 2005 ostettiin Ympäristöpalveluihin jätehuoltoon 1.1. Lahden Autokunnan konekuormaajaliiketoiminta ja Raahen Romu Oy:n paperinkeräysliiketoiminta, 1.4. Jäteässä Oy, 1.7. Puhtaanapitoilike K Kervinen Oy ja 1.11. Toijalan Jätehuolto Tmi:n jätehuoltoilikeiminta. Kierrätyspalveluihin ostettiin 1.12. Recall Finland Oy:n arkistontuhausliiketoiminta.

Kiinteistöpalveluihin kiinteistönhoitoon ostettiin 1.7. Tammelan Huolto Oy. Siivouspalveluihin ostettiin 1.5. Venäjältä Alfa Cleaning LLC:n asiakassopimukset, 1.9. Latviasta SIA 99 Perfeks ja 1.11. Tmi Siivous Rusilan siivousliiketoiminta. Teollisuuspalveluihin ostettiin teollisuuden puhtaanapitoon 1.2. Kaakon Teollisuuspalvelut Oy ja ongelmajätepalveluihin 1.9. Säiliö Cistern Puts Oy:n ongelmajätehuoltoilikeiminta.

Tiedot hankituista liiketoiminnoista on esitetty yhdisteltynä, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen. Kaikki hankinnat on maksettu käteisellä. Osakekaupoilla on saavutettu 100 %:n osuus äänivallasta.

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntynyt liikearvo muodostuu hankittujen yritysten henkilöstön ammattitaidosta sekä yhdistämisen seurauksena odotettavissa olevista synergiaeduista.

Ostettujen yritysten yhteenlaskettu vuosiliikevaihto oli 18,5 miljoonaa euroa. Vuosiliikevaihdoltaan suurimmat ostetut yritykset olivat Jäteässä Oy (9,8 miljoonaa euroa) ja Kaakon Teollisuuspalvelut Oy (2,7 miljoonaa euroa).

Vuonna 2005 konsernin liikevaihto olisi ollut 383,5 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto olisi ollut 26,9 miljoonaa euroa, jos kaikki yritykset olisi hankittu 1.1.2005. Konsernin liikevaihtoon on lisätty ostettujen yritysten toteutuneet liikevaihdot ja konsernin tulokseen ostettujen yritysten toteutuneet voitot ja tappiot hankintahetken välitilinpäätösten mukaan. Tilikauden voitosta on lisäksi vähennetty yhteenliittymässä käypiin arvoihin arvostettujen aineettomien ja aineellisten erien kauden poistot. Lasketuissa luvuissa ei ole huomioitu synergiaetuja.

Ostettujen yritysten vaikutusta konsernin raportointikauden liikevaihtoon ja tulokseen ei ole mahdollista esittää erikseen, koska L&T

integroi ostetut yritykset olemassa olevaan liiketoimintaan mahdollisimman nopeasti. Nopea integrointi on edellytyksenä synergiaetujen saavuttamiselle.

4.1.2006 ostettiin Ruotsista kiinteistöpalveluihin erikoistunut Allied Service Partners AB -konserni, jonka vuoden 2004 liikevaihto oli 84 miljoonaa Ruotsin kruunua ja jonka palveluksessa on 390 henkilöä. 1.2.2006 ostettiin Kempeleen Kiinteistöhuolto Oy:n kiinteistöhuoltoilikeiminta, jonka vuoden 2005 liikevaihto oli n. 220 tuhatta euroa. Muita tietoja näistä hankinnoista ei ole mahdollista esittää.

2004	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
1 000 €		
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	5 495	4 118
Asiakassopimukset	2 106	
Kilpailukieltosopimukset	1 558	
Muut aineettomat hyödykkeet		
yrittäjäkaupoista	976	
Muut aineettomat hyödykkeet	695	686
Muut pitkäaikaiset varat	410	362
Vaihto-omaisuus	1 100	910
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 884	1 884
Rahavarat	2 049	2 049
Varat yhteensä	16 272	10 009
Laskennalliset verovelat	-1 247	
Pitkäaikaiset korolliset velat	-2 368	-2 396
Ostovelat ja muut velat	-3 956	-3 929
Lyhytaikaiset varaukset	-219	-219
Velat yhteensä	-7 790	-6 543
Nettovarat	8 482	3 466
Hankinnasta syntynyt liikearvo	9 059	
Hankintameno	17 541	
Hankintameno	17 541	
Hankintahetken rahavarat	-2 049	
Rahavirtavaikutus rahavirta- laskelmalla	15 492	

Vuonna 2004 ostettiin Ympäristöpalveluihin jätehuoltoon 1.3. Virtain Jätehuolto Oy ja Kuljetusliike Arto Cederlöf Oy:n liiketoiminta, 1.6. Saimaan Sanirent Oy:n liiketoiminta ja 1.7. Järvelän Jätehuolto Oy:n liiketoiminta sekä 1.11. Ympäristöhuolto Mäkeläinen Oy. Kierrätyspalveluihin ostettiin 1.1. Vatostep Oy ja 26.2. Muovinkeräys Oy:n liiketoiminta. Lisäksi L&T:n yhteisyritys Salvor Oy osti 1.7. Lohja Rudus Ympäristöteknologia Oy Ab:n maankunnostus- ja pohjavesisuojausliiketoiminnot sekä Tielikelaitoksen ympäristöpalveluiden yksikön liiketoiminnan.

Kiinteistöpalveluihin kiinteistönhoitoon ostettiin 3.5. Suurlohjan Siivous ja Huolto Oy. Siivouspalveluihin ostettiin 1.8. Sil-Va Clean Oy ja 1.9. Tampereen Aluesiivous Oy. Teollisuuspalveluihin ostettiin teollisuuden puhtaanapitoon 1.6. Keski-Suomen Pesutech Oy sekä 1.9. Tmi Javacorp.in liiketoiminta.

Tiedot hankituista liiketoiminnoista on esitetty yhdisteltynä, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen. Kaikki hankinnat on maksettu käteisellä. Osakekaupoilla on saavutettu 100 %:n osuus äänivallasta.

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntynyt liikearvo muodostuu hankittujen yritysten henkilöstön ammattitaidosta sekä yhdistämisen seurauksena odotettavissa olevista synergiaeduista.

Ostettujen yritysten yhteenlaskettu vuosiliikevaihto oli 26,2 miljoonaa euroa. Vuosiliikevaihdoltaan suurimmat ostetut yritykset olivat Va-

tostep Oy (6,3 miljoonaa euroa), Sil-Va Clean Oy (4,9 miljoonaa euroa) ja Tampereen Aluesivous Oy (3,8 miljoonaa euroa).

Vuonna 2004 konsernin liikevaihto olisi ollut 347,5 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto olisi ollut ilman eläkevastuun tuloutusta 27,8 miljoonaa euroa, jos kaikki yritykset olisi hankittu 1.1.2004. Konsernin liikevaihtoon on lisätty ostettujen yritysten toteutuneet liikevaihdot ja konsernin tulokseen ostettujen yritysten toteutuneet voitot ja tappiot hankintahetken välitilin päätösten mukaan. Tilikauden voitosta on lisäksi vähennetty yhteenliittymässä käypiin arvoihin arvostettujen aineettomien ja aineellisten erien kauden poistot. Lasketuissa luvuissa ei ole huomioitu synergiaetuja.

Ostettujen yritysten vaikutusta konsernin raportointikauden liikevaihtoon ja tulokseen ei ole mahdollista esittää erikseen, koska L&T integroi ostetut yritykset olemassa olevaan liiketoimintaan mahdollisimman nopeasti. Nopea integrointi on edellytyksenä synergiaetujen saavuttamiselle.

3. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

1 000 €	2005	2004
Palkat ja palkkiot	126 944	111 964
Eläkekulut		
maksupohjaiset järjestelyt	20 304	16 406
etuuspohjaiset järjestelyt	-985	-8 276
Optiopalkitseminen	448	332
Muut henkilösuoraukset	9 371	8 017
Yhteensä	156 082	128 443
Etuusperusteiset eläkekulut toiminnoittain		
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1 033	-7 767
Myynnin ja markkinoinnin kulut	48	-278
Hallinnon kulut		-231
Yhteensä	-985	-8 276

Henkilökunta kokopäiväiseksi laskettuna keskimäärin

	2005	2004
Toimihenkilöt	997	905
Työntekijät	4 921	4 504
Yhteensä	5 918	5 409
Suomi	5 052	4 868
Muut maat	866	541
Yhteensä	5 918	5 409

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 33 Lähipiiritahtumat sekä kohdassa Hallinnointi sivulla 71 .

4. Poistot

Poistot toiminnoittain:

1 000 €	2005		Yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
Hankinnan ja valmistuksen poistot	1 998	21 929	23 927
Myynnin ja markkinoinnin poistot	24	312	336
Hallinnon poistot	257	254	511
Yhteensä	2 279	22 495	24 774

1 000 €	2004		Yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
Hankinnan ja valmistuksen poistot	745	19 872	20 617
Myynnin ja markkinoinnin poistot	20	264	284
Hallinnon poistot	271	229	500
Yhteensä	1 036	20 365	21 401

Tase-eräkohtainen poistoerittely sisältyy kohtiin aineettomat ja aineelliset hyödykkeet.

5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

1 000 €	2005	2004
Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	906	521
Vuokratuotot	27	
Myyntisaamisten arvonalentumistappioiden peruutukset	57	41
Saadut korvaukset ja julkiset avustukset	336	
Muut	504	717
Yhteensä	1 830	1 279
Liiketoiminnan muut kulut		
Käyttöomaisuuden myynti- ja romutustappiot	118	167
Myyntisaamisten arvonalentumistappiot	300	546
Muut	258	205
Yhteensä	676	918

6. Tutkimus- ja kehitysmenot

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja keskitetysti ohjatuista kehitysprojekteista 1,4 miljoonaa euroa (1,0 milj. €).

7. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2005	2004
Rahoitustuotot		
Korkotuotot	449	194
Osinkotuotot	7	3
Valuuttakurssivoitot	68	9
Muut rahoitustuotot	86	206
Johdannaisopimusten käyvän arvon muutos	821	1 008
Rahoitustuotot yhteensä	1 431	1 420
Rahoituskulut		
Korkokulut	-3 011	-4 337
Muut rahoituskulut	-108	-52
Valuuttakurssitappiot	-110	
Myytavissä olevien sijoitusten myyntitappiot	-3	
Rahoituskulut yhteensä	-3 232	-4 389

Kurssierot ovat rahoitustoiminnan kurssieroja. Myynneistä syntyneet kurssierot 9 tuhatta euroa (-6 tuhatta euroa) on kirjattu liikevaihdon oikaisuksi. Ostoista syntyneet kurssierot 15 tuhatta euroa (tuhat euroa) on kirjattu myytyjen suoritteiden hankintamenon oikaisuksi.

8. Tuloverot

8.1. Tuloverot tuloslaskelmassa

1 000 €	2005	2004
Verotettavaan tuloon perustuva vero		
Tilikauden verot	-7 016	-8 723
Edellisten tilikausien verot	-21	73
Laskennalliset verot	-3 213	-4 255
Yhteensä	-10 250	-12 905

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (2005: 26 % ja 2004:29 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

Suomen verokannan mukainen tulovero konsernin tuloksesta ennen veroja	-9 745	-14 041
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat ja tappiot	-244	214
Vähennyskeltottomat kulut	-270	-238
Veroprosentin muutoksen vaikutus		1 035
Verot aiemmilta tilikausilta	-21	73
Muut erät	30	52
Yhteensä	-10 250	-12 905

8.2. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden aikana

2005					
1 000 €	1.1.2005	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut yritykset	31.12.2005
Laskennalliset verosaamiset					
Eläke-etuudet	302	-256			46
Varaukset	100	63			163
Käyvän arvon muutokset	153	-215			-62
Tuloutus	305	-25			280
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	496	84	-2		578
Yhteensä	1 356	-349	-2		1 005
Laskennalliset verovelat					
Poistoerot	-11 525	-2 889		-1 711	-16 125
Käyvän arvon muutokset	-4		4		
Rahoitusleasing	-294	6			-288
Muut veronalaiset tilapäiset erot	-67	19			-48
Yhteensä	-11 890	-2 864	4	-1 711	-16 461
Laskennallinen verovelka, netto	-10 534	-3 213	2	-1 711	-15 456
2004					
1 000 €	1.1.2004	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut yritykset	31.12.2004
Laskennalliset verosaamiset					
Eläke-etuudet	2 986	-2 684			302
Varaukset	57	37		6	100
Käyvän arvon muutokset	462	-309			153
Tuloutus	329	-24			305
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	279	184	28	5	496
Yhteensä	4 113	-2 796	28	11	1 356
Laskennalliset verovelat					
Poistoerot	-8 807	-1 349		-1 369	-11 525
Käyvän arvon muutokset	-1		-3		-4
Rahoitusleasing	-213	-81			-294
Muut veronalaiset tilapäiset erot	-38	-29			-67
Yhteensä	-9 059	-1 459	-3	-1 369	-11 890
Laskennallinen verovelka, netto	-4 946	-4 255	25	-1 358	-10 534

8.3. Laskennalliset verot taseessa

1 000 €	2005	2004
Laskennalliset verosaamiset	312	94
Laskennalliset verovelat	-15 768	-10 628
Laskennalliset verovelat, netto	-15 456	-10 534

Laskennallinen vero on taseessa esitetty nettona niissä tapauksissa, että on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuva verosaaminen ja –velka keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja –velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, jotka aikovat kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja –velat keskenään.

Konsernitilinpäätökseen on jätetty vuonna 2005 kirjaamatta 212 tuhatta euroa konserniyriyksen tappioihin liittyviä laskennallisia verosaamisia, koska niihin sisältyvän verohyödyn realisituminen ei ole todennäköistä.

Taseeseen sisältyy 263 tuhatta euroa (72 tuhatta euroa) laskennallisia verosaamisia tytär- tai yhteisyritysten tappiollisista tuloksista. Verosaamisten kirjaaminen perustuu tulosennusteisiin, jotka osoittavat verohyödyn realisitumisen olevan todennäköistä.

Konsernitilinpäätökseen ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, koska voitonjako on konsernin päätösvallassa eikä voitonjako ole todennäköinen lähitulevaisuudessa. Tällaisen kirjaamattoman verovelan määrä oli vuoden lopussa 139 tuhatta euroa (123 tuhatta euroa).

9. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistulla keskimääräisellä lukumäärällä.

1 000 €	2005	Ilman elä- kevuun tuloutusta 2004	2004
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	26 822	27 333	35 129
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, 1000 kpl	38 193	34 650	34 650
Osakekohtainen tulos, €	0,70	0,79	1,01

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien potentiaalisten osakkeiden laimentava vaikutus. 2002A-, 2002B-, 2002C- ja 2005A-optiot ovat laimentavia. Osakeoptiolla on laimentava vaikutus, kun osakkeen merkintähinta optiolla on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvaikutukseksi tulee se määrä osakkeita, jotka joudutaan laskemaan liikkeelle vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla yhtiö ei voisi laskea liikkeelle samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeen kauden keskimääräiseen hintaan.

1 000 €	2005	Ilman elä- kevuun tuloutusta 2004	2004
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	26 822	27 333	35 129
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, 1000 kpl	38 193	34 650	34 650
Osakeoptioiden vaikutus, 1000 kpl	228	221	221
Laimennettu osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, 1000 kpl	38 421	34 871	34 871
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,70	0,78	1,01

10. Osakekohtainen osinko

Yhtiön hallitus esittää 23.3.2006 pidettävälle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,40 euroa osakkeelta. Jaettavan osingon määrä on 15 354 989,60 euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu velaksi tilinpäätökseen. Vuonna 2005 osinkoa jaettiin 0,25 euroa osakkeelta.

11. Aineettomat hyödykkeet

2005	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
1 000 €						
Hankintameno 1.1.2005	7 949	141 826	4 640	2 500	60	156 975
Lisäykset	705	7 115	6 977	642	1 080	16 519
Vähennykset	-505				-60	-565
Siirrot erien välillä	28			-727	1 341	642
Hankintameno 31.12.2005	8 177	148 941	11 617	2 415	2 421	173 571
Kertyneet poistot 1.1.2005	-6 240	-49 821	-416	-364		-56 841
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	421					421
Tilikauden poistot	-579		-1 342	-358		-2 279
Kertyneet poistot 31.12.2005	-6 398	-49 821	-1 758	-722		-58 699
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	1 779	99 120	9 859	1 693	2 421	114 872

2004	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
1 000 €						
Hankintameno 1.1.2004	7 280	132 767		2 768	190	143 005
Muuntoerot				-1	60	59
Lisäykset	108	9 059	4 640	520		14 327
Vähennykset	-3			-601		-604
Siirrot erien välillä	564			-186	-190	188
Hankintameno 31.12.2004	7 949	141 826	4 640	2 500	60	156 975
Kertyneet poistot 1.1.2004	-5 944	-49 821		-568		-56 333
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot				528		528
Tilikauden poistot	-296		-416	-324		-1 036
Kertyneet poistot 31.12.2004	-6 240	-49 821	-416	-364		-56 841
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	1 709	92 005	4 224	2 136	60	100 134

Aineettomien oikeuksien lisäykset ovat pääasiassa liiketoimintojen yhdistämisistä tulleita aineettomia oikeuksia sekä ohjelmistolisenssejä. Liikearvon ja aineettomien hyödykkeiden kasvu on syntynyt liiketoimintojen yhdistämisissä. Muita aineettomia hyödykkeitä ovat kasvattaneet ATK-järjestelmien rakentamiset.

12. Liikearvojen arvonalentumistesti

1 000 €	2005	2004
Jätehuolto	43 788	39 592
Kierrätyspalvelut	19 444	17 500
Siivouspalvelut	9 812	9 854
Ongelmajätehuolto	9 590	9 437
Yhteensä	82 634	76 383
Yksiköt, joille kohdistettu liikearvo ei ole merkittävä suhteessa tasearvoon	16 486	15 622
Yhteensä	99 120	92 005

Lassila & Tikanojan toimialat jaetaan tuotelinjoihin, jotka muodostavat rahavirtoja tuottavat yksiköt. Rahavirtaa tuottava yksikkö on lisäksi Latvian/Baltian liiketoiminnat.

Kerrytettävissä olevat rahamäärät on arvonalentumistestauksessa arvioitu sekä käyttöarvon että nettomyyntihinnan perusteella. Tavat ovat samanarvoiset. Vastaiset rahavirat perustuvat johdon viiden vuoden vuosikohtaisiin ennusteisiin. Näissä ennusteissa kasvuprosentit

vaihtelevat 3,5–27,4 % (3,0 – 15,6 %) rahavirtaa tuottavasta yksiköstä riippuen. Siitä eteenpäin rahavirroille on arvioitu ylläpitoinvestoinnit ja 2-3 %:n residuaalikasvu.

Laskelmissa käytettyjen tuottovaatimusten laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti (valtion 10 v. velkakirja), markkinariskipremio, listaamattomien yritysten epäliikvidisyyspremio, toimialakohtainen beta, vieraan pääoman kustannus ja pääoman kustannusrakenne. Toimialakohtainen beta, vieraan pääoman kustannus ja pääoman kustannusrakenne on laskettu kullekin rahavirtaa tuottavalle yksikölle johdon määrittelemien samoilla toimialoilla toimivien julkisesti noteerattujen vertailuyritysten tunnuslukujen perusteella. Näillä perusteilla arvonalennus-testauksissa on käytetty diskonttokorkona pääoman tuottovaatimusta ennen veroja (WACC) seuraavasti: jätehuolto 9,9 % (9,9 %), kierrätyspalvelut 9,4 % (8,7 %), siivouspalvelut 9,6 % (10,9 %) ja ongelmajätepalvelut 9,7 % (8,6 %). Muiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden korko on 9,3-10,3 % (7,7-11,5 %).

Hankintamenoihin kirjataan mahdollisia oikaisuja 12 kuukauden kuluessa hankintahetkestä.

Arvonalentumistappioita ei ole kirjattu. Johdon käsityksen mukaan minkään käytetyn keskeisen oletuksen kohtuulliset muutokset eivät johda arvonalentumisiin minkään rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvoissa.

13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2005						
1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2005	4 719	46 960	152 861	128	3 868	208 536
Muuntoerot			14			14
Lisäykset	105	1 591	24 474		18 164	44 334
Vähennykset		-123	-5 786			-5 909
Siirrot erien välillä		4 964	13 548	-4	-19 183	-675
Hankintameno 31.12.2005	4 824	53 392	185 111	124	2 849	246 300
Kertyneet poistot 1.1.2005		-12 593	-80 453	-80		-93 126
Muuntoerot			-2			-2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		42	4 685			4 727
Tilikauden poistot		-3 100	-19 395			-22 495
Kertyneet poistot 31.12.2005		-15 651	-95 165	-80		-110 896
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	4 824	37 741	89 946	44	2 849	135 404

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasingisopimuksilla hankitut hyödykkeet

1 000 €	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2005	360	713	1 073
Lisäykset		471	471
Hankintameno 31.12.2005	360	1 184	1 544
Kertyneet poistot 1.1.2005	-3	-125	-128
Tilikauden poistot	-18	-241	-259
Kertyneet poistot 31.12.2005	-21	-366	-387
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	339	818	1 157

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sitoumukset olivat 5,1 milj. euroa.

Aineellisesta käyttöomaisuudesta ei ole kirjattu arvonalentumistappioita.

Hankittuihin liiketoimintoihin liittyvät aineellisten hyödykkeiden lisäykset on esitetty hankittuja liiketoimintoja koskevassa liitetiedossa 2.

2004

1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	3 840	40 628	143 417	180	4 198	192 263
Muuntoerot	-2	-13	-81		-2	-98
Lisäykset	395	4 863	25 757		3 542	34 557
Vähennykset	-64	-789	-17 143		-2	-17 998
Siirrot erien välillä	550	2 271	911	-52	-3 868	-188
Hankintameno 31.12.2004	4 719	46 960	152 861	128	3 868	208 536
Kertyneet poistot 1.1.2004		-10 082	-80 357	-80		-90 519
Muuntoerot			51			51
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		675	17 032			17 707
Tilikauden poistot		-3 186	-17 179			-20 365
Kertyneet poistot 31.12.2004		-12 593	-80 453	-80		-93 126
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	4 719	34 367	72 408	48	3 868	115 410

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasingisopimuksilla vuokratut hyödykkeet

1 000 €	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	0	0	0
Lisäykset	360	713	1 073
Hankintameno 31.12.2004	360	713	1 073
Kertyneet poistot 1.1.2004	0	0	0
Tilikauden poistot	-3	-125	-128
Kertyneet poistot 31.12.2004	-3	-125	-128
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	357	588	945

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sitoumukset olivat 4,9 milj. euroa.

Aineellisesta käyttöomaisuudesta ei ole kirjattu arvonalentumistappioita.

Hankittuihin liiketoimintoihin liittyvät aineellisten hyödykkeiden lisäykset on esitetty hankittuja liiketoimintoja koskevassa liitetiedossa 2.

14. Yhteisyritykset

Konsernilla on 50 prosentin omistusosuus seuraavista yhteisyrityksistä:
Blue Service Partners Oy, Helsinki
Salvor Oy, Helsinki

Konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan sisältyvät yhteisyritysten varat, velat, tuotot ja kulut

1 000 €	2005	2004
Pitkäaikaiset varat	4 627	4 270
Lyhytaikaiset varat	1 699	2 686
Pitkäaikaiset velat	-191	-240
Lyhytaikaiset velat	-1 709	-1 866
Nettovarot	4 426	4 850
Tuotot	4 228	2 297
Kulut	-4 798	-2 454
Tilikauden tappio	-570	-157
Henkilöstö keskimäärin yhteisyrityksissä	32	13

15. Osuudet osakkuusyrittäksissä

1 000 €	2005	2004
Hankintameno 1.1.	140	146
Vähennykset	-16	-6
Siirrot erien välillä	5	
Hankintameno 31.12.	129	140
Pääomaokaisu 1.1.	182	118
Osuus osakkuusyrittäksen tuloksesta	27	64
Pääomaokaisu 31.12.	209	182
Kirjanpitoarvo yhteensä	338	322

Osakkuusyrittästen taloudellinen yhteenveto

1 000 €	Konsernin omistusosuus %	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden tulos
2005					
Suomen Keräystuote Oy, Tampere	27,8	2 161	866	6 947	71
Rodnik Ltd, Pietari, Venäjä	35	270	34	309*	1*
Re Plast Oü, Rapla, Viro	33,3				
2004					
Suomen Keräystuote Oy, Tampere	27,8	2 355	1 043	8 004	247
Rodnik Ltd, Pietari, Venäjä	35	247	33	505	14
Re Plast Oü, Rapla, Viro	33,3				

Re Plast Oü:n taseen loppusumma on alle 10 tuhatta euroa.

*) 9 kuukauden liikevaihto ja tilikauden tulos

16. Konserniyhtykset

	Konsernin osuus osakkeista ja äänivallasta %
A/S L&T Hoetika, Riika, Latvia	100,0
SIA L&T Serviss, Riika, Latvia	100,0
SIA 99 Perfekts, Riika, Latvia	100,0
EM-business Oy, Helsinki	100,0
Kanta-Hämeen Ympäristöyhtiö Oy, Helsinki	100,0
Kiinteistö Oy Meritonntu, Helsinki	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 33, Helsinki	100,0
Lassila & Tikanoja Service AB, Tukholma, Ruotsi	100,0
Lassila & Tikanoja Services Oü, Tallinna, Viro	100,0
L&T Advance Oy, Helsinki	100,0
L&T Delli Oy, Helsinki	100,0
L&T Development Oy, Helsinki	100,0
L&T Hankinta Ky, Helsinki	100,0
L&T Improvement Oy, Helsinki	100,0
L&T Kalusto Oy, Helsinki	100,0
L&T Muoviportti Oy, Merikarvia	66,7
L&T Palvelu Oy, Helsinki	100,0
L&T Relations Oy, Helsinki	100,0
L&T Services LLC, Moskova, Venäjä	100,0
L&T Servis Oy, Helsinki	100,0
L&T Toimi Oy, Helsinki	100,0
L&T Viwaplast Oy, Valkeakoski	66,7
L&T Ympäristöhuolto Oy, Helsinki	100,0
Pahviportat Oy, Kemi	100,0
Säkkiväline Ympäristöpalvelut Oy, vapaaehtoisessa selvitystilassa, Helsinki	100,0
The Russian-Finnish Company Ecosystem LLC, Dubna, Venäjä	74,0

17. Myytävissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset

1 000 €	2005	2004
Tasearvo 1.1.	3 121	2 793
Lisäykset		342
Vähennykset	-87	-14
Siirrot erien välillä	-5	
Tasearvo 31.12.	3 029	3 121

Myytävissä olevat sijoitukset ovat noteeraamattomia osakkeita.

Tasearvoltaan merkittävin sijoitus on Ekokem Oy:n osakkeet.

Lisäys vuonna 2004 koostuu pääosin yrityskaupan mukana tulleista kiinteistöyhtiön osakkeista.

Myytävissä oleviin sijoituksiin sisällyneistä kiinteistöyhtiön osakkeista on kirjattu myyntitappiota rahoituskuluihin 3 tuhatta euroa vuonna 2005.

18. Rahoitusleasingsaamiset

1 000 €	2005	2004
Vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	1 165	898
1-5 vuoden kuluttua	3 129	2 578
Yli 5 vuoden kuluttua	272	335
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	4 566	3 811
Vähimmäisvuokrien nykyarvojen erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	1 114	694
1-5 vuoden kuluttua	2 634	2 223
Yli 5 vuoden kuluttua	188	312
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	3 936	3 229
Kertymättömät rahoitustuotot	630	582
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	4 566	3 811

Rahoitusleasingsaamiset perustuvat asiakkaille vuokrattujen puristimien, paalaimien ja muiden hyödykkeiden vuokrasopimuksiin. Vähimmäisvuokrat sisältävät hyödykkeiden omistusoikeuden siirrosta suoritettavan maksun vuokrakauden lopussa, jos vuokrasopimukseen sisältyvä ostoptio on ehdoltaan sellainen, että oikeuden käyttäminen sopimuksen syntymisajankohtana on kohtuullisen varmaa tai jos siitä on tehty sitova sopimus.

19. Vaihto-omaisuus

1 000 €	2005	2004
Aineet ja tarvikkeet	959	384
Valmiit tuotteet/Tavarat	2 385	2 227
Muu vaihto-omaisuus	1 400	1 650
Yhteensä	4 744	4 261

Tilikaudella kirjattiin varaston arvonalennuksia 0,2 milj. euroa.

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 €	2005	2004
Myyntisaamiset	37 630	31 839
Rahoitusleasingsaamiset, lyhytaikaiset	1 114	694
Lainasaamiset		5
Siirtosaamiset	5 170	3 064
Verosaamiset	1 508	1 331
Muut saamiset	366	264
Yhteensä	45 788	37 197
Siirtosaamisten erittely		
Korot	1	20
Kela, työterveyshuollon korvaukset	1 130	745
Lakisääteiset henkilövakuutukset	2 032	1 170
Vakuutukset	29	467
Välilliset verot	785	344
Johdannaisopimuksiin perustuvat saamiset	253	
Muut	940	318
Yhteensä	5 170	3 064

Kaikki saamiset ovat vakuudettomia. Myyntisaamisista kirjatut arvonalentumistappiot ilmenevät liitetiedosta 5.

21. Myytävissä olevat lyhytaikaiset sijoitukset

1 000 €	2005	2004
Sijoitus- ja yritystodistukset	3 696	15 973

Myytävissä olevat lyhytaikaiset sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksissä käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvonmuutosrahastoon. Efektiivinen painotettu keskiporkko 31.12.2005 oli 2,42 % p.a. (2,16 % p.a.) ja keskimaturiteetti 21 päivää (28 pv).

23. Oma pääoma

Osakepääoma ja ylikurssirahasto

1 000 €	Osakkeiden lukumäärä (1000 kpl)	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Yhteensä
1.1.2005	38 136	19 068	44 932	64 000
16.2.2005 Merkintä 2002A-optioilla	6	3	41	44
4.8.2005 Merkintä 2002A- ja 2002B-optioilla	80	40	560	600
16.11.2005 Merkintä 2002A- ja 2002B-optioilla	156	78	1 073	1 151
31.12.2005	38 378	19 189	46 606	65 795
1.1.2004	15 826	7 913	7 518	15 431
10.8.2004 Merkintä 2002A-optioilla	3	1	47	48
17.11.2004 Merkintä 2002A-optioilla	68	34	1 272	1 306
18.11.2004 Rahastoanti 1:1	15 897	7 949	-7 949	0
21.12.2004 Uusmerkintä 5:2 à 7,50 €	6 342	3 171	44 044	47 215
31.12.2004	38 136	19 068	44 932	64 000

Lassila & Tikanoja Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukainen osakkeiden enimmäismäärä on 100 miljoonaa kappaletta ja enimmäispääoma 50 miljoonaa euroa. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,50 euroa. Osakkeella ei ole nimellisarvoa.

Muut rahastot

Muuntoerorahasto

Muuntoerorahasto sisältää muiden kuin euromääräisten konserniyhtiöiden hankintamenojen eliminoinnista syntyneet muuntoerot.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien lyhytaikaisten sijoitusten käypien arvojen muutokset.

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

1 000 €	31.12.2005
Edellisten tilikausien voitto	60 249
Tilikauden voitto	26 822
Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	-10 540
Voitonjakokelpoinen oma pääoma	76 531
Kertynyt poistoero	24 947
Laskennallinen verovelka	-6 486
Tytäryhtiöiden hankintahetken oman pääoman osuus	-7 805
Vähemmistön osuus	-116
Kertyneestä poisterosta omaan pääomaan merkitty osuus	10 540

Voitonjakokelpoisen oman pääoman laskenta perustuu IFRS-taseeseen ja suomalaiseen lainsäädäntöön.

22. Rahavarat

1 000 €	2005	2004
Pankkitilit ja käteinen raha	2 556	3 786
Eräpäivään asti pidettävät lyhytaikaiset alle 3 kuukauden pituiset rahamarkkinatalletukset	1 000	
Yhteensä	3 556	3 786

Rahamarkkinatalletuksen efektiivinen korko oli 31.12.2005 2,20 % p.a. ja talletuksen maturiteetti 3 päivää.

24. Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on sekä vuonna 2002 että vuonna 2005 myönnetty optio-ohjelmat. Molemmat ohjelmat jakautuvat A-, B- ja C-sarjoihin. Optiojärjestelyt, jotka on myönnetty 7.11.2002 jälkeen ja joihin ei ole syntynyt oikeutta ennen 1.1.2005, on kirjattu IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin mukaisesti kuluksi. Kulukirjaukset tehdään 2002B-, 2002C- sekä 2005-optioille. Optioiden käyvistä arvosta syntyvä kulu jaksotetaan oikeuksien syntymisajanjaksolle. Käypä arvo määritetään Black-Scholes -hinnoittelumallilla.

Ulkona olevat optio-oikeudet

Optio	Merkintäaika	Merkintähinta €/osake	Osakkeita merkittävässä 31.12.2005	Osakkeita merkittävässä 31.12.2004	Oikeuden syntymisajanjakson päättymisen
2002A	2.5.2004-30.10.2005	7,86	0	118 440	päättynyt
2002B	2.5.2005-30.10.2006	7,02	132 900	256 000	päättynyt
2002C	2.5.2006-30.10.2007	11,46	274 000	274 000	2.5.2006
2005A	2.11.2007-29.5.2009	14,22	170 000		2.11.2007
Yhteensä			576 900	648 440	

Ulkona olevien optio-oikeuksien lukumäärät ja keskimääräiset merkintähinnat

	2005		2004	
	Keskimääräinen merkintähinta €/osake	Optioita kpl	Keskimääräinen merkintähinta €/osake	Optioita kpl
Tilikauden alussa	9,05	648 440	7,44	516 000
Myönnetty uudet optiot	14,22	170 000	11,46	274 000
Toteutetut	7,43	241 540*	7,86	141 560
Tilikauden lopussa	11,25	576 900	9,05	648 440
Kauden lopussa toteutettavissa olevat optiot	7,02	132 900	7,86	118 440

* 2002A-optioita käytettiin 118 440 osakkeen merkintään ja 2002B-optioita 123 100 osakkeen merkintään.

Tilikauden aikana optioilla merkittyjen osakkeiden toteutuspäivän osakehinnan painotettu keskiarvo oli 15,06 euroa vuonna 2005 (13,54 €). Optioilla merkityistä osakkeista konserni sai 1 795 tuhatta euroa, josta 121 tuhatta euroa kirjattiin osakepääomaan ja 1 674 tuhatta euroa ylikurssirahastoon (yhteensä 1 354 tuhatta euroa, josta osakepääomaan kirjattiin 35 tuhatta euroa ja 1 319 tuhatta euroa ylikurssirahastoon). Oman pääoman muutokset on kerrottu liitetiedossa 23.

Black-Scholes -hinnoittelumallissa käytetyt muuttujat

	Myönnetty 2005 2005A	Myönnetty 2004 2002C*
Myöntämispäivä	7.6.2005	5.7.2004
Osakehinta myöntämishetkellä	14,76	26,60
Merkintähinta	14,22	26,34
Odotettavissa oleva volatiliiteetti	19 %	23 %
Oletettu option voimassaoloaika	3 v 359 pv	3 v 117 pv
Riskitön korko	2,40 %	3,20 %
Odotettavissa olevat osingot, €	1,11	3,11
Käypä arvo myöntämispäivänä, €	2,35	3,87

Odotettavissa oleva volatiliiteetti on määritetty arvostuspäivää edeltävien 50, 100 ja 260 kaupankäyntipäivän keskiarvona. Volatiliiteetin määrittely perustuu Bloomberg-tietokannan informaatioon.

* Arvostus on tehty ennen rahastoantia.

Optio-ohjelmat

Optio-oikeuksia on myönnetty johtoon kuuluville avainhenkilöille. Optio-oikeudet antavat oikeuden merkitä Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeita optio-ohjelman ehtojen mukaisella merkintähinnalla ehtojen määräämänä aikana. Kaikkien optio-oikeuksien merkintäsuhde on 1:1.

Optio-oikeuksia, joiden osakemerkinnän aika ei ole alkanut ja joihin oikeus ei ole siten syntynyt, ei saa luovuttaa kolmannelle. Jos työ- tai toimisuhte päättyy muusta syystä kuin eläkkeelle siirtymisen tai kuoleman johdosta, on osallistujan viipymättä tarjottava vastikkeetta yhtiölle sellaiset optio-oikeudet, joiden osakemerkinnän aika ei ollut alkanut. Merkintäajan päättymisen jälkeen optio-oikeudet raukeavat arvoittomina.

Optio-oikeuksilla merkittyjen osakkeiden osinko-oikeus ja muut osakas-oikeudet alkavat osakepääoman tultua rekisteröidyksi kaupparekisteriin. Yllä olevassa taulukossa on esitetty optio-oikeuksien perusteella merkittävien osakkeiden merkintäajat ja -hinnat. Merkintähintoja alennetaan merkintähinnan määräytymisen jälkeen ja ennen osake-merkintää jaettavien osakekohtaisten osinkojen määrällä, joka ylittää yhteensä 70 % sen tilikauden osakekohtaisesta voitosta, jolta osinkoja jaetaan.

31.12.2005 ulkona olevien optio-oikeuksien perusteella voidaan yhteensä merkitä enintään 576 900 uutta osaketta, mikä on 1,5 % yhtiön tämänhetkisestä osakemäärästä ja sen tuottamista äänistä. Yhtiön osakepääoma voi näiden merkintöjen seurauksena nousta enintään 288 450 euroa.

31.12.2005 tytäryhtiön hallussa oli 430 000 optiota, joiden merkintähinta ei ole vielä määräytynyt. Niillä merkittävien osakkeiden osuus yhtiön tämänhetkisestä osakemäärästä ja sen tuottamista äänistä on 1,1 %. Yhtiön osakepääoma voi näiden merkintöjen seurauksena nousta enintään 215 000 euroa.

Optio-ohjelma 2002

Vuoden 2002 varsinainen yhtiökokous päätti enintään 400 000 optio-oikeuden antamisesta. Niistä 130 000 merkittiin tunnuksella 2002A, 130 000 tunnuksella 2002B ja 140 000 tunnuksella 2002C. Yhtiön osakkeiden lukumäärä saattoi nousta merkintöjen seurauksena enintään 400 000 uudella osakkeella. Näiden osakkeiden osuus oli 2,5 % yhtiön osakemäärästä optioiden antamishetkellä. Ylimääräisen yhtiökokouksen 15.11.2004 päättämä rahastoanti kaksinkertaisti käyttämättömien optioiden määrän sekä niillä merkittävissä olevien osakkeiden määrän.

2002-optio-oikeuksia on myönnetty 28 henkilölle.

2002A-optio-oikeudet olivat kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä 3.5.2004 – 24.10.2005 ja 2002B-optio-oikeudet ovat olleet listattuina 2.5.2005 lähtien.

Vuoden 2005 aikana optio-ohjelmaan 2002 liittyvillä optio-oikeuksilla merkittiin yhteensä 241 540 osaketta ja osakepääomaa korotettiin vastaavasti 120 770 eurolla.

Optio-ohjelma 2005

Vuoden 2005 varsinainen yhtiökokous päätti 600 000 optio-oikeuden antamisesta. 170 000 2005A-optio-oikeutta on myönnetty 27 henkilölle. Lassila & Tikanoja Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö L&T Advance Oy on merkinnyt kaikki 200 000 2005B-optio-oikeutta ja kaikki 230 000 2005C-optio-oikeutta annettavaksi myöhemmin Lassila & Tikanoja -konsernin nykyisille tai tuleville avainhenkilöille.

Osakkeen merkintähinta on 2005A-optio-oikeuksilla yhtiön osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä toukokuussa 2005 pyöristettynä lähimpään senttiin (14,22 euroa), 2005B-optio-oikeuksilla yhtiön osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä toukokuussa 2006 pyöristettynä lähimpään senttiin ja 2005C-optio-oikeuksilla yhtiön osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä toukokuussa 2007 pyöristettynä lähimpään senttiin.

Yhtiön osakepääoma voi vuoden 2005 optio-oikeuksilla tehtävien merkintöjen seurauksena nousta enintään 300 000 eurolla ja osakkeiden lukumäärä enintään 600 000 uudella osakkeella. Näiden osakkeiden osuus on 1,6 % yhtiön tämänhetkisestä osakemäärästä.

25. Eläkeveloitteet

Suomen TEL-järjestelmän työkyvyttömyyskorvauksia koskeva osa on käsitelty etuus pohjaisena järjestelyinä. Suomen Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on hyväksynyt työkyvyttömyyseläkkeiden laskentaperusteisiin muutokset, jotka astuivat voimaan 1.1.2006. Sen jälkeen TEL:n työkyvyttömyysosaa käsitellään maksuperusteisena järjestelmänä. Näiden muutosten seurauksena siihen mennessä taseeseen kirjatusta velasta tuloutui vuoden 2005 aikana 1,1 milj. euroa ja 31.12.2004 10,5 milj. euroa. Muut etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat pieniä ja koskevat yksittäisiä henkilöitä Suomessa. Ne ovat syntyneet pääasiassa yrityskauppojen seurauksena.

1 000 €	2005	2004
Taseen etuus pohjainen eläkevelka määräytyy seuraavasti:		
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	193	1 183
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	225	392
Järjestelmään kuuluvien varojen käypä arvo	-191	-408
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-51	-5
Eläkevelka taseessa	176	1 162
Tuloslaskelman etuus pohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti:		
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	81	1 741
Korkomenot	21	548
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-22	-30
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0	0
Takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot	48	
Järjestelyyn supistamisesta johtuvat voitot	-1 113	-10 535
Yhteensä	-985	-8 276
Taseessa esitetyn velan muutokset:		
Tilikauden alussa	1 162	10 295
Tuloslaskelmaan merkityt eläkekulut	-985	-8 276
Maksusuoritukset järjestelyyn	-1	-857
Yhteensä	176	1 162
Tärkeimmät käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset		
Diskonttokorko	4,5 % - 5 %	5,0 %
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	4,5 %	5,0 %
Tuleva palkankorotusolettamus	4,5 %	4,5 %

26. Varaukset

1 000 €	Ympäristö- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2005	748	73	821
Varausten lisäykset	655		655
Käytetyt varaukset	-294		-294
Käyttämättömien varausten peruutukset	-143	-73	-216
Diskonttauksen vaikutus	18		18
Varaukset 31.12.2005	984	0	984
1 000 €	2005	2004	
Pitkäaikaiset varaukset	684	821	
Lyhytaikaiset varaukset	300		
Yhteensä	984	821	

Ympäristövaraukset kattavat seuraavat velvoitteet:

- Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannukset
- yhteisyritys Salvorin pilaantuneen maa-aineksen käsittely- ja loppusijoituspaikan jälkihoitokustannukset
- maa-alueiden puhdistamiskustannukset

Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannusvaraus on jaettu kahteen osaan. Tulevat kustannukset on arvioitu nykyisen hintatason perusteella korjattuna 2 %:n vuotuisella inflaatiolla, koska kustannustaso on varauksen käyttöhetkellä korkeampi kuin kaatopaikan rakennusaikana. Inflaatiolla korjatut kustannukset on diskontattu kaatopaikan rakentamishetkeen. Korkokantana on käytetty valtion 5 vuoden riskittömän velkakirjan tuotto-odotusta rakennushetkellä lisättyä Lassila & Tikanojan lainamarginaalilla ko. ajankohtana. Tämän kaatopaikka-alueen rakentamisesta aiheutuva määrä on aktivoitu nykyarvon suuruisena osaksi alueen hankintamenoa taseeseen ja se poistetaan suunnitelman mukaisin poistoin. Vastaavasti yhtä suuri erä on kirjattu taseen velkoihin varaukseksi, jota vuosittain kasvattaa rahoituskuluihin kirjattava diskonttokorko. Varauksen toinen osa lasketaan kaatopaikalle ajettavan tonnimäärän perusteella.

Salvorin pilaantuneen maa-aineksen käsittely- ja loppusijoituspaikan jälkihoitokustannusvaraus on käsitelty saman periaatteen mukaan.

Vuoden 2005 aikana käytettiin yhden maa-alueen puhdistukseen 294 tuhatta euroa. Saman alueen puhdistamiskustannusvarauksista kasvatettiin 434 tuhannella eurolla.

Muut varaukset vuonna 2004 olivat 2002- ja 2005-optio-oikeuksien merkinnästä aiheutuvia sosiaaliturvamaksuja. Lainsäädännön muutoksesta johtuen tämä varaus tuloutui vuonna 2005.

Pitkäaikaisiin varauksiin merkittyjen velvoitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin pääosin 2–12 vuoden kuluessa.

27. Korolliset velat

1 000 €	2005	2004
Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	58 858	66 764
Rahoitusleasingvelat	769	833
Muut lainat	2	107
Yhteensä	59 629	67 704
Lyhytaikaiset		
Pankkilainat		
Pitkäaikaisien lainojen lyhennykset	8 250	13 061
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	229	120
Yritystodistukset	15 462	
Muut korolliset velat	136	300
Yhteensä	24 077	13 481

Lähes kaikki lainat ovat vaihtuvakorkoisia ja niiden käyvät arvot ovat samat tai lähes samat kuin niiden ylläolevassa taulukossa esitetyt tasearvot.

Rahoitusleasingvelat

1 000 €	2005	2004
Vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	236	167
1-5 vuoden kuluttua	887	899
Yli 5 vuoden kuluttua		42
Vähimmäisvuokrat yhteensä	1123	1108
Vähimmäisvuokrien nykyarvon erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	229	120
1-5 vuoden kuluttua	769	799
Yli 5 vuoden kuluttua		34
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	998	953
Tulevat rahoituskulut	125	155
Rahoitusleasingvelat yhteensä	1 123	1 108

Merkittävin rahoitusleasingsovelmus on Merikarvialla sijaitsevan teollisuushallin vuokraamisesta tehty sopimus. Vähimmäisvuokrat sisältävät vuokrauden lopussa maksettavaksi sovitun lunastushinnan.

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

1 000 €	2006*	2007	2008	2009	2010	2011 ja myöh.
Pankkilainat EUR	8 250	15 530	27 500	15 000		
Pankkilainat LVL		165	116	116	116	315
Rahoitusleasingvelat EUR	229	217	190	328	34	
Yhteensä	8 479	15 912	27 806	15 444	150	315

*) Taseessa lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa

Pitkäaikaisten lainojen keskimaturiteetti 31.12.2005 oli 2,0 vuotta (2,5 vuotta) ja efektiivisten korkokantojen painotettu keskimarkko 2,83 % p.a. (2,74 % p.a.)

Pitkäaikaisten pankkilainojen sopimuksiin sisältyy omavaraisuus- ja korkokatekovenantteja sekä muita tavanomaisia ehtoja, jotka rajoittavat lisävarain antoa muille rahoittajille ja nykyisen liiketoiminnan lakkauttamista ja luovuttamista. Näiden ehtojen rikkominen oikeuttaa lainantajat irtisanomaan lainat välittömästi. Näitä ehtoja ei ole vuoden 2005 aikana rikottu.

Pitkäaikaisten lainojen uudelleenhinnoittelupäivä (ml. koronvaihtosopimukset) tai eräpäivä

1 000 €	2006	2007	2008	2009	Yhteensä
Kaikki lainat	23 337	13 717	15 690	15 362	68 106

Pitkäaikaisten lainojen efektiivisten korkokantojen painotettu keskimarkko mukaan lukien koronvaihtosopimukset oli 31.12.2005 3,19 % p.a. (4,90 % p.a.)

28. Muut pitkäaikaiset velat

1 000 €	2005	2004
Siirtovelat		244
Saadut ennakot	207	1
Muut korottomat velat	17	
Yhteensä	224	245

29. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 €	2005	2004
Saadut ennakot	1 145	2 483
Ostovelat	14 241	11 136
Muut korottomat velat	13 256	12 189
Siirtovelat	30 314	28 104
Yhteensä	58 956	53 912
Siirtovelat		
Henkilöstökuluihin liittyvät velat	23 607	21 657
Jätteenkäsittelymaksut	2 380	2 350
Johdannaissopimusvelat	16	584
Korot	413	697
Muut jaksotetut kulut	3 898	2 816
Yhteensä	30 314	28 104

30. Johdannaissopimukset

1 000 €	2005		2004	
	Nimellisarvot	Käyvät arvot	Nimellisarvot	Käyvät arvot
Koronvaihtosopimusten erääntyminen				
Enintään 1 vuoden kuluessa	6 000		55 333	
1-5 vuoden kuluttua	44 000		20 000	
Yhteensä	50 000	237	75 333	-584

Koronvaihtosopimuksilla on suojauduttu vaihtuvakorkoisin lainoihin liittyvältä rahavirran korkoriskiltä. Niihin ei ole sovellettu IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, vaan käypien arvojen muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan.

31. Muut vuokrasopimukset

1 000 €	2005	2004
Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	2 809	2 362
1-5 vuoden kuluttua	7 016	6 671
Yli 5 vuoden kuluttua	4 357	4 084
Vähimmäisvuokrat yhteensä	14 182	13 117

Konserni on vuokrannut osan käytössään olevista tuotanto- ja toimistotiloista. Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten pituudet ovat yleensä kolmesta vuodesta kahdeksaan vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Konserni on vuokrannut maa-alueita lähinnä tuotannollisten toimintojen varastokentiksi. Vuokrasopimusten ehdot ovat yleisen maanvuokrasopimusmallin mukaiset. Kaikkien vuokrasopimusten vuokrat perustuvat kiinteään neliömetripohjaiseen yksikköhintaan ja ne on sidottu pääsääntöisesti elinkustannusindeksiin. Vuokrattuja kohteita ei ole vuokrattu edelleen.

Vuoden 2005 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella maksettua vuokramenoja 4 804 tuhatta euroa (3 616 tuhatta euroa).

32. Rahavirtalaskelman oikaisut

1000 €	2005	2004
Liiketoiminnan rahavirran oikaisut		
Verot	10 250	12 905
Poistot ja arvonalentumiset	24 774	21 401
Rahoitustuotot ja -kulut	1 800	2 969
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	27	64
Myyntivoitot ja -tappiot	-358	-1 048
Varaukset	-889	-8 988
Muut	-344	-494
Yhteensä	35 260	26 809

33. Lähipiiritapahtumat

Lassila & Tikanoja -konsernin lähipiiriin kuuluvat yhteisyritykset, osakkuusyritykset ja ylin johto.

1 000 €	2005	2004
Liiketoimet ja avoimet saldot yhteisyritysten kanssa		
Myynti	1 026	6
Ostot	1 201	4
Pitkäaikaiset saamiset		
Pääomalinasaaminen	2 000	2 000
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	34	2
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	105	

Pääomallain korko on 4,2 %. Korko maksetaan ensimmäisen kerran 30.6.2006 mikäli yhteisyrityksellä on taseen mukaan voitonjakokelpoisia varoja.

1 000 €	2005	2004
Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyritysten kanssa		
Myynti	2 970	3 921
Ostot	150	150
Myyntisaamiset	180	289
Ostovelat	7	8
Liiketapahtumat osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa tapahtuvat käyvin markkinahinnoin.		
Ylimmän johdon työsuhde-etuudet		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 058	1 308
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	57	9
Osakeperusteiset maksut	1 036	306
Yhteensä	2 151	1 623
Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja johtajistosta.		
Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot:		
Juhani Majjala, puheenjohtaja	80	162
Heikki Hakala, varapuheenjohtaja	26	31
Lasse Kurkilahti	22	26
Juhani Lassila	22	26
Soili Suonoja	22	26
Jari Sarjo, toimitusjohtaja	526	369

Hallituksen puheenjohtajan toimi oli päätoiminen 4.4.2005 pidettyyn yhtiökokoukseen saakka. Hallituksen jäsenten palkkiot muutettiin kuukausipalkkiosta vuosipalkkioksi yhtiökokouksessa 2004. Vuoden 2004 palkkiot sisältävät sekä vuosipalkkion vuodelta 2004 että vuonna 2003 päätetyt vuonna 2004 maksetut kuukausipalkkiot vuoden kolmelta ensimmäiseltä kuukaudesta.

Hallituksen jäsenillä ei ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa. Toimitusjohtajalla on etuusperusteinen eläkesopimus, jonka mukaan hänellä on oikeus siirtyä eläkkeelle 60-vuotiaana. Sopimuksesta kirjattiin tuloslaskelmaan 25 tuhatta euroa vuonna 2005. Eläkkeen määrä on alle täysimääräisen TEL-eläkkeen.

Hallituksen jäsenten osakkeenomistukset on selostettu sivulla 63. Hallituksen jäsenet eivät kuulu optio-ohjelmien piiriin.

Toimitusjohtajalle ja johtajistolle myönnettiin 2005A-optioita 94 000 kpl vuonna 2005 (2002C-optioita 152 000 kpl vuonna 2004). Toimitusjohtajalla ja johtajistolla oli 31.12.2005 218 700 kpl optioita, joista 66 700 kpl oli toteutettavissa (357 240 kpl 31.12.2004, joista 65 240 kpl oli toteutettavissa). Toimitusjohtajan ja johtajiston osakkeen- ja optionomistukset on selostettu yksityiskohtaisemmin sivulla 63.

Konsernin lähipiiriin kuuluvilla henkilöillä ei ole myönnetty lainoja eikä heidän puolestaan ole annettu takauksia tai muita vakuuksia.

34. Vastuositoumukset

1 000 €	2005	2004
Omasta velasta		
Kiinteistökiinnitykset		700
Muista omista sitoumuksista		
Kiinteistökiinnitykset	105	84
Yrityskiinnitykset	500	50
Pantatut osakkeet		284
Muut vakuudet	188	132
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset	1 969	1 628

Pantatut osakkeet ovat kiinteistöyhtiön osakkeita. Muut annetut vakuudet ovat vakuustalutuksia.

Konserni ei ole antanut ulkopuolisten puolesta pantteja, kiinnityksiä tai takauksia.

Riita-asiat ja oikeusprosessit

Lassila & Tikanoja on asianosaisena kahdessa pienessä konsernin liiketoimintaan liittyvässä riita-asiassa. Kyseisten riita-asioiden lopputuloksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

35. Siirtyminen IFRS-raportointiin

Lassila & Tikanoja on ottanut 1.1.2005 alkaen raportoinnissaan käyttöön kansainväliset tilinpäätösstandardit (IFRS; International Financial Reporting Standards). Tätä ennen yhtiön taloudellinen raportointi perustui suomalaisen tilinpäätöskäytäntöön (FAS, Finnish Accounting Standards). Liitetietojen kohdassa Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet esitettyjä laatimisperiaatteita on sovellettu laadittaessa 31.12.2005 päättyneen tilikauden tilinpäätös, vertailuluvut 31.12.2004 päättyneeltä tilikaudelta sekä avaava tase 1.1.2004. Lassila & Tikanojan siirtymispäivä IFRS:ään on 1.1.2004.

Seuraavassa on esitetty laskentaperiaatteiden merkittävimmät muutokset ja IFRS:n käyttöönoton vaikutukset Lassila & Tikanojan konsernitiilinpäätökseen vuodelta 2004. Lassila & Tikanoja julkaisi 4.4.2005 IFRS:n mukaiset vertailutiedot vuoden 2004 raportoituihin lukuihin. Julkaistut tiedot olivat tilintarkastamattomia ja niihin on tehty pieniä täsmennyksiä.

Lassila & Tikanoja käytti siirtymästandardin (IFRS 1) sallimia poikkeuksia, jotka koskevat IFRS 3:a (Liiketoimintojen yhdistäminen), IAS 16:ta (Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet) sekä IAS 19:ää (Työsuhde-etuudet). Merkittävin sovellettu poikkeama oli FAS:n mukaisen tilinpäätöksen kirjanpitoarvojen käyttäminen liikearvon kirjanpitoarvoina siirtymispäivän taseessa.

Vuoden 2004 viimeisen neljänneksen IFRS-tulokseen kirjattiin Suomen työeläkejärjestelmän työkyvyttömyyseläkevastuiden laskentaperusteiden muutosten takia kertaluonteinen 10,5 miljoonan euron eläkevastuun tuloutus (7,8 milj. e laskennallisella verosaamisella vähennettynä). Tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2004 ja tunnusluvut 12/2004 esitetään sekä sisältäen tuloutuksen että ilman tuloutusta.

Tilikauden voiton täsmäytyslaskelma

1000 €	Viite	2004
Suomalaisen tilinpäätöksen mukaan		21 376
IFRS 1 Siirtymästandardi: arvonkorotuksen poistot	7	-76
IFRS 2 Osakeperusteiset maksut	4	-331
IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen	5	8 194
IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen: Vähemmistön osuus	14	55
IAS 2 Vaihto-omaisuus	8	125
IAS 12 Tuloverot	10	-4 316
IAS 17 Vuokrasopimukset: Rahoitusleasing	6	-3
IAS 18 Tuotot: Tuloutus	3	-39
IAS 19 Työsuhde-etuudet: Eläkejärjestelyt	9	9 133
IAS 37 Varaukset	11	6
IAS 39 Rahoitusinstrumentit	2	1 005
IFRS:n mukaan		35 129

Kertyneen eläkevastuun tuloutus -7 796

Oikaistu IFRS 27 333

Oman pääoman täsmäytyslaskelma

1000 €	Viite	31.12. 2004	1.1. 2004
Suomalaisen tilinpäätöksen mukaan		130 649	95 786
IFRS 1 Siirtymästandardi: arvonkorotuksen poistot	7	-1 333	-1 256
IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen	5	8 194	
IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen: Vähemmistön osuus	14	1 550	1 167
IAS 2 Vaihto-omaisuus	8	240	121
IAS 12 Tuloverot	10	-2 406	1 879
IAS 17 Vuokrasopimukset: Rahoitusleasing	6	785	733
IAS 18 Tuotot: Tuloutus	3	-1 176	-1 137
IAS 19 Työsuhde-etuudet: Eläkejärjestelyt	9	-1 161	-10 295
IAS 37 Varaukset	11	17	10
IAS 39 Rahoitusinstrumentit	2	-570	-1 588
IFRS:n mukaan		134 789	85 420

Konsernin tuloslaskelma 1.1. -31.12.2004

1000 €	Viite	FAS 1.1. - 31.12.2004	%	IFRS:ään siirtymisen vaikutus	IFRS 2004	%
Liikevaihto	3,6	336 675	100,0	566	337 241	100,0
Myytyjen suoritteiden hankintameno	3,6,8,9	-274 685	-81,6	3 654	-271 031	-80,4
Bruttokate		61 990	18,4	4 220	66 210	19,6
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-8 551	-2,5	-672	-9 223	-2,7
Hallinnon kulut	4	-10 509	-3,1	4 483	-6 026	-1,8
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut		596	0,2	-235	361	0,1
Liikearvon poistot	5	-8 971	-2,7	8 971		
Liikevoitto		34 555	10,3	16 767	51 322	15,2
Rahoituskulut, netto	2,6,11	-4 149	-1,2	1 180	-2 969	-0,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				64	64	
Voitto ennen veroja		30 406	9,0	18 010	48 417	14,4
Tuloverot	10	-8 592	-2,6	-4 313	-12 905	-3,8
Tilikauden voitto		21 814	6,5	13 697	35 512	10,5
Tilikauden voiton jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajille		21 376	6,3	13 752	35 129	10,4
Vähemmistölle	14	438		-55	383	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:						
Osakekohtainen tulos, €		0,62			1,01	
Laimennettu osakekohtainen tulos, €		0,62			1,01	

Eläkevastuun tuloutuksella oikaistu tuloslaskelma 1.1. -31.12.2004

1000 €	Viite	IFRS 2004	%	Oikaistu IFRS 2004	%
Liikevaihto		337 241	100,0	337 241	100,0
Myytyjen suoritteiden hankintameno	9	-271 031	-80,4	-280 915	-83,3
Bruttokate		66 210	19,6	56 326	16,7
Myyntin ja markkinoinnin kulut	9	-9 223	-2,7	-9 578	-2,8
Hallinnon kulut	9	-6 026	-1,8	-6 322	-1,9
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut		361	0,1	361	0,1
Liikevoitto		51 322	15,2	40 787	12,1
Rahoituskulut, netto		-2 969	-0,9	-2 969	-0,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		64		64	
Voitto ennen veroja		48 417	14,4	37 882	11,2
Tuloverot	9	-12 905	-3,8	-10 166	-3,0
Tilikauden voitto		35 512	10,5	27 716	8,2
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		35 129		27 333	
Vähemmistölle		383		383	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, €		1,01		0,79	
Laimennettu osakekohtainen tulos, €		1,01		0,78	

Konsernitase

1000 €	Viite	FAS 31.12.2004	IFRS:ään siirtymisen vaikutus	IFRS 31.12.2004	FAS 31.12.2003	IFRS:ään siirtymisen vaikutus	IFRS 1.1.2004
VARAT							
Pitkäaikaiset varat							
Liikearvo	5	88 117	3 888	92 005	82 946		82 946
Aineettomat hyödykkeet	5	3 751	4 378	8 129	3 095	632	3 727
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	5,6,7	116 441	-1 031	115 410	104 728	-2 984	101 744
Muut pitkäaikaiset varat	6	3 858	2 365	6 223	3 479	1 640	5 119
Pitkäaikaiset varat yhteensä		212 167	9 600	221 767	194 248	-712	193 536
Lyhytaikaiset varat							
Vaihto-omaisuus	8	4 005	256	4 261	2 729	131	2 860
Myyntisaamiset ja muut saamiset	6	36 573	624	37 197	30 997	422	31 419
Likvidit varat		19 821	-62	19 759	10 757	-47	10 710
Lyhytaikaiset varat yhteensä		60 399	818	61 217	44 483	506	44 989
VARAT YHTEENSÄ		272 566	10 418	282 984	238 731	-206	238 525
OMA PÄÄOMA JA VELAT							
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							
Osakepääoma, ylikurssirahasto ja muut rahastot		64 000	-276	63 724	15 431	-120	15 311
Kertyneet voittovarot		66 649	-10 887	69 515	80 355	-11 413	68 942
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		130 649	13 753	133 239	95 786	-11 533	84 253
Vähemmistön osuus	14		1 550	1 550		1 167	1 167
Oma pääoma yhteensä		130 649	4 140	134 789	95 786	-10 366	85 420
Vähemmistön osuus FAS	14	1 595	-1 595		1 157	-1 157	
Pitkäaikaiset velat							
Laskennalliset verovelat	10	6 875	3 753	10 628	6 825	-1 857	4 968
Eläkevelvoitteet	9		1 162	1 162		10 295	10 295
Varaukset	11	349	472	821	69	294	363
Korolliset pitkäaikaiset velat		66 761	943	67 704	79 083	145	79 228
Muut pitkäaikaiset velat	3	107	138	245	145	131	276
Pitkäaikaiset velat yhteensä		74 092	6 468	80 560	86 122	9 008	95 130
Lyhytaikaiset velat							
Lyhytaikaiset korolliset velat		13 361	120	13 481	9 167	0	9 167
Ostovelat ja muut korottomat velat	2,3	52 869	1 285	54 154	46 499	2 309	48 808
Lyhytaikaiset velat yhteensä		66 230	1 405	67 635	55 666	2 309	57 975
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		272 566	10 418	282 984	238 731	-206	238 525

Rahavirtalaskelma 1.1. – 31.12.2004 (12)

1000 e	FAS 2004	IFRS:ään siirtymisen vaikutus	IFRS 2004
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	63 421	-1 100	62 321
Käyttöpääoman muutos	1 042	-974	68
Nettorahoituskulut	-4 213	189	-4 024
Verot	-9 572	-418	-9 990
Liiketoiminnan rahavirta	50 678	-2 303	48 375
Investoinnit konserniyrityksiin	-16 907	1 415	-15 492
Muut investoinnit	-30 362	253	-30 109
Käyttöomaisuuden myynnit	2 260	-102	2 158
Investointien rahavirta	-45 009	1 566	-43 443
Osakepääoman korotus	48 569		48 569
Maksetut osingot	-34 845		-34 845
Lainojen muutos	-10 330	757	-9 573
Rahoituksen rahavirta	3 394	757	4 151
Likvidien varojen muutos	9 063	20	9 083
Likvidit varat tilikauden alussa	10 757	-47	10 710
Valuuttakurssien ja käyvän arvon muutokset			-34
Likvidit varat taseessa 31.12.2004	19 820	-61	19 759

Tunnuslukuja

	Viite	2004 IFRS	Ilman eläkevastuun tuloutusta	2004 FAS
Tulos/osake, €		1,01	0,79	0,62
Oma pääoma/osake, €		3,49		3,43
Liiketoiminnan rahavirta/osake, €	12	1,40		1,46
Oman pääoman tuotto, %		32,3	25,2	19,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %		27,1	22,5	17,5
Omavaraisuusaste, %		48,1		48,8
Gearing, %		45,6		45,7
Bruttoinvestoinnit, 1000 €	12	48 124		49 039
Poistot, 1000 €	5	21 401		29 914
Korolliset nettovelat	6	61 427		60 407
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä				
keskimäärin kauden aikana		34 650		
kauden lopussa		38 136		
keskimäärin kauden aikana, laimennettu		34 871		

Segmenttiraportointi (13)

1000 €	1-12/2004
Liikevaihto	
Ympäristöpalvelut	159 152
Kiinteistöpalvelut	124 820
Teollisuuspalvelut	56 195
Konsernihallinto ja muut	377
Toimialojen välinen myynti	-3 303
Lassila & Tikanoja	337 241
Liikevoitto*	
Ympäristöpalvelut	26 097
Kiinteistöpalvelut	9 336
Teollisuuspalvelut	6 907
Konsernihallinto ja muut	-1 553
Lassila & Tikanoja	40 787
Liikevoittoprosentit	
Ympäristöpalvelut	16,4
Kiinteistöpalvelut	7,5
Teollisuuspalvelut	12,3
Lassila & Tikanoja	12,1
Rahoituskulut, netto	-2 969
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	64
Kertyneen eläkevastuun tuloutus	10 535
Voitto ennen veroja	48 417

*Liikevoitto ilman eläkevastuun tuloutusta

Muut toimialatiedot

1000 €	12/2004
Varat	
Ympäristöpalvelut	159 659
Kiinteistöpalvelut	41 638
Teollisuuspalvelut	55 797
Konsernihallinto ja muut	5241
Kohdistamattomat varat	20 649
Lassila & Tikanoja	282 984
Velat	
Ympäristöpalvelut	25 462
Kiinteistöpalvelut	20 105
Teollisuuspalvelut	9 889
Konsernihallinto ja muut	265
Kohdistamattomat velat	93 474
Lassila & Tikanoja	148 195
Investoinnit	
Ympäristöpalvelut	26 928
Kiinteistöpalvelut	12 609
Teollisuuspalvelut	8 580
Konsernihallinto ja muut	7
Lassila & Tikanoja	48 124
Poistot	
Ympäristöpalvelut	11 727
Kiinteistöpalvelut	4 888
Teollisuuspalvelut	4 706
Konsernihallinto ja muut	80
Lassila & Tikanoja	21 401

Lisätiedot

1. Tuloslaskelman rakenne

Lassila & Tikanoja käyttää IFRS:ssä toimintokohtaista tuloslaskelma-kaavaa, jota se käytti myös suomalaisessa kirjanpitoikäntänsä. Kustannuseriä on määritelty kuitenkin jossain määrin uudelleen, joten bruttokate ei ole vertailukelpoinen. Tuotannon tietojärjestelmien aiheuttamat kustannukset ja poistot ovat suurin siirtoerä. Nämä kustannukset on siirretty hallinnon kustannuksista myytyjen tuotteiden hankintamenoona ja ne olivat vuonna 2004 yhteensä 4,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2004 viimeiselle jaksolle tuloutui eläkevastuuvelkaa 10,5 miljoonaa euroa eläkevastuiden laskentaperusteiden muutosten seurauksena, laskennallisten verojen jälkeen 7,8 miljoonaa euroa. Koko vuoden tuloslaskelma on esitetty myös ilman tätä kertaluontoista erää.

2. Johdannaissopimukset

Lassila & Tikanojan tekemät johdannaissopimukset ovat koronvaihtosopimuksia. IFRS:n mukaan johdannaissopimukset kirjataan käypään arvoon. Suojauslaskenta edellyttää jokaisen suojattavan riskin osalta dokumentaatiota ja suojauksen tehokkuuden säännöllistä arviointia. Lassila & Tikanoja ei sovelle suojauslaskentaa siirtymähetkellä voimassa oleviin johdannaissopimuksiin, joten niiden käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Koronvaihtosopimukset vähentävät siirtymähetken omaa pääomaa 1,6 miljoonaa euroa (laskennallisten verojen jälkeen 1,1 milj. €). Vuoden 2004 aikana koronvaihtosopimuksista on kirjattu rahoitusuuttoihin 1 miljoonaa euroa. Vastaavasti koronvaihtosopimusten käypä arvo on kirjattu taseeseen riville ostovelat ja muut velat. Velan määrä oli avaavassa taseessa 1,6 miljoonaa euroa ja 31.12.2004 0,6 miljoonaa euroa.

3. Tuloutus

Rengaskierrätyksen ja rakennusjätteen käsittelyn tuloutusperiaate muuttuu. Rengaskierrätyksessä renkaat tuloutetaan siinä vaiheessa kun vastaanotetut renkaat on murskattu. Rakennusjätteen käsittelykustannuksille kirjataan siirtovelka niistä ajo-, kuorma- ja käsittelykustannuksista, joita ei ole vielä tilinpäätöshetken mennessä syntynyt. Näiden muutosten seurauksena avaavan taseen oma pääoma pienenee 1,1 miljoonaa euroa (laskennallisten verojen jälkeen 0,8 milj. €). Muutosten vaikutukset tulokseen ovat vähäiset. Tuloutuksen muutos kasvattaa sekä lyhytaikaisia että pitkäaikaisia korottomia velkoja.

4. Osakeperusteiset maksut

IFRS 2 -standardin perusteella 2002B- ja 2002C-optio-oikeuksista tehdään kulukirjaukset. Vuoden 2004 loppuun mennessä annettujen 2002B- ja 2002C-optioiden käypä arvo on määritetty käyttäen Black & Scholes optioiden arvostusmenetelmää. Arvonmäärittämisessä on käytetty ulkopuolisia asiantuntijoita. 2002B-optioiden käypä arvo oli myöntämispäivänä 2,84 euroa kappaleelta ja 2002C-optioiden käypä arvo 3,87 euroa kappaleelta. 2002B- ja 2002C-optioita jaettiin 265 000 kpl. Edellä mainitut määrät ja hinnat on määritetty ennen vuoden 2004 rahastoantia. Rahastoannin jälkeen ulkona olevien 2002B- ja 2002C-optioiden lukumäärä on yhteensä 530 000.

Optio-ohjelman kustannukset vuonna 2004 olivat 0,3 miljoonaa euroa. Kulut sisältyvät hallinnon kuluihin ja omaa pääomaa on hyvitetty vastaavasti.

5. Liiketoimintojen yhdistäminen

Ennen vuotta 2004 tehtyihin yrityskauppojen hankintamenolaskelmiin sovelletaan siirtymästandardia eikä hankintamenolaskelmia ole laadittu uudelleen IFRS 3:n mukaisiksi.

Lassila & Tikanoja on soveltanut IFRS 3 -standardia kaikkiin niihin liiketoimintojen yhdistämiin, jotka ovat tapahtuneet 1.1.2004 jälkeen. Standardin mukaan ostetun yrityksen kaikki taseen erät arvostetaan käypiin arvoihin, jolloin liikearvon osuus pienenee.

Liikearvoista ei tehdä IFRS:ssä poistoja, vaan niille suoritetaan arvonalennustesti siirtymispäivän olosuhteiden perusteella ja sen jälkeen vuosittain. Arvonalennustestausta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka perustuvat liiketoiminnan seurannassa

käytettävään raportointirakenteeseen. Jos rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän, erotus kirjataan arvonalennukseksi. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritellään joko kassavirtaperusteisena käyttöarvona tai markkina-arvona.

Vuoden 2004 yrityskaupoista aineettomiin hyödykkeisiin kohdistettiin 4,6 miljoonaa euroa. Kohdistukset liittyvät pääosin asiakassuhteisiin ja kilpailukieltosopimuksiin. Liiketoimintojen yhdistämisessä syntyneiden aineettomien hyödykkeiden poisto aika on 1-13 vuotta.

Lassila & Tikanojan toimialat jaetaan tuotelinjoihin, jotka muodostavat rahavirtoja tuottavat yksiköt. Rahavirtaa tuottava yksikkö on lisäksi Latvian liiketoiminnat. Arvonalennustesti on suoritettu rahavirtaa tuottaville yksiköille 1.1.2004 ja syksyllä 2004 eivätkä ne ole aiheuttaneet arvonalennuskirjauksia.

IFRS 3 -standardin soveltamisen johdosta aineellisen käyttöomaisuuden tasearvo kasvoi 31.12.2004 1,4 miljoonaa euroa FAS:n taseeseen verrattuna.

6. Rahoitusleasing

FAS:n mukaan vuokrasopimukset käsiteltiin muina vuokrasopimuksina. Ympäristöpalvelut-toimiala vuokraa asiakkaille laitteita, esim. jätehuollon puristimia, jotka on kirjattu käyttöomaisuuteen. Osa näistä vuokrasopimuksista tulkitaan IFRS:n mukaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimusten mukaisten tulevien vuokrien nykyarvot tuloutetaan heti ja ne kirjataan myyntisaamiseksi, eikä laitteita kirjata yhtiön käyttöomaisuuteen. Kukin vuokraerä jaetaan korkoon ja myyntisaamisen lyhennykseen. Rahoitusleasingsaamisia oli 1.1.2004 2,4 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat vuoden 2004 aikana 0,8 miljoonaa euroa.

Avaavassa taseessa ei ole rahoitusleasingilla hankittuja omaisuuseriä. Kauden aikana hankitut hyödykkeet on aktivoitu aineelliseen käyttöomaisuuteen vähennettyinä kertyneillä poistoilla. Sopimuksista johduneet velvoitteet on vastaavasti merkitty korollisiin velkoihin. Vuoden 2004 aikana rahoitusleasingilla hankitun ja yrityskaupan mukana tulleen rahoitusleasingilla hankitun käyttöomaisuuden määrä taseessa on 1,0 miljoonaa euroa.

7. Arvonkorotus

Aiemmin tehdystä, rakennukseen kohdistuvasta arvonkorotuksesta tehdään siirtymästandardin perusteella poistot. Ennen siirtymäpäivää kertyneet poistot pienentävät aineellisten hyödykkeiden tasearvoa 1.1.2004 1,3 milj. euroa. Tuloslaskelmaan poistojen vaikutus on vähäinen.

8. Vaihto-omaisuus

Omiin tuotantoprosesseihin liittyvään vaihto-omaisuuteen aktivoidaan aiemmasta käytännöstä poiketen osuus tuotannon kiinteistä kustannuksista.

9. Työsuhde-etuudet

Suomen työntekijäin eläkelain (TEL) mukaista työkyvyttömyyseläkeosaa käsitellään IFRS:n mukaisesti etuusperusteisena järjestelyinä. Sen mukaan työkyvyttömyyseläkkeistä on kirjattu pitkäaikainen velka, joka pienentää laskennallisilla veroilla vähennettynä yhtiön omaa pääomaa. Eläkevastuu on siirtymähetkellä 10,3 miljoonaa euroa. Tämän velan seurauksena konsernin oma pääoma pienenee 7,3 miljoonaa euroa laskennallisella verosaamisella vähennettynä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt Suomen työeläkejärjestelmän (TEL) työkyvyttömyyseläkevastuiden laskentaperusteisiin muutoksia, jotka astuivat voimaan 1.1.2006. Näiden muutosten seurauksena siihen mennessä taseeseen kirjatusta velasta tuloutui vuoden 2004 viimeiselle neljännekselle 10,5 milj. euroa, ja loppuosa velasta pienentää vuoden 2005 eläkekustannuksia. Sen jälkeen TEL:n työkyvyttömyysoosaa käsitellään maksuperusteisena järjestelmänä.

Eläkevelvoitteet käsitellään tunnuslukujen laskennassa korottomina velkoina.

10. Verojen käsittely

Laatimisperiaatteiden muutokset pienensivät laskennallista (netto) verovelkaa 1.1.2004 1,9 milj. euroa ja kasvattivat verovelkaa 3,7 miljoonaa euroa 31.12.2004. Merkittävin muutos johtui eläkevastuiden kirjauksesta taseeseen 1.1. ja tuloutumisesta 31.12.2004.

Verovelkaa kasvatti myös liiketoimintojen yhdistämisestä johtuva kirjaustavan muutos, jonka mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja. Verotuksessa vähennyskelpoisista purkutappioiden sekä liikearvojen poistoista kirjataan kuitenkin laskennallinen verovelka.

Suomalaisen yhtiöiden tapahtumista lasketut laskennalliset verovelat ja saamiset on netotettu keskenään, koska konserniavustusten avulla näiden yhtiöiden verotus voidaan yhdistää. Myös tilikauden aikaiset verosaamiset ja verovelat on netotettu.

11. Varaukset

Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannusvaraus kirjattiin täyttömäärän perusteella FAS-tilinpäätöksessä siirtovelkoihin. IFRS:ssä jälkihoitokustannusvaraus on jaettu kahteen osaan. Kaatopaikka-alueen rakentamisesta aiheutuva määrä on aktivoitu nykyarvon suuruisena osaksi alueen hankintamenoa taseeseen ja se poistetaan suunnitelman mukaisin poistoin. Vastaavasti yhtä suuri erä on kirjattu taseen velkoihin varaukseksi. Koska kustannustaso on varauksen käyttöhetkellä korkeampi kuin kaatopaikan rakennusaikana, kasvattaa varausta rahoituskuluihin kirjattava diskonttokorko. Korkokantana on käytetty valtion riskittömän velkakirjan tuotto-odotusta rakennushetkellä lisättyä Lassila & Tikanojan lainamarginaalilla ko. ajankohtana. Lisäksi varausta kasvatetaan kaatopaikalle ajettavan tonnimäärän perusteella laskettavalla osuudella.

Salvorin jälkihoitokustannusvaraus on käsitelty saman periaatteen mukaan kuin Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannusvaraus.

Laskentatavan muutoksen vaikutus siirtymähetken omaan pääomaan on vähäinen.

12. Rahavirtalaskelma ja bruttoinvestoinnit

Muutokset rahavirtalaskelmissa johtuvat liiketoimintojen yhdistämisten erilaisista laskentaperusteista sekä tuloslaskelman ja taseen erilaisesta rakenteesta. IFRS:n bruttoinvestoinnit poikkeavat FAS:n investoinneista liiketoimintojen yhdistämisten erilaisten laskentaperiaatteiden sekä rahoitusleasingin takia.

13. Segmenttiraportointi

Lassila & Tikanojan segmenttiraportointi perustuu liiketoiminnallisiin segmentteihin, jotka muodostuvat toimialoista. Segmenttien välinen myynti raportoidaan IFRS:ssä osana segmenttien liikevaihtoa. FAS:ssa toimialojen väliset myynnit ja ostot netotettiin kuluriveille. Segmentteille ei kohdisteta IFRS:ssä sellaisia kustannuseriä, joita käytetään yrityksen yleisiin ja keskitettyjen toimintojen tarpeisiin. Aiemmin toimialoille jaettiin kaikki tuotot ja kustannukset.

14. Vähemmistön osuus

Vähemmistön osuus esitetään IAS 1:n mukaisesti osana omaa pääoma.

Konsernin pro forma -vertailutietojen laatimisperiaatteet

Lassila & Tikanoja –konserni syntyi Lassila & Tikanoja Oyj:n (entinen) jakautumisessa 30.9.2001. Vuodelta 2001 on laadittu virallinen tilinpäätös uuden Lassila & Tikanoja Oyj:n ensimmäiseltä tilikaudelta 30.9.-31.12.2001 sekä pro forma -tilinpäätös konsernista vertailutietoineen kaudelta 1.1. – 31.12.2001.

Pro forma -luvut on laskettu ikään kuin Lassila & Tikanoja -yhtymän jakautuminen olisi tullut voimaan 1.1.1997. Tilikausien 1997 - 2001 uutta Lassila & Tikanoja –konsernia koskevat pro forma –laskelmat perustuvat Lassila & Tikanoja –yhtymän tilinpäätöksiin ajalta 1.1.1997 – 30.9.2001 sekä uuden Lassila & Tikanoja –konsernin tilinpäätökseen ajalta 30.9. – 31.12.2001. Uuteen Lassila & Tikanoja –konserniin on yhdistelty jakautumissuunnitelman mukaiset yhtiöt. Konsernitilinpäätökset on laadittu siten, että syntyvien uusien konsernien yhteenlasketut omat pääomat vastaavat jakautuvan konsernin omaa pääomaa 30.09.2001. Emoyhtiön taseena on käytetty jakautumissuunnitelman mukaista tasetta. Sisäiset eliminoinnit on tehty vastaamaan jakautumisen jälkeistä konsernirakennetta. Osingoiksi on laskettu puolet Lassila & Tikanoja Oyj:n (entinen) vuoden 2000 osingoista. Yksityiskohtaisemmin pro forma –laskentaa on selvitetty täydennetyssä jakautumis/tarjousesitteessä (26.9.2001).

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS

Tuloslaskelma

1 000 €	2005	2004	Liitetieto
Liikevaihto	323 238	316 334	1
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-279 857	-266 083	
Bruttokate	43 381	50 251	
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-10 589	-7 788	
Hallinnon kulut	-6 376	-8 403	
Liiketoiminnan muut tuotot	1 686	910	4
Liiketoiminnan muut kulut	-356	-716	
Liikevoitto ennen liikearvon poistoja	27 746	34 253	2,3
Liikearvon poistot	-11 178	-12 010	
Liikevoitto	16 568	22 243	
Rahoitustuotot ja -kulut	-992	-2 899	5
Voitto ennen satunnaisia eriä	15 576	19 344	
Satunnaiset erät	144	1 679	6
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	15 720	21 023	
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys/vähennys	-339	645	
Tuloverot	-5 606	-7 820	7
Tilikauden voitto	9 775	13 848	

Rahoituslaskelma

1000 €	2005	2004
Liiketoiminta		
Liikevoitto	16 568	22 243
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	14 954	15 826
Muut oikaisut	193	31
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	31 715	38 100
Käyttöpääoman muutokset		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys/vähennys	-5 811	-3 461
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys	-460	-908
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	5 124	3 675
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	30 568	37 406
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-4 584	-5 030
Saadut korot liiketoiminnasta	3 305	2 056
Maksetut välittömät verot	-7 536	-8 666
Liiketoiminnan rahavirta	21 753	25 766
Investoinnit		
Investoinnit konserniyrityksiin	-11 799	-2 673
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-5 495	-7 608
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	289	604
Investoinnit muihin sijoituksiin	-222	-4 552
Luovutustulot muista sijoituksista	68	
Saadut osingot investoinneista	22	11
Investointien rahavirta	-17 137	-14 218
Rahoitus		
Maksullinen osakeanti	1 795	48 569
Maksettu konserniavustusta	-1 387	-2 981
Saatu konserniavustusta	3 066	3 491
Lyhytaikaisten lainojen nostot	15 462	
Lyhytaikaisten konsernin sisäisten lainojen takaisinmaksut	-12 558	-9 856
Pitkäaikaisten lainojen nostot		30 771
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-13 315	-39 305
Maksetut osingot	-9 525	-34 845
Rahoituksen rahavirta	-16 462	-4 156
Rahavarojen muutos	-11 846	7 392
Rahavarat 1.1.	17 051	9 659
Rahavarat 31.12	5 205	17 051

Tase

1 000 €	2005	2004	Liitetieto
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			8
Aineettomat oikeudet	352	12	
Liikearvo	37 610	47 425	
Muut pitkävaikuttiset menot	145	2 247	
Ennakkomaksut		60	
	38 107	49 744	
Aineelliset hyödykkeet			9
Maa-alueet	4 167	4 165	
Rakennukset ja rakennelmat	29 771	25 198	
Koneet ja kalusto	4 754	4 659	
Muut aineelliset hyödykkeet	44	49	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	554	1 155	
	39 290	35 226	
Sijoitukset			10,11
Osuudet saman konsernin yrityksissä	20 354	10 572	
Osakkuusyritysten osakkeet	158	158	
Yhteisyritysten osakkeet	3 004	3 004	
Pääomallainasaamiset yhteisyrityksiltä	2 000	2 000	
Muut osakkeet ja osuudet	2 719	3 073	
	28 235	18 807	
Pysyvät vastaavat yhteensä	105 632	103 777	
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	318	225	
Valmiit tuotteet/Tavarat	2 351	2 018	
Muu vaihto-omaisuus	711	677	
	3 380	2 920	
Pitkäaikaiset saamiset			
Lainasaamiset	1	1	
Lyhytaikaiset saamiset			12
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	85 733	75 828	
Saamiset yhteisyrityksiltä	34		
Myyntisaamiset	34 937	29 503	
Muut saamiset	134	96	
Siirtosaamiset	4 753	2 942	
	125 591	108 369	
Rahat ja pankkisaamiset	5 205	17 051	
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	134 177	128 341	
Vastaavaa yhteensä	239 809	232 118	
1 000 €	2005	2004	Liitetieto
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			13
Osakepääoma	19 189	19 068	
Ylikursssirahasto	46 606	44 932	
Edellisten tilikausien voitto	25 090	20 777	
Tilikauden voitto	9 775	13 848	
Oma pääoma yhteensä	100 660	98 625	
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero	3 130	2 779	
Pakolliset varaukset			14
Pitkäaikainen	355		
Lyhytaikainen	300	160	
	655	160	
Vieras pääoma			15
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	58 000	66 783	
Saadut ennakot	1	1	
Siirtovelat	351		
	58 352	66 784	
Lyhytaikainen			
Joukkovelkakirjalainat	15 462		
Lainat rahoituslaitoksilta	8 250	12 988	
Saadut ennakot	13	2	
Ostovelat	9 852	8 752	
Velat saman konsernin yrityksille	8 063	10 222	
Velat osakkuusyrityksille	4		
Velat yhteisyrityksille	105		
Muut velat	10 775	9 872	
Siirtovelat	24 488	21 934	
	77 012	63 770	
Vieras pääoma yhteensä	136 019	130 714	
Vastattavaa yhteensä	239 809	232 118	

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Lassila & Tikanoja Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Tilinpäätöksen erät on arvostettu alkuperäiseen hankintameno.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet merkitään taseeseen välittömään hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta. Poistoajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	5 – 25 vuotta
Kuljetusvälineet	6 – 8 vuotta
Koneet ja kalusto	4 – 10 vuotta
Liikearvot	5 – 10 vuotta
Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5 – 10 vuotta

Tilikauden aikana hankitun käyttöomaisuuden poistot lasketaan käyttöönotosta lähtien. Maa-alueista ja arvonoroketuksista ei tehdä poistoja. Maa-alueiden ja rakennusten arvoja on korotettu viimeksi vuonna 1987.

Leasing-vuokrat käsitellään vuosikuluina eikä hyödykkeitä esitetä taseessa.

Sijoitukset arvostetaan hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintameno ellei todennäköinen jälleenhankintameno tai luovutushinta ole sitä alhaisempi. Ympäristötuotteiden vaihto-omaisuus arvostetaan käyttäen liukuvaa keskihintaa. Muun vaihto-omaisuuden arvo määritellään fifo-periaatteella. Itse valmistetun vaihto-omaisuuden hankintameno luetaan välittömien kustannusten lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin kurssia. Kurssierot merkitään tuloslaskelmaan.

Johdannaiset

Rahavirran suojaamiseen korkorisikiltä käytetään koronvaihtosopimuksia. Niistä syntyvät korkotuotot tai -kulut jaksotetaan sopimusajalle ja niillä oikaistaan suojattavan erän korkoja.

Liikevaihto

Myyntituotoista vähennetään myynnin välilliset verot, annetut alennukset sekä myynnin kurssierot. Myyntirahdit ja muut myynti- ja toimituskulut käsitellään luonteensa mukaisesti hankinnan tai myynnin kuluna. Luottotappiot kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät säännölliseen palvelu- ja suoritemyyntiin kuulumattomat erät kuten käyttöomaisuuden myyntivoitot, -tappiot ja romutukset sekä luottotappiokirjaukset ja niiden palautukset.

Tuloverot

Kauden tuloverot lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroja oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla. Laskennalliset verovelat ja -saamiset on esitetty liitetiedoissa.

1. Liikevaihto

1 000 €	2005	%	2004	%
Liikevaihto toimialoitain				
Ympäristöpalvelut	143 044	44,3	140 109	44,3
Kiinteistöpalvelut	125 024	38,6	121 404	38,4
Teollisuuspalvelut	54 804	17,0	54 821	17,3
Konsernihallinto ja muut	366	0,1		
Yhteensä	323 238	100,0	316 334	100,0
Liikevaihto markkina-alueittain				
Suomi	317 797	98,3	313 316	99,0
Muut maat	5 441	1,7	3 018	1,0
Yhteensä	323 238	100,0	316 334	100,0

2. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2005	2004
Henkilökunta keskimäärin		
Toimihenkilöt	795	728
Työntekijät	3 520	3 226
Yhteensä	4 315	3 954
1000 €		
Tilikauden henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	106 179	93 889
Eläkekulut	17 445	14 474
Muut henkilösivukulut	7 495	6 400
Yhteensä	131 119	114 763

Johdon palkkoja, palkkioita ja eläke-etuuksia selostetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 51. Konserniyhtiöiden lähimpiin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja.

3. Poistot

1 000 €	2005	2004
Toimintokohtaiset poistot		
Hankinnan ja valmistuksen poistot	3 739	3 707
Myynnin ja markkinoinnin poistot	15	83
Hallinnon poistot	22	26
Liikearvon poistot	11 178	12 010
Yhteensä	14 954	15 826

Tase-eräkohtainen poistoerittely sisältyy kohtiin aineettomat ja aineelliset hyödykkeet.

4. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

1 000 €	2005	2004
Liiketoiminnan muut tuotot		
Saman konsernin yrityksiltä		
Hallintoveloitukset	793	
Muilta		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	216	440
Osakkeiden myyntivoitot		2
Vuokratuotot	10	
Luottotappioiden palautukset	43	40
Muut	624	428
Yhteensä	1 686	910
Liiketoiminnan muut kulut		
Muille		
Käyttöomaisuuden myynti- ja romutustappiot	5	30
Osakkeiden myyntitappiot	4	
Luottotappiot	196	517
Muut	151	169
Yhteensä	356	716

5. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2005	2004
Osinkotuotot	22	16
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 287	2 068
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-4 301	-4 983
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-992	-2 899
Rahoitustuotot ja -kulut sisältävät:		
Osinkotuottoja		
Osakkuusyrityksiltä	15	7
Muilta	7	9
Korkotuottoja		
Saman konsernin yritysiltä	3 078	1 889
Muilta	209	179
Korkokuluja		
Saman konsernin yrityksille	1 350	659
Muille	2 926	4 278

6. Satunnaiset erät

1 000 €	2005	2004
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	4 897	3 066
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-4 753	-1 387
Satunnaiset erät yhteensä	144	1 679

7. Tuloverot

1 000 €	2005	2004
Tuloverot tilikaudelta varsinaisesta toiminnasta	5 593	7 820
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	13	
Yhteensä	5 606	7 820
Laskennalliset verosaamiset		
Poistoeroista	-814	-722
Muista jaksotuseroista	1 228	884
Yhteensä	414	162

8. Aineettomat hyödykkeet

1 000 €	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	47	101 763	4 141	60	106 011
Lisäykset	2	1 303		32	1 337
Siirrot erien välillä	2 010	60	-3 899	-92	-1 921
Hankintameno 31.12.	2 059	103 126	242		105 427
Kertyneet poistot 1.1.	-35	-54 338	-1 894		-56 267
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1 664		1 822		158
Tilikauden poistot	-8	-11 178	-25		-11 211
Kertyneet poistot 31.12.	-1 707	-65 516	-97		-67 320
Kirjanpitoarvo yhteensä	352	37 610	145		38 107

9. Aineelliset hyödykkeet

1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 963	30 295	34 169	1 796	1 155	70 378
Lisäykset	2	660	1 342		3 934	5 938
Vähennykset			-2 704			-2 704
Siirrot erien välillä		8 052	365	-1 667	-4 535	2 215
Hankintameno 31.12.	2 965	39 007	33 172	129	554	75 827
Kertyneet poistot 1.1.		-7 153	-29 510	-1 747		-38 410
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-1 848	2 544	1 662		2 358
Tilikauden poistot		-2 291	-1 452			-3 743
Kertyneet poistot 31.12.		-11 292	-28 418	-85		-39 795
Arvonkorotukset 1.1. ja 31.12.	1 202	2 056				3 258
Kirjanpitoarvo yhteensä	4 167	29 771	4 754	44	554	39 290

10. Sijoitukset

1 000 €	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet omistusyhteisyrityksissä	Osuudet yhteisyrityksissä	Pääomalainasaamiset	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 572	158	3 004	2 000	3 073	18 807
Lisäykset	9 782					9 782
Vähennykset					-73	-73
Siirrot erien välillä					-281	-281
Hankintameno 31.12.	20 354	158	3 004	2 000	2 719	28 235

11. Konserniyritykset

	Yhtiön osuus osakkeista ja äänivallasta %
EM-business Oy, Helsinki	100,0
Kanta-Hämeen Ympäristöyhtiö Oy, Helsinki	100,0
Kiinteistö Oy Meritonttu, Helsinki	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 33, Helsinki	100,0
L&T Advance Oy, Helsinki	100,0
L&T Deili Oy, Helsinki	100,0
L&T Development Oy, Helsinki	100,0
L&T Hankinta Ky, Helsinki	100,0
L&T Improvement Oy, Helsinki	100,0
L&T Kalusto Oy, Helsinki	100,0
L&T Palvelu Oy, Helsinki	100,0
L&T Relations Oy, Helsinki	99,0
L&T Servis Oy, Helsinki	100,0
L&T Toimi Oy, Helsinki	100,0
L&T Ympäristöhuolto Oy, Helsinki	100,0
Säkkiväline Ympäristöpalvelut Oy, vapaaehtoisessa selvitystilassa, Helsinki	100,0
Yhteisyritykset	
Blue Service Partners Oy, Helsinki	50,0
Salvor Oy, Helsinki	50,0
Osakkuusyritykset	
Suomen Keräystuote Oy, Tampere	25,6
Rodnik Ltd, Pietari, Venäjä	35,0

12. Saamiset

1 000 €	2005	2004
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	85 129	75 670
Myyntisaamiset	604	158
Yhteensä	85 733	75 828
Saamiset yhteisyrityksiltä		
Pääomalainasaamiset	2 000	2 000
Myyntisaamiset	34	
Yhteensä	2 034	2 000
Siirtosaamiset		
Korot	1	20
Kela, työterveyshuollon korvaukset	988	582
Lakisääteiset henkilövakuutukset	1 314	893
Vakuutukset		91
Välittömät verot	1 942	730
Muut	508	626
Yhteensä	4 753	2 942

13. Oma pääoma

1 000 €	2005	2004
Osakepääoma 1.1.	19 068	7 913
Merkintä 2002-optioilla	121	35
Rahastoanti		7 949
Uusmerkintä		3 171
Osakepääoma 31.12.	19 189	19 068
Ylikurssirahasto 1.1.	44 932	7 518
Merkintä 2002-optioilla	1 674	1 319
Rahastoanti		-7 949
Uusmerkintä		44 044
Ylikurssirahasto 31.12.	46 606	44 932
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	34 625	55 666
Osingonjako	-9 535	-34 889
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	25 090	20 777
Tilikauden voitto	9 775	13 848
Oma pääoma 31.12.	100 660	98 625
Voitonjakokelpoiset varat		
Edellisten tilikausien voitto	25 090	20 777
Tilikauden voitto	9 775	13 848
Voitonjakokelpoisia varoja	34 865	34 625

14. Pakolliset varaukset

1 000 €	2005	2004
Ympäristövaraukset	655	100

Pakolliset varaukset ovat varauksia maa-alueen puhdistamisesta ja Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannuksista.

15. Vieras pääoma

1 000 €	2006*)	2007	2008	2009
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset lähivuosina				
Lainat rahoituslaitoksilta	8 250	15 500	27 500	15 000

*) Taseessa lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa

Yhtiöllä ei ole velkoja, jotka erääntyvät neljän vuoden tai sitä pitemmän ajan kulluttua

	2005	2004
Korottomat velat		
Pitkäaikaiset	352	1
Lyhytaikaiset	48 615	44 102
Yhteensä	48 967	44 103
Velat saman konsernin yrityksille		
Lyhytaikaiset korolliset	4 685	6 841
Lyhytaikaiset korottomat	3 378	3 381
Yhteensä	8 063	10 222
Velat yhteisyrityksille		
Lyhytaikaiset korottomat	105	
Velat osakkuusyrityksille		
Lyhytaikaiset korottomat	4	
Siirtovelat		
Korot	413	697
Jätteenkäsittelymaksut	1 482	2 351
Muut jaksotetut kulut	22 593	18 886
Yhteensä	24 488	21 934

16. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

1 000 €	2005	2004
Omasta puolesta		
Kiinteistökiinnitykset		700
Konserniyritysten puolesta		
Takaukset	1 119	
Muut annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitykset	105	84
Muut vakuudet	99	115
Muut omat vastuut		
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät vuokrat	312	252
Myöhemminä vuosina erääntyvät vuokrat	591	483
Ympäristöluopien edellyttämät pankkitalletukset	1 475	1 134

Lisäksi yhtiö on antanut yhteisyritys Salvor Oy:n puolesta sitoumuksen, joka liittyy Salvor Oy:n pilaantuneiden maiden välivarastointi- ja käsittelypaikkana käyttämän hallin vuokrasopimukseen. Yhtiö vastaa 50 % mahdollisesti syntyvistä ympäristövahingoista, mikäli Salvor Oy ei itse pysty niitä korvaamaan tai vuokranantaja ei saa niistä korvausta esimerkiksi vakuutuksen kautta.

17. Johdannaisopimukset

1 000 €	2005	2004
Koronvaihtosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	50 000	75 333
Käypä arvo	237	-584

Johdannaisopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa ja ne on arvostettu tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma

Lassila & Tikanoja Oyj:n rekisteröity osakepääoma on 19 188 887 euroa. Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Osakkeita on 38 377 774 kappaletta. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,50 euroa. Osake noteerataan Helsingin Pörssin päälistalla toimialaluokassa Teollisuustuotteet ja -palvelut, Ympäristö- ja tilapalvelut, kaupankäyntitunnusella LAT1V. ISIN-koodi on FI0009010854 ja pörssierä 100 kpl.

Yhtiön vähimmäispääoma on 10 000 000 euroa ja enimmäispääoma 50 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

Yhtiöllä on vähintään 20 000 000 ja enintään 100 000 000 osaketta, joissa rajoissa lukumäärää voidaan lisätä tai vähentää yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

7.2.2006 hallitus hyväksyi 9 700 uuden osakkeen merkinnän 2002B-optio-oikeuksilla. Näiden merkintöjen seurauksena yhtiön rekisteröity osakepääoma nousee 4 850 eurolla 19 193 737 euroon ja yhtiön osakkeiden lukumäärä nousee 38 387 474 osakkeeseen osakepääoman korotuksen tultua merkityksi kaupparekisteriin.

Osakepääoman ja osakemäärän muutokset vuonna 2005 on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 23.

Osakkeen vaihto

Yhtiön osakkeen vaihto vuoden 2005 aikana Helsingin Pörssissä oli 15 263 446 kappaletta, mikä on 40,0 % (49,8 %) osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Vaihdon arvo oli 224,1 miljoonaa euroa. Korkein hinta oli 16,67 euroa ja alin 13,10 euroa. Viimeisen päivän päätöskurssi oli 14,90 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.2005 oli 571,8 miljoonaa euroa (500,7 milj. €).

Liputusilmoitukset

10.3.2005 yhtiö sai Keskinäiseltä työeläkevakuutusyhtiö Varmalta ilmoituksen, jonka mukaan sen osuus Lassila & Tikanoja Oyj:n äänimäärästä ja osakepääomasta oli noussut 5,08 prosenttiin.

Optio-ohjelmat on selostettu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 24.

Johdon osakkeenomistus

Hallituksen jäsenten osakkeenomistus

	Osakkeet 31.1.2006	% osakkeista ja äänimäärästä	Osakkeet 31.1.2005
Heikki Hakala	12 882	0,03	12 132
Lasse Kurkilahti	3 600	0,01	3 000
Juhani Lassila	16 578	0,04	9 360
Evald ja Hilda Nissin Säätiö	2 413 584	6,29	2 413 584
Juhani Majjala	1 524 694	3,97	1 523 544
Soili Suonoja	2 339	0,01	1 600
Yhteensä	3 973 677	10,35	3 963 220

Johtajiston omistamat osakkeet ja optio-oikeudet

	Osakkeet		2002B-optiot		2002C- optiot	2005A- optiot
	31.1.2006	31.1.2005	31.1.2006	31.1.2005	31.1.2006	31.1.2006
Anna-Maija Apajalahti	1 920	1 920	12 000	20 000	22 000	13 000
Martin Forss	720	720	9 700	15 000	18 000	12 000
Kari Korpelainen	240	240	0	15 000	16 000	10 000
Jorma Mikkonen	720	720	0	15 000	16 000	10 000
Arto Nivalainen	4 800	4 800	20 000	20 000	22 000	13 000
Jari Sarjo	13 000	9 600	10 000	40 000	42 000	26 000
Sirkka Tuomola	38 400	38 400	15 000	15 000	16 000	10 000

Osingonjakopoliitiikka

Lassila & Tikanoja Oyj:n osingon määrä on sidottu tilikauden tulokseen. Se osa tuloksesta, jota ei katsota tarvittavan yhtiön terveen kehityksen varmistamiseen, jaetaan osakkaille.

Lunastusvelvollisuuslauseke

Yhtiöjärjestyksen 15 §:n mukaan osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista joko yksin tai lausekkeessa määritetyn mukaan yhdessä toisten osakkeenomistajien kanssa saavuttaa tai ylittää 33 1/3 tai 50 prosenttia, on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta näiden osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit.

Hallituksen valtuudet

Yhtiön hallituksella ei ole valtuuksia osakeantoihin eikä vaihtovelkakirjan tai optiolainan liikkeelle laskemiseen. Hallituksella ei myöskään ole valtuuksia omien osakkeiden hankkimiseen eikä luovuttamiseen.

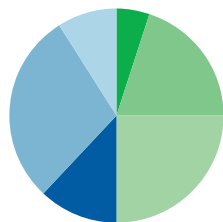
Osakkeenomistuksen jakautuminen suuruusluokittain

Osakkeita kpl	Omistajien		Osakemäärä kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
	lukumäärä	%-osuus		
1-1 000	3 577	72,4	1 368 516	3,6
1 001-5 000	927	18,8	2 013 482	5,2
5 001-10 000	188	3,8	1 387 692	3,6
10 001-100 000	205	4,2	6 198 913	16,2
yli 100 000	38	0,8	24 177 864	63,0
	4 935	100	35 146 467	91,6
Hallintarekisteröidyt osakkeet			3 190 763	8,3
Yhteistilillä			40 544	0,1
Yhteensä			38 377 774	100

Osakkeenomistuksen jakautuminen sektoreittain

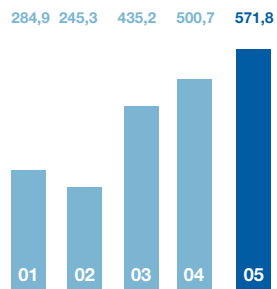
	Omistajien		Osakemäärä kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
	lukumäärä	%-osuus		
Yritykset				
Julkiset yritykset	9	0,2	7 040	0
Yksityiset yritykset	395	8,0	2 029 230	5,3
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	62	1,3	7 534 374	19,6
Julkisyhteisöt	44	0,9	9 528 339	24,8
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	172	3,5	4 699 635	12,3
Kotitaloudet	4 221	85,5	11 139 949	29,0
Ulkomaiset osakkeenomistajat	32	0,6	207 900	0,6
	4 935	100	35 146 467	91,6
Hallintarekisteröidyt osakkeet			3 190 763	8,3
Yhteistilillä			40 544	0,1
Yhteensä			38 377 774	100

Osakkeenomistuksen jakautuminen % osakkeista ja äänistä

- Yritykset
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset
- Julkisyhteisöt
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt
- Kotitaloudet
- Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt

Osakekannan markkina-arvo 31.12, milj. €

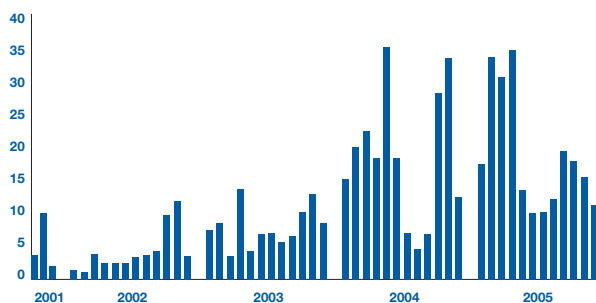
Suurimmat osakkeenomistajat

Osakas	Osakemäärä kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
1. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	2 881 660	7,5
2. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 556 250	6,7
3. Evald ja Hilda Nissin Säätiö	2 413 584	6,3
4. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	2 171 238	5,7
5. Tapiola-ryhmä	2 018 856	5,3
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	907 476	2,4
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	545 260	1,4
Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola	228 360	0,6
Sijoitusrahasto Tapiola Instituutio	186 300	0,5
Sijoitusrahasto Tapiola Hyvinvointi	89 460	0,2
Sijoitusrahasto Tapiola Tulevaisuus	62 000	0,2
6. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 974 240	5,1
7. Juhani Majjala	1 524 694	4,0
8. Heikki Bergholm	829 400	2,2
9. Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot	800 600	2,1
10. Mikko Majjala	682 500	1,8
11. Kristiina Turjanmaa	595 642	1,6
12. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	542 940	1,4
13. Valtion Eläkerahasto	486 700	1,3
14. Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	425 180	1,1
15. Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	410 000	1,1
16. Liikesivistysrahaston kannatusyhdistys ry	300 000	0,8
17. Oy Chemec Ab	249 648	0,7
18. Eeva Majjala	241 500	0,6
19. Sijoitusrahasto Aktia Secura	224 300	0,6
20. Sijoitusrahasto Evli-Select	214 428	0,6
Yhteensä	21 543 360	56,1

Kaikki yhtiön osakkaita koskevat tiedot perustuvat arvo-osuusrekisteriin 31.1.2006.

Lassila & Tikanojan osakkeiden osakeantioikaistu vaihto

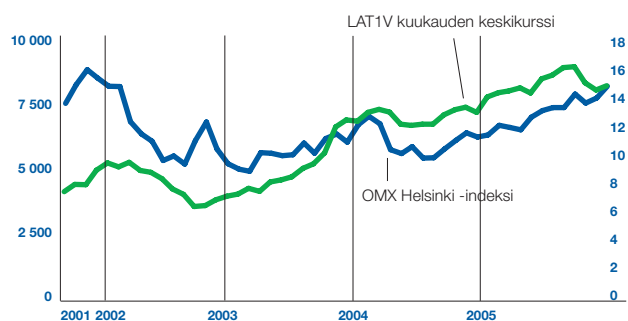
milj. €

Lassila & Tikanojan osakekurssin osakeantioikaistu kehitys

OMX Helsinki -indeksi

€

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2005	IFRS		FAS		Pro forma 2001
		2004**	2004	2003	2002	
Osakekohtainen tulos, € (EPS)	0,70	0,79	1,01	0,63	0,46	0,43
Laimennettu osakekohtainen tulos, € (EPS),	0,70	0,78	1,01			
Oma pääoma/osake, €	3,98	3,49	3,49	2,78	2,49	2,31
Osinko/osake, €	0,40*	0,25	0,25	1,01	0,34	0,28
Osinko/tulos, %	57,0*	31,7	24,7	159,6	74,7	64,1
Efektiivinen osinkotuotto, %	2,7*	1,9	1,9	8,0	4,8	3,3
Hinta/voitto-suhde (P/E)	21,2	16,6	13,0	19,9	15,4	19,2
Liiketoiminnan rahavirta/osake, €	1,28	1,40	1,40	1,40	1,22	1,18
Osakeantioikaistu tilikauden alin kaupantekokurssi, €	13,10	11,48	11,48	6,89	5,97	5,51
ylin kaupantekokurssi, €	16,67	14,09	14,09	13,54	10,21	8,49
keskikurssi, €	14,68	12,72	12,72	8,83	7,30	7,84
viimeinen kaupantekokurssi, €	14,90	13,13	13,13	12,62	7,12	8,26
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. €	571,8	500,7	500,7	435,2	245,3	284,9
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin vuoden aikana	38 193 024	34 650 239	34 650 239	34 477 003	34 477 003	34 477 003
vuoden lopussa	38 377 774	38 136 234	38 136 234	34 477 003	34 477 003	34 477 003
keskimäärin vuoden aikana, laimennettu	38 420 755	34 870 587	34 870 587			
Vaihdettujen osakkeiden antioikaistu lukumäärä, kpl	15 263 446	17 264 627	17 264 627	10 365 220	6 295 050	1 872 566***
% keskimääräisestä osakemäärästä	40,0	49,8	49,8	30,1	18,3	5,4***
Osakkeiden vaihto, 1 000 €	224 128	219 558	219 558	91 556	45 943	14 681***

* hallituksen ehdotus

** tulos ilman eläkevastuun tuloutusta

*** 3 kuukautta 1.10. – 31.12.2001

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Osakekohtainen tulos =	$\frac{\text{emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin}}$
Oma pääoma/osake =	$\frac{\text{emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Liiketoiminnan rahavirta/osake =	$\frac{\text{liiketoiminnan nettorahavirta rahoituslaskelmasta}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin}}$
Osinko/osake =	$\frac{\text{tilikauden osinko/osake}}{\text{tilikauden jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukerroin}}$
Osinko/tulos, % =	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto, % =	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E) =	$\frac{\text{tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo =	osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa x tilikauden viimeinen kaupantekokurssi
Osakeantioikaisukerroin =	2,178462

Vuoden 2001 pro forma -lukujen laatimisperiaatteet on esitetty sivulla 58.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	IFRS			FAS		Pro forma 2001
	2005	2004*	2004	2003	2002	
Liikevaihto, milj. €	377,4	337,2	337,2	306,3	267,2	245,8
Liikevoitto, milj. €	39,3	40,8	51,3	35,7	26,8	26,3
% liikevaihdosta	10,4	12,1	15,2	11,7	10,0	10,7
Voitto ennen veroja, milj. €	37,5	37,9	48,4	31,8	23,2	21,5
% liikevaihdosta	9,9	11,2	14,4	10,4	8,7	8,7
Tilikauden voitto, milj. €	27,2	27,7	35,5	22,1	16,0	14,8
% liikevaihdosta	7,1	8,1	10,5	7,2	6,0	6,0
Tilikauden voitto emoyhtiön omistajille, milj. €	26,8	27,3	35,1	21,8	15,9	14,8
% liikevaihdosta	7,1	8,1	10,4	7,1	5,9	6,0
EVA, milj. €	18,3	22,7		19,6	11,3	10,6
Liiketoiminnan rahavirta, milj. €	48,9	48,4	48,4	48,2	42,0	40,7
Taseen loppusumma, milj. €	314,8	283,0	283,0	238,7	212,1	209,1
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	18,8	25,2	32,3	24,0	19,2	19,5
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	17,9	22,5	27,1	20,5	16,5	15,9
Omavaraisuusaste, %	49,5	48,1	48,1	40,6	41,0	38,1
Gearing, %	49,3	45,6	45,6	80,1	84,4	91,9
Korolliset nettovelat, milj. €	76,5	61,4	61,4	77,6	73,3	73,1
Bruttoinvestoinnit, milj. €	60,9	48,1	48,1	43,8	33,6	14,8
% liikevaihdosta	16,1	14,3	14,3	14,3	12,6	6,0
Poistot	24,8	21,4	21,4	25,6	22,2	22,0
Henkilöstö keskimäärin	5 918	5 409	5 409	4 595	3 763	3 676

* tulos ilman eläkevastuun tuloutusta

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Oman pääoman tuotto, % (ROE) =	$\frac{\text{tilikauden voitto}}{\text{oma pääöma (keskiarvo)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI) =	$\frac{(\text{voitto ennen veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut})}{(\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskiarvo)})} \times 100$
Omavaraisuusaste, % =	$\frac{\text{oma pääöma}}{(\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})} \times 100$
Korolliset nettovelat =	korollinen vieras pääöma – likvidit varat
Gearing, % =	$\frac{\text{korolliset nettovelat}}{\text{oma pääöma}} \times 100$
EVA	$\text{liikevoitto} - \text{sijoitetulle pääömälle (vuosineljännesten keskiarvo) laskettu}$ $\text{kustannus ennen veroja}$ WACC 2003-2005: 9 % WACC 2001-2002: 9,5 %

Voitonjakoehdotus

Voitonjakokelpoiset varat konsernitaseen 31.12.2005 mukaan	76 530 852,00 euroa
Emoyhtiön voitto 1.1. – 31.12.2005	9 775 163,34 euroa
Emoyhtiön edellisten tilikausien voitto	25 089 601,93 euroa
<hr/>	
Emoyhtiön taseen mukaiset voitonjakokelpoiset varat yhteensä 31.12.2005	34 864 765,27 euroa
Hallitus ehdottaa, että osinkoa jaetaan 0,40 euroa 38 387 474 osakkeelle	15 354 989,60 euroa
Jätetään tilille edellisten tilikausien voitto	19 509 775,67 euroa
<hr/>	
Yhteensä	34 864 765,27 euroa

Hallituksen päätöksen mukaan osingonmaksun täsmäytyspäivä on 28.3.2006. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä 4.4.2006.

Helsingissä 7. päivänä helmikuuta 2006

Juhani Majjala

Heikki Hakala

Juhani Lassila

Lasse Kurkilahti

Soili Suonoja

Jari Sarjo
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Lassila & Tikanoja Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2005. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun konsernitilinpäätöksen sekä emoyhtiön Suomessa voimassa olevien määräysten mukaisesti laaditun tilinpäätöksen, joka sisältää emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon konsernitilinpäätöksestä sekä emoyhtiön tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen IFRS-standardien ja samalla kirjanpitolain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Konsernitilinpäätös voidaan vahvistaa.

Emoyhtiön tilinpäätös ja hallinto

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 16. päivänä helmikuuta 2006

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Heikki Lassila
KHT

Hallinnointi

Lassila & Tikanoja Oyj noudattaa 1.7.2004 voimaan tullutta Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työntekijöiden Keskusliiton suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (Corporate Governance –suositus).

Liiketoiminnan organisointi

Liiketoiminta on jaettu kolmeen palvelutoimialaan: Ympäristöpalvelut, Kiinteistöpalvelut ja Teollisuuspalvelut. Toimialoja johtavat toimialajohtajat, jotka raportoivat toimitusjohtajalle. Lisäksi yhtiö harjoittaa ympäristöhuoltoalan tuotekauppaa.

Kenttätoiminta on organisoitu siten, että Ympäristö- ja Teollisuuspalveluiden tulosyksiköt raportoivat tuotelinjajohtajille ja Kiinteistöpalveluilla on Suomessa kolmeen alueeseen jaettu alueorganisaatio. Hallinto, markkinointi, tuotekehitys sekä yhteisten prosessien johto on keskitetty.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Lassila & Tikanoja Oyj:n ylin päättävä elin. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain mukaan kuuluvista tehtävistä, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen ja tilintarkastajan valinnasta ja heille maksettavista palkkioista. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan tarvittaessa koolle käsittelemään tiettyä yhtiökokoukselle tehtyä ehdotusta. Yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus.

Lassila & Tikanoja Oyj:n kullakin osakkeella on yksi ääni. Äänioikeutta on yhtiöjärjestyksellä rajoitettu niin, ettei kukaan osakkeenomistaja ole yhtiökokouksessa oikeutettu äänestämään enemmällä kuin yhdellä viidesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Etukäteistiedottaminen

Osakkeenomistajat kutsutaan yhtiökokoukseen yhdessä yhtiön kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä julkaistavalla yhtiökokouksenkutsulla. Hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle sekä kokouksen kutsu julkistetaan myös pörssitiedotteena. Hallitukseen ehdolla olevat henkilöt ja ehdotus yhtiön tilintarkastajaksi julkistetaan yhtiökokouksen yhteydessä tai erillisenä pörssitiedotteena ennen yhtiökokousta.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa

Hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hallituksen jäseneksi ehdolla olevat henkilöt ovat läsnä yhtiökokouksessa, ellei poissaololle ole pätevää syytä.

Hallitus

Kokoonpano ja toimikausi

Yhtiöjärjestyksen mukaan Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitukseen ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 70 vuotta. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsenet ovat: puheenjohtaja Juhani Majjala, varapuheenjohtaja Heikki Hakala, Lasse Kurkilahti, Juhani Lassila ja Soili Suonoja. Hallituksen jäsenten henkilö- ja omistustiedot kerrotaan yhtiön Internet-sivuilla ja vuosikertomuksen sivulla 72. Tiedot omistuksissa vuoden aikana tapahtuneista muutoksista ovat sivulla 63.

Toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen, mutta on läsnä hallituksen kokouksissa.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus päättää asioista, joilla yhtiön toiminnan laajuus huomioon ottaen on huomattava merkitys yhtiön toiminnalle.

Hallituksella on vuonna 2004 hyväksytty työjärjestys, jota noudatetaan yhtiöjärjestyksen, Suomen lainsäädännön ja muiden säännösten ohella.

Työjärjestyksen mukaan hallituksen tehtäviä ovat:

- päättää yhtiön strategiasta ja vahvistaa toimialastrategiat
- päättää konsernirakenteesta ja -organisaatiosta
- varmistaa johtamisjärjestelmän toiminta
- käsitellä ja hyväksyä osavuosisiksaus, konsernitilinpäätös ja toimintakertomus
- vahvistaa konsernin toimintasuunnitelma, budjetti ja investointisuunnitelma
- päättää strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista, yritysostoista, -myynneistä tai -järjestelyistä sekä vastuusitoumuksista ja rahoitusjärjestelyistä
- vahvistaa riskienhallinta- ja raportointimenettely sekä vakuutus- ja rahoituspolitiikka
- nimittää ja erottaa toimitusjohtaja sekä valvoa ja arvioida hänen toimintaansa
- hyväksyä toimitusjohtajan välittömien alaisten nimitykset
- päättää toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan välittömien alaisten palkkioista, palkkioista ja muista eduista sekä palvelusuhteiden ehdoista
- päättää johdon palkitsemis- ja kannustinjärjestelmästä
- laatia osinkopolitiikka ja vastata osakasarvon kehittymisestä
- vahvistaa yhtiön tavoitteet

Kokouskäytäntö

Hallitus kokoontuu noin 12 kertaa vuodessa. Tarvittaessa hallitus pitää puhelinkokouksia. Hallituksen kokousten koollekutsumisesta ja kokoustyöskentelystä vastaa hallituksen puheenjohtaja. Kokouksen esittelijänä toimii toimitusjohtaja. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että hallitus saa käyttöönsä riittävät tiedot yhtiön toiminnan ja taloudellisen tilanteen arvioimista varten. Toimitusjohtaja valvoo hallituksen päätösten täytäntöönpanoa ja raportoi hallitukselle niiden täytäntöönpanosta.

Hallituksella oli 14 kokousta vuonna 2005. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 97.

Hallituksen toiminnan arviointi

Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan tekemällä vuosittain itsearviointin.

Riippumattomuusarviointi

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden Corporate Governance -suositusten kohdan 18 mukaisesti. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävästä osakkeenomistajasta.

Valiokunnat

Hallitus ei ole perustanut valiokuntia. Koko hallitus käsittelee kaikille kuuluvat asiat.

Toimitusjohtaja

Lassila & Tikanoja Oyj:n toimitusjohtajan valitsee yhtiön hallitus. Toimitusjohtaja hoitaa juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hän vastaa myös strategiaprosessista. Toimitusjohtaja on Jari Sarjo.

Muu johto

Toimitusjohtajaa avustaa yhtiön johtamisessa johtajisto. Johtajiston jäsenet on esitelty sivulla 73. Tiedot johtajiston Lassila & Tikanojan osakkeen- ja optionomistuksista ja niissä vuoden aikana tapahtuneista muutoksista ovat sivulla 63.

Johtoryhmä kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa käsittelemään L&T:n tulosta, strategiaa, merkittäviä kehityshankkeita ja seuraavan vuoden tavoitteita. Johtoryhmässä toimii yrityksen johdon lisäksi neljä henkilöstön edustajaa.

Palkitseminen Hallitus

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous etukäteen vuodeksi kerrallaan. Vuonna 2005 hallituksen puheenjohtajalle maksettiin 40 000 euroa vuodessa, varapuheenjohtajalle 26 500 euroa vuodessa ja jäsenille 22 000 euroa vuodessa. Palkkiot maksettiin siten, että hallituksen jäsenet hankkivat palkkion netto-osuudella (40 % palkkiosta) yhtiön osakkeita Helsingin Pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävä oli päätoiminen (osa-aikainen) varsinaiseen yhtiökokoukseen 4.4.2005 saakka. Hallituksen puheenjohtajan palkka ja palkkiot yhteensä luontoisetuineen olivat 80 015 euroa vuonna 2005.

Hallituksen jäsenet eivät kuulu yhtiön optio-ohjelman piiriin eikä heillä ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa.

Toimitusjohtaja ja muu johto

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan välittömien alaisten palkasta, palkkioista ja muista eduista päättää hallitus. Toimitusjohtaja ja johtajisto kuuluvat yhtiön avainhenkilöille suunnatun optio-ohjelman piiriin. Lisäksi käytössä on EVA-pohjainen tulospalkkiojärjestelmä, jonka perusteet hallitus hyväksyy vuosittain etukäteen. Toimitusjohtajalle ja johtajistolle ei makseta erillisiä palkkioita tytäryhtiöiden hallitusten jäsenyyksistä.

Vuonna 2005 toimitusjohtajan palkka oli yhteensä 526 162 euroa, joka sisältää palkan luontoisetuineen (201 225 €), EVA-pohjaisen tulospalkkion (14 880 €) sekä optio-oikeuksien käyttämisestä syntyneen optioedun (310 057 €).

Toimitusjohtajan kanssa on tehty kirjallinen toimitusjohtajasopimus. Sopimuksen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa 12 kuukautta, toimitusjohtajan irtisanoutuessa kuusi kuukautta.

Toimitusjohtajalla on oikeus siirtyä eläkkeelle 60-vuotiaana. Eläkkeen määrä on sovittu etukäteen, ja siihen tehdään vuosittain indeksikorotus. Määrä on alle täysimääräisen TEL-eläkkeen. Eläke käsitellään tilinpäätöksessä etuus pohjaisena eläkevastuuna.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Yhtiön taloudellista kehitystä seurataan kuukausittain koko konsernin kattavan operatiivisen raportointijärjestelmän avulla. Järjestelmä kattaa toteutumatiotojen lisäksi budjetit, ennusteet ja investointien seurannan.

Yhtiöllä on hallituksen vahvistamat vakuutus-, rahoitus- ja riskienhallintapolitiikat.

Yhtiöllä ei ole omaa erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota, mikä otetaan huomioon tilintarkastuksen laajuutta ja sisältöä määriteltäessä.

Sisäpiirihallinto

Lassila & Tikanoja -konsernissa noudatetaan hallituksen päätöksellä Helsingin Pörssin sisäpiiriohjetta. Pörssin päivitetty sisäpiiriohje astui voimaan 1.1.2006. Lassila & Tikanojan sisäpiiriohje on muutettu vastaamaan Pörssin uutta ohjetta, ja se on eräiltä osiltaan ankarampi.

Sisäpiirirekisteritietoja ylläpidetään Suomen Arvopaperikeskus Oy:n SIRE-järjestelmässä. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, päävastuullinen tilintarkastaja ja johtajisto. Yrityskohtaiseen pysyvään sisäpiiriin kuuluvat tehtävänsä perusteella johtoryhmä, yhtiölakimiehet, johdon sihteerit sekä konsernin tuloksen laskemiseen ja pörssitiedotteiden laatimiseen osallistuvat henkilöt. Laajoista tai muuten merkittävistä hankkeista pidetään hankekohtaisia sisäpiirirekistereitä. Sisäpiirivastavana toimii talousjohtaja.

Sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla kauden päättymisen ja kyseistä kautta koskevan osavuositarkastuksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamisen välisenä aikana. Sisäpiiriläisten on pyydettävä sisäpiirivastaavalta arvio suunnitteleman osakekaupan lain- ja ohjeenmukaisuudesta.

Lassila & Tikanoja Oyj:n ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten osakkeen- ja optionomistukset ovat nähtävillä yhtiön Internet-sivuilla.

Tilintarkastus

Lassila & Tikanojan lakisäätteisestä tilintarkastuksesta vastaa yhtiökokouksen valitsema tilintarkastaja PricewaterhouseCoopers Oy. Päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Heikki Lassila.

Tilintarkastuksen laajuutta ja sisältöä määriteltäessä otetaan huomioon, että yhtiöllä ei ole omaa erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota.

Tilintarkastaja sopii hallituksen kanssa vuosittain tilintarkastussuunnitelmasta ja käy hallituksen kanssa läpi tilintarkastushavainnot. Päävastuullinen tilintarkastaja ja tarkastusvastuullinen tilintarkastaja ovat vähintään kerran vuodessa läsnä hallituksen kokouksessa.

Vuonna 2005 PricewaterhouseCoopers -ketjun palkkiot lakisäätteisestä tilintarkastuksesta olivat 119 341 euroa. Tilintarkastukseen liittymättömistä vero-, IFRS- ja due diligence -palveluista tilintarkastusyhteisölle ja sen kanssa samaan ketjuun kuuluville yhtiöille maksettiin 211 003 euroa.

Hallintoelimet

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus

Juhani Majjala, s. 1939

ekonomi, oikeustieteen kandidaatti

Hallituksen puheenjohtaja, päätoiminen puheenjohtaja 2001-2005. Majjala oli entisen Lassila & Tikanojan Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1983 ja hallituksen puheenjohtaja vuosina 1998-2001. Hän toimi entisen Lassila & Tikanojan Oyj:n toimitusjohtajana vuosina 1983-1998 sekä Lassila & Tikanoja -yhtymässä Säkkipäälä-konsernin toimitusjohtajana vuosina 1993-1996, Tiklaksen toimitusjohtajana 1980-1983 ja Lassila & Tikanoja -yhtymän talousjohtajana 1977-1980. Majjala oli Palomex Oy:n varatoimitusjohtaja 1975-1977. Majjala omistaa 1 524 694 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Heikki Hakala, s. 1941

kauppatieteiden maisteri, tekniikan tohtori h.c., vuorineuvos

Hakala on toiminut yhtiön hallituksen varapuheenjohtajana vuodesta 2001 lähtien. Hakala oli entisen Lassila & Tikanojan Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1988 ja varapuheenjohtaja 1998-2001. Hän toimi Metso Oyj:n toimitusjohtajana 1999-2000, Rauma Oyj:n toimitusjohtajana 1996-1999 sekä Rauma-Repola Oy:n ja Repola Oy:n varatoimitusjohtajana 1986-1996. Hän on Altia Oyj:n hallituksen jäsen. Hakala omistaa 12 882 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Lasse Kurkilahti, s.1948

ekonomi, Kemira Oyj:n pääjohtaja

Kurkilahti on toiminut yhtiön hallituksessa vuodesta 2001 lähtien. Hän toimi Elcoteq Network Oyj:n toimitusjohtajana vuosina 2001-2004, Raisio-Yhtymä Oyj:n toimitusjohtajana vuosina 2000-2001 ja Nokian Renkaat Oyj:n toimitusjohtajana vuosina 1988-2000. Kurkilahti on Elisa Oyj:n ja Fortum Oyj:n hallituksen jäsen. Kurkilahti omistaa 3 600 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Juhani Lassila, s. 1962

kauppatieteiden maisteri, Agros Oy:n toimitusjohtaja

Lassila on toiminut yhtiön hallituksessa vuodesta 2001 lähtien. Hän kuului entisen Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitukseen vuosina 1998-2001. Lassila on toiminut Instrumentarium Oyj:n rahoitusjohtajana vuosina 1998-2004. Hän on Evald ja Hilda Nissin Säätiön hallituksen puheenjohtaja ja Suominen Yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen. Lassila omistaa 16 578 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta. Hänellä on määräysvalta Evald ja Hilda Nissin Säätiössä, joka omistaa 2 413 584 osaketta.

Soili Suonoja, s. 1944

kotitalousopettaja, MBA, kauppaneuvos

Suonoja on toiminut yhtiön hallituksessa vuodesta 2001 lähtien. Suonoja oli Amica Yhtiöiden toimitusjohtaja vuosina 1989-2000. Hän on Alko Oy:n, Lännen Tehtaat Oyj:n, Outokumpu Oyj:n, Suomen Posti Oyj:n ja Tieliikelaitoksen hallitusten jäsen sekä Hallitusammattilaiset ry:n varapuheenjohtaja. Suonoja omistaa 2 339 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Toimitusjohtaja

Jari Sarjo, s. 1957

oikeustieteen kandidaatti

Sarjo on toiminut Lassila & Tikanoja -konsernin toimitusjohtajana vuodesta 2001. Sarjo oli Säkkipäälä-konsernin toimitusjohtaja vuosina 1997-2001. Hän toimi Säkkipäälä Oyj:n toimialajohtajana 1994-1997, hallintojohtajana 1987-1994 ja hallintopäällikkönä 1984-1987. Sarjo omistaa 13 000 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta sekä 10 000 2002B-optiota, 42 000 2002C-optiota ja 26 000 2005A-optiota.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan omistuksissa tapahtuneet muutokset vuonna 2005 on kerrottu sivulla 63.

Tilintarkastaja

PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö

Päävastuullinen tilintarkastaja Heikki Lassila, KHT

Lassila & Tikanojan johto

Jari Sarjo

Arto Nivalainen

Anna-Maija Apajalahti

Jorma Mikkonen

Martin Forss

Kari Korpelainen

Sirkka Tuomola

Jari Sarjo, s. 1957
oikeustieteen kandidaatti
toimitusjohtaja

Sarjo on toiminut Lassila & Tikanoja -konsernin toimitusjohtajana vuodesta 2001 lukien. Sarjo oli Säkkipäälä-konsernin toimitusjohtaja vuosina 1997-2001. Hän toimi Säkkipäälä Oy:n toimialajohtajana 1994-1997, hallintojohtajana 1987-1994 ja hallintopäällikkönä 1984-1987.

Arto Nivalainen, s. 1950
filosofian maisteri
toimialajohtaja, Ympäristöpalvelut
Nivalainen on toiminut Ympäristöpalveluiden toimialajohtajana vuodesta 2000 lukien. Hän toimi Säkkipäälä-konserniin vuonna 2000 ostetun WM Ympäristöpalvelut Oy:n tuotantojohtajana 1996-2000, aluejohtajana 1995-1996 ja myyntijohtajana 1993-1995. Sitä ennen hän toimi tietohallintotehtävissä ja myynti- ja piirijohtajana Oy Huber Ab -konsernissa vuosina 1982-1993.

Anna-Maija Apajalahti, s. 1948
valtiotieteen maisteri
toimialajohtaja, Kiinteistöpalvelut
Apajalahti on toiminut Kiinteistöpalveluiden toimialajohtajana vuodesta 2000 lukien. Hän oli Säkkipäälä Oy:n siivouspalveluista ja konsernimarkkinoinnista

vastaavana johtajana 1997-2000, siivouspalveluiden toimialajohtajana 1983-1997 vastaten myös konsernimarkkinoinnista sekä tiedotus- ja markkinointitehtävissä 1971-1983.

Jorma Mikkonen, s. 1963
varatuomari
toimialajohtaja, Teollisuuspalvelut
Mikkonen on toiminut Teollisuuspalveluiden toimialajohtajana vuodesta 2000 lukien. Hän oli Säkkipäälä Oy:n palveluksessa hallintojohtajana 1999-2000 ja lakimiehenä 1992-1999. Hän toimi Helsingin Suomalaisen Säästöpankin lakimiehenä 1991-1992.

Martin Forss, s. 1962
kauppatieteiden maisteri
yrityssuunnittelu- ja kehitysjohtaja
Forss on toiminut yrityssuunnittelu- ja kehitysjohtajana vuodesta 2001 lukien. Hän oli Säkkipäälä Oy:n talousjohtajana 2000-2001. Sitä ennen hän oli Säkkipäälä-konserniin vuonna 2000 ostetun WM Ympäristöpalvelut Oy:n country controller 1996-2000, business controller 1995-1996 ja division controller 1993-1995.

Kari Korpelainen, s. 1969
kauppatieteiden maisteri
markkinointijohtaja
Korpelainen on toiminut markkinointijohtajana vuodesta 2001 lukien. Hän oli Säkkipäälä Oy:n konsernimarkkinoinnin markkinointipäällikkö 1997-2001, siivouspalveluiden markkinointipäällikkö 1996 sekä tuotekaupan tuote- ja piiripäällikkö 1994-1996.

Sirkka Tuomola, s. 1947
kauppatieteiden maisteri
talousjohtaja
Tuomola on toiminut talousjohtajana vuodesta 2001 lukien. Hän toimi entisen Lassila & Tikanojan talousjohtajana vuosina 1992-2001. Hän oli Metsä-Serla -konsernissa kirjanpitoapäällikkönä 1989-1992. Hän toimi Lassila & Tikanoja -yhtymässä Tiklaksessa hallintojohtajana 1985-1989, talouspäällikkönä 1983-1985 ja laskentapäällikkönä 1981-1983. Vuosina 1974-1981 hän oli Huhtamäki-yhtymässä laskentaekonomina ja laskentapäällikkönä.

Johtajiston omistamat Lassila & Tikanoja Oy:n osakkeet ja optio-oikeudet sekä omistuksissa tapahtuneet muutokset vuonna 2005 on kerrottu sivulla 63.

Riskienhallinta

Lassila & Tikanojalla noudatetaan yhtiön hallituksen vahvistamaa riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, vastuualueet ja raportointimenettely. Hallitus on vahvistanut myös rahoitus- ja vakuutuspolitiikan.

Tavoitteet

Riskienhallinnan tavoitteena on merkittävien riskitekijöiden tunnistaminen, niihin varautuminen ja niiden optimaalinen hallinta siten, että kulloisetkin tavoitteet saavutetaan. Tehokkaalla riskienhallinnalla pyritään hallitsemaan konsernin kokonaisriskiä, ei ainoastaan yksittäisiä riskitekijöitä.

Organisaatio ja raportointi

Riskienhallinta on integroitu osa L&T:n johtamis-, seuranta- ja raportointijärjestelmää. Säännöllinen seuranta ja raportointi tapahtuvat sekä konserni- että toimialatasolla. Toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan organisoinnista ja toteuttamisesta. Hallitus arvioi vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallintamenetelmien tehokkuuden.

Toimialojen johto tunnistaa ja arvioi kukin oman toimialansa merkittävimmät riskit ja tekee varautumissuunnitelmat. Riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen tapahtuu ensi sijassa liiketoiminnasta vastaavilla toimialoilla, tuotelinjoilla ja yksiköissä. Keskitettyjen toimintojen johto vastaa kukin omien vastuualueidensa riskien kartoittamisesta ja niihin varautumisesta. Riskienhallintaa kehitetään myös yhdessä vakuutusmeklarin ja vakuutusyhtiöiden kanssa.

Vuoden aikana tehtiin konsernitason riskikartoitus, jossa arvioitiin strategisia ja taloudellisia riskitekijöitä sekä vahinko- ja operatiivisia riskitekijöitä. Riskien merkittävyyttä arvioitiin riskimatriisin avulla. Riskikartoitus laajennetaan konsernitason alaspäin strategiaprosessin yhteydessä.

Seuraavassa kuvataan merkittävimpiä liiketoimintariskejä, jotka toteutuessaan voivat vaarantaa tai estää L&T:n liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen. Rahoitusriskejä ja niiden hallintaa on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 35 ja ympäristö-, terveys- ja työturvallisuusriskien hallintaa sivulla 15.

Merkittävimmät liiketoimintariskit

Tietoturvallisuuteen liittyvät riskit

Palvelinten tuhoutuminen, tietomurrot ja haittaohjelmat voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä tietojärjestelmien käytölle. Vanhentuessaan tietojärjestelmät saattavat aiheuttaa katkoksia toimintaan. Järjestelmien uusimiseksi ja tietoturvallisuusriskien

pienentämiseksi yhtiössä on meneillään mittavia tietojärjestelmien uudistamisprojekteja. Tietoturvallisuus ja -järjestelmät on kartoitettu yksityiskohtaisesti. Huomiota on kiinnitetty myös palautusprosessien testaamiseen sekä palvelintilojen fyysisen turvallisuuden parantamiseen.

Markkinatilanteen muutokset

Uusien kilpailijoiden tulo markkinoille, lainsäädännön muutokset tai jätehuollon kunnallistaminen voivat muuttaa markkinatilannetta. Liiketoiminnan kannalta merkittävät markkinatilanteen muutokset voisivat johtaa oman markkina-aseman tai kannattavuuden heikkenemiseen. Riskiä vähentää riippumattomuus yksittäisistä suurista asiakkaista ja palveluntarjonnan monipuolisuus. L&T kehittää myös yhä enenevässä määrin asiakassegmenttikohtaisia palvelutuotteita, joilla pyritään erottautumaan kilpailijoista ja luomaan muita lisäarvotekijöitä hinnan lisäksi.

Toiminta kehittyvillä markkinoilla

L&T:llä on Suomen lisäksi liiketoimintaa muun muassa Latviassa ja Venäjällä, ja se suunnittelee liiketoimintansa laajentamista muihinkin kehittyvien markkinoiden maihin. Liiketoiminta näissä maissa asettaa yhtiön alttiiksi poliittisten, taloudellisten ja yhteiskunnallisten olosuhteiden muutoksiin liittyville riskeille, esimerkiksi palveluiden vapaata hinnoittelua saatetaan niissä rajoittaa. Riskiä minimoidaan panostamalla kansainvälisen markkinatilanteen ja liiketoimintakulttuurin tuntemiseen.

Kasvua hidastavat tekijät

L&T toimii kasvavilla markkinoilla ja sen strategia on kasvuo-orientoitunut. Suunniteltuja investointeja kierrätyslaitoksiin hidastavat usein ympäristölupiin liittyvät valitukset. Tutkimuksesta ja kehitystoiminnasta saatavan hyödyn käyttämättä jättäminen liiketoiminnan hyväksi hidastaisi myös kasvua. Yritysostoihin liittyy riski siitä, että ostettujen yritysten asiakkaita ja henkilökuntaa voidaan menettää tai integrointiin liittyviä tavoitteita ei saavuteta.

Riippuvuus henkilöstöstä

L&T:n kilpailukyky riippuu sen kyvystä saada palvelukseensa, kouluttaa, motivoida ja pitää palveluksessaan henkilöstöä, jolla on osaamista, kokemusta ja tahtoa. Toistaiseksi tässä on onnistuttu hyvin, mutta tulevaisuudessa varsinkin suorittavan portaan työntekijöiden riittävään saatavuuteen liittyy riski. Työvoiman saatavuuden varmistamiseksi L&T:ssä työskennellään määrätietoisesti työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden parantamiseksi.

Sijoittajasuhteet

Tavoitteet

Sijoittajaviestinnän tarkoitus on edistää yhtiön pääoman hankintaa julkisilta markkinoilta tarjoamalla sijoittajille ajankohtaista, oikeaa ja olennaista tietoa yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja tulevaisuudennäkömistä.

Periaatteet

Lassila & Tikanojan sijoittajaviestinnän perustana on listayhtiön säännöllinen tiedonantovelvollisuus. Kaikista olennaisista asioista kerrotaan heti kun se on mahdollista. Raportointikausien tiedoissa noudatetaan jatkuvaa ja johdonmukaista linjaa sekä numeroissa että sanallisissa arvioissa. Kaikille toimitetaan yhdenmukainen tieto yhtä aikaa. Tiedottaminen on tasapuolista ja symmetristä siten, että sekä positiiviset että negatiiviset asiat tiedotetaan.

Vastuut

Sijoittajasuhteiden hoidosta vastaa toimitusjohtaja Jari Sarjo. Sijoittajaviestinnästä vastaa talousjohtaja Sirkka Tuomola. Yrityssuunnittelu- ja kehitysjohtaja Martin Forss osallistuu sijoittajayhteyksien hoitoon ja sijoittajatapaamisiin.

Yhtiön taloutta koskevia lausuntoja antaa hallituksen ohella vain toimitusjohtaja.

Silent period

Tapaamisia ei järjestetä eivätkä yhtiön edustajat kommentoi tulosta kauden päättymisen ja kyseistä kautta koskevan tulostiedotteen julkistamisen välisenä aikana.

Painotuotteet ja Internet

Vuosikertomus painetaan sekä suomen- että englanninkielisenä, osavuositiedot vain suomeksi. Vuosikertomus ja painetut osavuositiedot postitetaan sekä osakkaille että yhtiön ylläpitämällä postituslistalla oleville.

Kaikki yhtiön pörssitiedotteet ovat luettavissa yhtiön kotisivuilla Internetissä heti julkistamisen jälkeen.

Yhteystiedot

Sähköposti: ir@lassila-tikanoja.fi
tai etunimi.sukunimi@lassila-tikanoja.fi

Lassila & Tikanoja Oyj:n osake Helsingin Pörssissä

Osake

Kaupankäyntitunnus	LAT1V
Lista	Päälista
Toimialaluokka	Teollisuustuotteet ja -palvelut, Ympäristö- ja tilapalvelut
Pörssierä kpl	100
Osakkeiden lukumäärä	38 377 774

Optio 2002B

Kaupankäyntitunnus	LAT1VEW202
Pörssierä	100
Vaihtosuhte	1 (LAT1VEW202) : 1 (LAT1V)
Optioiden lukumäärä	260 000

Yhtiötä seuraavat pankkiiriliikkeet

Lassila & Tikanoja Oyj:tä seuraavat ja arvioivat ainakin seuraavat pankkiiriliikkeet. Lassila & Tikanoja Oyj ei vastaa analysoissa esitetystä arvioista.

Alfred Berg Finland puh. 09 228 321	Opstock Pankkiiriliike puh. 010 252 012
Carnegie Investment Bank puh. 09 618 711	SEB Enskilda puh. 09 6162 8900
Evi Pankki puh. 09 476 690	Cazenove, Lontoo puh. +44 207 155 5000
eQ Pankki puh. 09 681 781	Merrill Lynch, Edinburgh puh. +44 131 473 1056
FIM Pankkiiriliike puh. 09 613 4600	
Kaupthing Bank puh. 09 4784 000	

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Lassila & Tikanoja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 23.3.2006 klo 16.00 Helsingissä Finlandia-talon Helsingin-salissa, Mannerheimintie 13 e. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 13.3.2006 merkittynä osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen edellyttäen, että osakkeenomistaja oli rekisteröity jakautumisen johdosta 30.9.2001 purkautuneen Lassila & Tikanoja Oyj:n (y-tunnus 0110679-8) osakerekisteriin ennen 1.11.1993. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuustilille.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2005 maksetaan osinkoa 0,40 euroa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Yhtiökokous	23.3.2006
Osingon irtoamispäivä	24.3.2006
Osingonmaksun täsmäytyspäivä	28.3.2006
Osingonmaksu	4.4.2006

Taloudellinen tiedottaminen vuonna 2006

Osavuositarkastus tammi – maaliskuu
julkaistaan 3.5.2006 klo 8.00
Osavuositarkastus tammi – kesäkuu
julkaistaan 26.7.2006 klo 8.00
Osavuositarkastus tammi – syyskuu
julkaistaan 25.10.2006 klo 8.00

Lassila & Tikanojan vuosikertomus, osavuositarkastukset ja pörssitiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Ne ovat heti julkistamisen jälkeen luettavissa ja tulostettavissa myös yhtiön Internet-sivuilta www.lassila-tikanoja.fi. Internet-sivuilla voi ilmoittautua pörssitiedotteiden sähköpostituslistalle sekä vuosikertomusten ja suomenkielisten osavuositarkastusten postituslistalle. Vuosikertomus ja osavuositarkastukset postitetaan osakkeenomistajille APK:n ylläpitämän osakerekisterin tietojen mukaan.